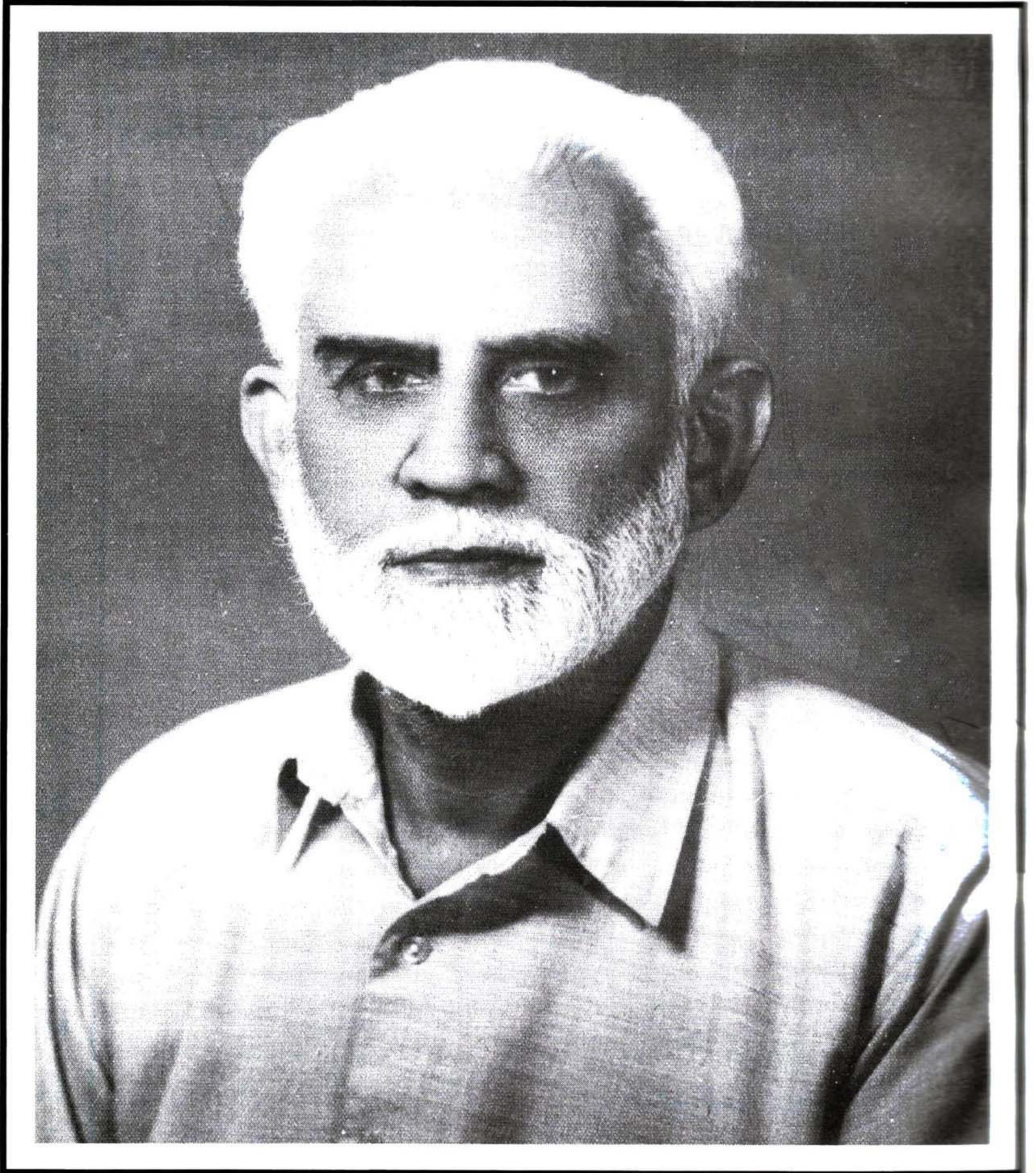

Ketabton.com

عبدُ اللّٰه جان مغموم

تروٺ

دَ هغور ٻنور ٻنو او ٻاڪو او ٻنڪو ٻه نوم

ٻچ ڪو ٻي دَ ٻي درد ناڪو او غم ناڪو واقعو دَ

ٻيڪو ٻه وخت زما دسترگو نه لڪه ملغلري دَ

ٻي واره ٻي اختياره را شش ٻي ٻي دي -

مغموم

ٲول حقونہ ٲہ حق ڈیکو نیکی کبھی محفوظ دی

د کتاب نوم _____ "ارمانونہ حسرتونہ"

د چاپ کال _____ فروری ۲۰۰۱ء

شہر _____ ۵۰۰

قیمت غیر جلد _____ ۷۰ روپی

قیمت جلد _____ ۱۰۰ روپی

پرہس _____

محمد رسول ٲسنتو اکٲریمی

کاتب

ڈموند لو درک :

۱- یونیورسٹی بک ایجنسی - نجیب بازار ٲسٲور

۲- عبد اللہ جان مغموم

معرفت ٲوسٹ ماسٹر

شاہین ٹاؤن

یونیورسٹی ٲشاور

ڈکٲرفون نمبر ۷۵۵۵۹

فہرست

شہر	عنوان	نمبر
۱	عبداللہ جامغوم نبی شاعر، شہ ادیب او بنکی انسا - جا محمد زلمے	۱۱
۲	ارمانوتہ حسرتونہ (د کتاب پدہ حقہ شوخیری) عبداللہ جامغوم	۲۰
۳	خلورمه لور	۲۲
۴	جبینہ	۲۹
۵	حرص	۳۹
۶	شمشیر کا کا	۴۶
۷	دوہ میٹان	۵۸
۸	مقدّسه ہستی	۶۸
۹	سزا	۷۲
۱۰	پنپماتی	۸۱
۱۱	انتقام	۸۹
۱۲	او بنکی	۹۵
۱۳	چپی	۱۰۱
۱۴	انسان او انسانیت	۱۱۰
۱۵	دوہ یاران	۱۲۱
۱۶	تربور	۱۲۸
۱۷	وی بابا	۱۳۲
۱۸	احمد	۱۴۰
۱۹	ژوند	۱۴۶

عبدالله جا مغموم

”بنه شاعر۔ بنه اديب اوڻيڪلے انسا“

(جان محمد زلمے)

عبدالله جان مغموم زه پيشتم - د وروڪو ايلي نه ئي پيشتم زما
 نچل دے - زما زيه ته ڊپر نژدي دے - حڪه چي بنه انسان دے حقو
 په دي موقعه به زه د هغه د بنه سر پيتوب خبري نه ڪوم - د هغه
 د شرافت - د پينتاو او د غيرت خبري به نه ڪوم - حڪه چي د غه
 داستان ڊپر او بند دے او په دي لند تگ وخت ڪنبي دومره اوڻد
 داستان احاطه ڪول ڪران دي - خودومره قدر له به او وڃم چي د غه
 نيڪلے شاعر - اديب او نيڪلے انسان په ٿپرو ورتو ڪنبي مالہ دانغو او
 راته ئي اووے لاله زه ترپي نه په عمر ڪنبي مشریم نو حڪه ماته
 لاله وايي) دا فائل واخله دي ڪنبي ما مختلف مضمونونه ليکلي دي
 دا اوگوره ڊپر په غوس او په فکر سره ئي اوگوره ٿو ورڃي پس به
 زه راشم توپه دي حقله به هي دچيلي رائي حني بيا خبر ڪري دي مضمونو
 له ما نوم اڀنڀن دے - ”ارمانونه حسرتونه“ فائل ئي مالہ راکرو
 اوپه نچله لارو - خداے شته چي فائل ته هي اوکتل نو وارهي ورته
 خطا شوچي دا به ٿنڌڪه ڪورم - خود مغموم نموندي خوب نبي آدم
 ته هي انڪار نه شوڪولے - فائل هي ترپي نه وانستو او د شپي هي ڊپر

په نانوا لى راوا ناستوما وے چى و عده دى کړې ده نو پوره کول به
 غواړي - د فائيل دوه پاڼې ېې چي وارو لي نو په دريمه پاڼه د اولني
 مضمون نوم وه " خلورمه لور " په لوستو ېې ئې شروع اوکړه ،
 اولني پاڼه ورپسې دويمه پاڼه او بيا دريمه پاڼه - تلم ورپسې د
 هرې پاڼې په لوستو به ېې د زړه درزاره سوا کېدو - د هرې کړنې
 په لوستو به ېې خوله نوره زياته اوچه اوچه کېده - غونډ به ېې
 زيگ زيگ کېدو او تا سو يقين اوکړئ چې د قصې آخري پاڼه سرته
 اورسېده نو په خان هرو پوټو نه وم خو رنځي رنځي ترې ترې
 او بنگي ېې د سترگو نه راوانې وې په مخ ېې خوړې ورې بهېدې
 او په گړيو ان کښې ېې خچېدې - د دې نه پس په قصې پسې قصه - په
 واقعي پسې واقعه او په حادثې پسې حادثه ېې اولوسته - په
 يو نشست کښې ېې تپولي قصې اولوستې - د ټول فائل نه بوټ
 او وټم او هغه دروند فائيل چې زما ورته وارخطا وه چي دا به
 څنگه گورم هغه ېې په ژړا او په سلگو کښې تکي په تکه اولوستو -
 د هرې قصې په لوستو ېې غونډ زيگ زيگ شو - هره يوه قصه يو
 غم لرله غم زړى او غم سينزله داستان وه - يو د بلې نه زياته
 دردېدلې او په غمونو کښې لړلې وه - هره يوه قصه ېې اولوسته
 او د لوستونو په پس به ېې د غم يوه سريکه په ټول بدن کښې خوړه شوه -
 او سوچ به و اخستم چې دا ژوند د ځنې خالصو دپاره نومره غمناک
 دے نومره دردېدلې او تننېدلې دے -

مغموم دپره موده ما په رپه يو اورېدلې وه - د هدايت خان "

په ڪردار ڪنڀي ڏ "پائنده خان" په ڪردار ڪنڀي ڏ "مرچڪي" په ڪردار ڪنڀي
 او د پښتو هري ڊرامه ڪنڀي ما ڏهنه ڏ فن او صلاحيتون نونداره
 ڪري وه - نو ماته ڏانه وه معلوم ڪري دا هر وخت په خندا مغموم
 دا هر وخت نو شحاله مغموم ڪنڀي په زړه ڪنڀي دومره غم هم لري
 ڪي قلم ڀي ڏ اور بخري هم شيند له شي - زه نه وم خبر ڪي دم مغموم
 ذهن او قلم د منظر مانو انسانانو ڏ جذباتو او احساساتو ترجاتي
 په ڊي ڊول هم ڪول شي - ماته ڏانه وه معلوم ڪري ڏ مغموم په
 قلم ڪنڀي دومره زور شته ڪي لوستون ڪي هم ڏ خپل خان سره ڏ
 احساساتو په بهير ڪنڀي بهول شي - زما په ذهن ڪنڀي مغموم يو
 هر وخت نو شحاله او په خندا انسان وه يودا سي انسان ڪي نه ڏ غمونو
 نه خبر وه او نه ڀي ڏ ڇا په غمونو دومره خه پروا وه - زما په ذهن
 ڪنڀي مغموم يو نيڪل رنگين شاعر او ڊپنٽو ٿري يو منفرد طنز نگار
 او مزاح نگار نو وه، نو د ڊي نه خدا ڏ شته ڪي نه وم خبر ڪي دا
 په ظاهره خندا او نو شحاله مغموم په خپل زړه او سينه ڪنڀي ڏ
 ڊرډونو او غمونو دومره لوڏ لوڏ طوفانونه هم ڪرڻوي - ڏ
 "ارمانون حسرتون تو" ڏ سرخط (انڊي) تي ڀي ليڪل شو ڀي قصي او
 واقعي ڀي په ڊي يقين سره بنه په غور سره اولوستي ڪي دا هر
 خه حقيقت ده - "وايي" قصي ته ڊي - ڏا لکه ڏا ڪثرو داستانو
 په رنگ افسانن ڏي - ڪه ڪي مغموم ڪي ماله ڏ "ارمانونه حسرتونه"
 فائيل را ڪولو نو ورسره ڀي راته دا وياي وو ڪي دا هر خه ڪي ماليڪي
 ڊي نو ڏهر ڀي قصي او هري واقعي بنياد په حقيقت باندي اڀنوده

شوء دے۔ البته هرې قصې او هرې واقعي له ما په خپلو الفاظو کښې
سرڅنډه کړې دي او د الفاظو جاېې ېې ورته اغوستولي دي۔

نو ورځې پس مغموم راغلو تپوس ېې او کړو چې قصې دې اولوستې۔
ما ورته وے او يار او ېې لوستې نوزۀ درنه يو تپوس کوم چې دې
لوستونکو تاسره څۀ بد کړې دي چې تاي داسې په خفه کولو او زهيرولو
پسې قلم راخستے دے۔ تاسره نو د ځنډا خبرې هم شته۔ د ټوقو
وشتو داستانونه درسره هم شته نو په دې غمونو ټرپلي ماخول
کښې نحو تاله پکار و وچې پر پشانه زړونه دې نحو شحال کړے وے۔ او
څۀ داسې قصې او واقعي دې په دې کتاب کښې را جمع کړے وے چې د
لوستونکو نه د څۀ ساعت دپاره خپل غمونه او پر پشانې هرې شوے
وے۔ ما نو ټولې قصې اولوستې او د هرې قصې په لوستو ېې غم سپوا
او زړۀ دگيره شو۔ هرې واقعي په سرو سترگو او ټرولوم۔ او د ېې
يقين دے چې هر لوستونکے به لکه زما د هرې قصې د لوستونه پس
د خپلو او بنکو د اوچولو دپاره يا د رومال او يا د څادر د پسکې نه کار
اخلي نو د اگني د لوستونکو سره زياتے نه دے۔

زما په دې اوبد بيان مغموم مسکے غوندي شو او راته ېې
او وے چې ”غم او نحو شحالي“ ورور او نور دي نو د ورور او نور
تر منځه برنا حقي جدايې وې راولئ۔ د نحو شحالي په غوند هغه خلق
پوهېدے شي چې د غمونو په اغزنه لار منزل او کړې۔

د مغموم په دې دليل باندې زۀ غلے شوم۔ د هر شاعر او هر اديب
خپل خپل اصول دي۔ په تېر و ورځو کښې د مغموم صېب د شاعر د

ڪتاب "دَ تَور" اوربل تورو ڪمڻو خبر ڀي "لوسٽل وٽه دَ هڻي په ٿقله
 ڀي ٿو ٿيو سونه په زرهه ڪڻي وو نوڊا موقعه راته موزونه ٺڪارڊ
 شوه (وٽيوس ڀي ترڀ نه اوڪرو ڇي مغموم صڀ دا دومره موده
 خبر نه وٽه ڇي خپله دَ ٿوانِي شاعري دي دسي پتهه سائلي وه او
 په دي آخر عمر ڪڻي دي دَ ٿوانِي رباب او ٽنگولو پڪار خودا وه ڇي دا
 دَ ٿوانِي شاعري دي په ٿوانِي ڪڻي ڇاپ ڪري وٽه او په دي عمر
 ڪڻي دي دي عمر شاعري له ڪتابي شڪل وڪري وٽه - زما دَ دي خبر
 په جواب ڪڻي مغموم مسڪي غونڊي ڇي شو اوراته ڀي او وٽه ڇي لاله ستا
 خبره په سرسترو گونم نوز مونڊ دَ خلقو مليه داده ڇي مونڊ دَ مجبورو
 دلاسه يوڪار هم په وخت نه شوڪولے - مونڊ غونڊي خلقو خپل ٿروڻا
 دَ ڇپلي ٿوڻي او ڇپلي مرضي مطابق ته ڇري ٿي ڪري دَ اونه ڀي
 ٿيرو لڙي شي مونڊ ڇي دَ حالاتو نه مجبور شو نوڇين شي په ورڻو او
 ورڇي په شيو بيد لوو - نوزما دَ ٿوانِي شاعري خوبه ماهله په وخت
 ڇاپ ڪري وٽه ڇي زهه درپه يو دَ دنيا په دل دل ڪڻي وري وخت شوه نه
 وٽه - حڪه ڇي په رپه يو ڪڻي زما ٿوڻا نور وور اودانه وانه شو
 زهه يو ڇي دَ ستو دنيا تو اوزلمو رنگين شاعر پاتي نه شوم بلڪي
 زما شخصيت په مختلفو ڀرنه ڪڻي په دسي طريقن سره تقسيم شو ڇي
 زمانه ڀي شاعري ٺهره ڪري - هغه شاعري ڇي دَ طالب العلمانو اوزلمويه
 نوڻيه وه هغه شاعري ڇي زما په هر هنر به زلمو او ٿوانِي نانو
 مال دومره شائيسه راکو ڇي شا ۱ سدا زه ڀي نه وه - زما دياره شاعري
 ٺهرول نامکته خبره وه نولاله ! دا خلق هم عجيبه دي - يا خوبه

دوئي زماپه شاعري دومره مست و وچي په واه واه بيا اووايه په
 پخو سوروبه ئي اسمان په سر راخسته وه - او يا چي زه درپلايو د
 يو اهم پروگرام "حجره" ديو اهم كردار "پاښنده خان" په نامه يوه
 ورځ په سنڌا سورج چري ته را غلم نو ځوانان او زلمي نو پريښوده
 چي بوداگانو مې هم داسي هرکله اوکړو چي راشه که ئي گوري -
 هغه چا به چي زماپه مستو مستو شعرو نولا سونه پر قول اوس
 زه د "پاښنده خان" په شکل کښي د هغوي آئيډيل شوم - د
 انسان د فطرت د چي په کوم کار کښي هغه ته زيات شاباسه ملا وپيښ
 هغه کار په زيات شوق او مينې سره کوي نو ما هم شاعري هپره کړه
 او درپلايو پروگرامونو ته اړم شوم - نوې نوې تجربې مې پکښي شروع
 کړې - نوي نوي پروگرامونه به مې ليکل - نوې نوې ډرامې او فيچرونه
 به مې ليکل او پيش کول -

رپړيو ته د ننوتو په وخت زه صرف يو شاعر وم - او چي
 رپړيو ته ورننوتم نوزه اناؤ نسرهم شوم - کومينټيټر هم
 شوم - پروډيوسر او راټيټر هم شوم د ډرامو هير و هم شوم -
 د هرې ډرامې د سرکردار به ما ادا کولو ځکه چي ما به د هر چا نه ښه
 ادا کول شو - نو په دې وجه د هر ډرامه لکار به دا خوا هس وه
 چي زماپه يکلي ډرامه کښي دې د سرکردار (دهيس و پارت)

عبدالله جان مغموم ادا کوي - او د هرې ډرامې پروډيوسر به
 داکوشش وه چي زه دې د هغه په پيش کوونکي ډرامه کښي حصه
 واخلم - په ډرامه کښي زما شموليت به د ډرامې دکاميابي سند

کٺيل شو -

لا لائتہ نو پٺه رپڊيو کٺي پيا ٿي شوع ٿي - تاتہ ڊڻخوا نو
 خلقو محنت او نواري معلمه ده - پٺه دغه نواري کٺيو افسرانو کٺي
 يو مشهور نوم ڊ قاضي احمد سعيد صاحب هم دے تاتہ پٺه ده چي
 هغه به ڊچيل پروگرام سره نومره محنت کولو - نو دا ڊکال ۱۹۶۱ ۶۱ خبره
 ده پٺه ۲۷ ڊسمبر زما واده وه ڊڊولي ورځ وه) او پٺه دغه ورځ
 دغه قاضي احمد سعيد چي هغه وخت ڊڊينتو ڊرامو اڻچارچ وه پٺه
 ساڻڪل سور زمون کلي ته راتلو - چي ما اوليد و نو ٽيوس هي ترڻي
 اوکرو چي قاضي صيب وليمه نو صباله ده او تاسونن ..... نو مسڪي
 غونڊي شو او راتہ ٿي او وے چي او وليمه صباله ده نو نن ما ٽيگر
 له ”محمد بن قاسم“ ڊرامه نشر کٺي او ماسره تانه ٻنڀر بل شوک داسي
 نشتر چي ڊ محمد بن قاسم پارت سره انصاف اوکري شي - نو ته به
 مهرباني اوکري او ماسره به لار شي چي ڊرامه اوشي بيابنه راڻي - نو
 ما قاضي صيب ته ٽيچلي مجبوري پٺه محکٺي کٺيو ڊي او مغدرت هي ور
 تبڪاره ڪرو - نو دا دومره او ڊڊ بيان هي پٺه ڊي پوري اوکرو چي پٺه
 رپڊيو کٺي زما ٿوند برخي برخي شوع وه - پٺه مختلفو حصو کٺي تقسيم
 شوع وه او زما ورپڊونکو ڊڊيو ڊ پروگرامون پٺه هره برخه کٺي
 زما آواز او رپڊل غونبٽل - زما ڪردار ادا کول ٿي پکٺي نو بنول - ڊ
 خلقونه زما د شاعري ڊ ”تور اور بل تور و کٺو خبري“ هڀري شو
 وڻي او زمانه هغه مسته شاعري هغه چي ڊ ٽوانا نو پٺه جذباتو
 کٺي به ٿي زلزلي راوستي هغه رانه داسي پيا ٿي شوع چي هڀو و بيارانه

رايادہ نئے شوہ -

اؤ لاله! داڻي لاشه ڪوڀي، ڊرپڊيو ڊعروج په زمانه ڪنڀي
 چي ڊهو اڀه ڇڀو صرف ڊرپڊيو بادشاهي وه - چي لاهيايو ڀرن
 ڊپاڪستان په مزڪا ڦدام نه و ايتنود لے - په رغه وخت ڪنڀي زه ڊ
 هدايت خان او پائنده خان ڊڪرداروتونه علاوه ڊرپڊيايي ژوند
 يو بل اهم دور ڪنڀي داخل شوم - په ڊي دور ڪنڀي ماهغه مقصد تر لاسه
 ڪرو چي ڪوم ڊرپڊيو په نشري يا تو ڪنڀي يونو ڄي مثال قائم ڪرو ڊ
 يو نوي باب افسانه ڀي پڪنڀي او ڪرڻ - په ڊي دور ڪنڀي زه او رپڊون ڪو
 ته ڊيو نوي پروگرام ”نوابه تراخه“ او ڊيو نوي نوم ”مرچڪي“
 سره مخالف شوم - اؤ لاله زما په رپڊيايي ژوند ڪنڀي زما ڊپاره دا
 يو ڄلنده ”دور وه“، يو ڊاسي دور چي ما پڪنڀي ڊڀنڀتون قام او
 ڀنڀنڀي معاشرې هغه خدمت او ڪرو چي ڪوم به شائڊ چي ما ڊشعرونو
 په ڙبه نه و ڪرڻ شوم - او ڄڪه نو چي زه ڄيل ڊرپڊيو په
 ۱۹۴۱ ڪاله ژوند يو سرسري نظر او ڇوم نو ”ڊخوب و ترخو“ ڊپرو ڪرام
 په تخليق او ”ڊمرچڪي“ په ڪردار فخر محسوسوم - ”نوابه تراخه“ يو
 ڊاسي اصلاحي پروگرام وه او ”مرچڪي“ ڊدغه اصلاحي پروگرام
 يو ڊاسي ڪردار وه چي ڪا يو خواهه به ڀي خلق ٿول عمر ياد سائي نو
 بل خواهه به ڊادب او ڊنشريا تو په دنيا ڪنڀي زما نوم هم ٿول عمر
 ژوند ڄي -

نو لاله ڊرپڊيو په ڊي دومره نا اوزگار ه او ڪنڀي لکه ژوند
 ڪنڀي ڪنڀي ما ڊاولني دور نه علاوه په بل دور ڪنڀي هم شاعري ڪولے شوه؟

ماسره گني وخت وٺه ۽ زه گني په بي شمپره حايه تقسيم شوه نه ووم-
 نو په داسي حالاتو کښي تاسو زما د دويم دور د شاعري طمعه زمانه
 وپي کوي ۽

ماچي د مغموم بيان واوړېدو نو دا خبره ې او منله چي واقعي
 چي دريږيو په دومره تا اوزکاره ژوند کښي د مغموم نه د دويم دور
 او دريم دور د شاعري طمعه کول زيات دے - زه دا منم چي مغموم د
 ريږيو په ژوند کښي ډېر نه هېرېدو نكي کارونه او کردارونه ادا کړي
 دي نو "نوابه تراخه" او "سرچکي" به ټول عمر د خالقو يادوي -
 او د مغموم نوم به په عزت او احترام سره اخلي -

(زلمی)

”ارمانونہ حسرتونہ“

(د کتاب پمقله خو خبري)

دا زما د هغه کتاب نوم دے چي په شروع کبسي ور له ما د ستر شاعر صابر شاه صابر په نوينه ”يادونه يادگارونه“ نوم اېښودلے و، خود يو ملگري د خط په بنياد چي دا نوم زما مرحوم پلار دخپل کتاب دپاره خوښ کړے و ه او نن صبا د طباعت د مختلفو مرحلونو لگيادے تېرېږي نو ما مجبوراً خپل کتاب له د ”يادونه يادگارونه“ په هائے ”ارمانونہ حسرتونہ“ نوم خوښ کړو۔ ”ارمانونہ حسرتونہ“ زما د هغو مضمونونو مجموعو ده چي کوم مادخپل رېښ يايي پروگرام ”خوابه تراخه“ دپاره وخت په وخت لیکلي وو۔ او دا هې خيال و چي دا به په خپل آواز اورېدونکو ته پېش کوم او هغه ديد او تحريکي کوې چي ددې قصو۔ واقعو او حادثو د اورېدو ياد ليکلو په وخت زما زړه ته رسېدلې وې هغه به دخپل درېدلې آواز په ذريعه د خپلو اورېدونکو زړونو ته وربښکته کوم او کوې او ښکې چي ددې واقعو د ليکلو په وخت زما دسترگونه لکه سپلا ب بهېدلې وې هم هغه رنگ د رڼو رڼو او ترمو ترمو او ښکويو سپلا ب به دخپلو اورېدونکو دسترگونه رادوانوم۔ خو زما دا ارمان پوره نه

شو نه ٻي دنڀيل زخمي زخمي زرهه حال اور ٻڌونڪو ته او وٺيل شو
 او نه ٻي ڀي ڀي غم ڪنڀي هغويي دڃان سره شريڪ ڪري شول -
 غوره دنڀيل خدائے نه دا طمع لرم ٻڃي ڪه لوستونڪي دڌي ڪتاب
 هره واقعه ٻي غور او سره سينه اولوي نوهم هغه تاؤ به محسوس
 ڪري ڪوم ٻڃي ما محسوس ڪري و. دهر ٻي واقعي ٻي لوستوي ڪه د
 او بنڪو لري د سترگو نه راروانه نه شو نو بيا زه ملاسه. زما
 دمضمونونو. واقعو او حادثو دڃي مجموعي له زه دا فسانو نوم
 نه ورڪوم ڪڍي شي ٻڃي ٻي دڃي ڪنڀي اڪثري واقعي دا فساني دفن ٻي
 تله پوره او نه خپري دا مضمونونه ما د رپريو د اور ٻڌونڪو
 دپاره خاص د رپريو ٻي ٽيڪنيڪ ليکي دي. نو حڪم زه دا نه شم
 وٺيل ٻڃي " ارمانونه حسرتونه " ڪني د فسانو مجموعه ده. ٻي
 دڃي ڪنڀي به فساني هم وي. ٻي دڃي ڪنڀي به قصي. حادثي او
 واقعي هم وي. نو يوه خبره زه تاسوته ٻي يقين سره
 ڪوم ٻڃي دا هرڃهه لکه د فسانو ٻي رنگ صرف فساني نه دي
 بلڪ دا هرڃهه ٻڃي ما ليکي دي دا ٿولي داسي واقعي دي ٻڃي بنيادي
 ٻي حقيقت باندي اپنودے شوءے دے. دا رشتيا، قصي ٻي
 را جمع ڪري دي. ڪتابي شکل ٻي ورله ورڪري دے او نوم ٻي ورله
 " ارمانونه حسرتونه " اپنودے دے او اوس ٻي ٻي دڃي ٻڃي
 تاسوته وراندي ڪوم ٻڃي تاسو ٻي ٻي خپله هم اولوي
 زبانه او ماشومان دي هم اولوي. زه دنڀيل خدائے نه دا طمع لرم
 ٻي هر لوستونڪي به تر ٻي نه دنڀيل خولي ڊکه ڪري. انشاء الله.

خاورمه لور

ببگاه د زرغن د دوو مياشتو ماشومه لور آخرمه شوه خدا ئے
 د چي او بځبيبي.... نو يقينا چي خدا ئے به بځبلي وي حڪه چي د دوو مياشتو
 د ماشوم دنه بځبلو هرو سوال نه پيدا كېني.... او داسي ماشومه -
 داسي تنكي كلي چي چاته په دنيا كېني د سترگو د غرو لوسره سمه ستي د
 نفرت په نظر او كټ شول.... د چا په پيدا ئش چي د زرغن مور خپلي ابن و
 له په نوله كېني د پېغوس پستونه وراو مندل او د چا په پيدا ئش چي
 د زرغن تېر په سرو سترگو او ژر پيدا - و لپي.... حڪه چي دا د زرغن
 خاورمه لور وه... او د زرغن لور نه زوے پكار و. د زرغن دمور
 نمسي نه نمسي پكار و. نو د زرغن په قسمت كېني زوے او د زرغن
 د مور په قسمت كېني نمسي نه و.... قدرت ته به دا نه وه منطوسه
 چي دمور او د زوے دا ارمان د چي پوښ شي.... نو د زرغن مور د
 قدرت فېصلي ته سر بښكته كولو ته تياره نه وه.... هغې دا لله پاك
 فېصلي ته غاړه نه اېښودله... نو حڪه نو داسي لپونې سپېلني
 شوه.... حڪه نو داسي په كند و كېس و سر شوه.... د مالت د بودي
 كاتو بڼو سره صلاح كاڼي او شوپي د دايا نوسره مشورې او شوپي -
 چا ورته و نه چي زرغن له بل واده او كړه - او چا ورته او و نه چي

ماشوڀي له د خلو پښتۍ نه اگا هو اگا هو په سوډ کړي انگار کښي په
 سر وکړو سينخونو د واره پوندي اودا غه - که غواړي چي د زرغن زوڼ
 دي اوشي نو راپاسه او د ماشوڀي د واره پوندي په سوډ کړي سينخ
 اودا غه چي خداي پاک در له نمسه در کړي - چي د جينکو پاتيلي
 بدله شي - د زرغن دمور زړه ته دا صلاح پر پوتنه ..... او آفس
 يوه ورځ سحر وختي دوه سينخونه د نغري په سوډ انگار کښي سينخ
 پرې شو ..... اور بېلېدو - سينخونه سره کېدو - ماشومه د خپلي نيا
 د ارادونه نا خبره - په اور نړي کښي تر پي په خوابه خوب اوده وه ..
 .... ماشومه کلې نه وه خبر چي په تخه ساعت پس تخه قيا ست
 راتلونکي دے - تنکي کلې نه وه خبر چي دا اوسنې خوب د دي د ژوند
 آخرنې خوب دے - او شائد چي بيا تر مرگه پوري داسي د آرام خوب اونه
 کړے شي ..... او چي تخه ساعت پس پيدا و نو ..... دواړو سينخونو يو
 پخ نارې کړل - د ماشوڀي د خوږي نه داوتلي درد پيدا پي سوز پيدا پي کړيکه
 د سحر په خاموشي کښي غوږ شوه - په ټول کور کښي د سوز پيدا پي غوښي
 يوې شو ..... د ماشوڀي مور د غوږ نه په هپت را منډه پي کړي او چي
 او ټي ته را ننوته نو د زرغن مور لکه غوږي سره کړي سينخونه
 په لاس ولاړه وه ..... مور په لور ور پر پوتنه ... لور ټي راپورته کړه -
 په سينې پوري ټي او نيوله - او ..... (په ژبا) دا وپي پي پي - دا دي
 تخه او کړل - زما په لور دي تخه او کړل هس ..... چپ شه سر دي او خړپه
 شه که غبر دي او کړو نو دا سينخونه درته په سترگو کښي منډام - ته
 نور شي تاخو زما د زوڼو نه په غايب کړو - دلونو قطار دي جوړ

کریے دے۔ بل تھو علاج ئی نئو۔ جینی لہ می پوندی اودا غی چچی
 زما زوے لہ خداے پاک زوے ورکری - (پہ ژیا) بی بی دا دی
 تھو اوکرل - دومره ظلم... زہ به دی مرہ کری وُم - مالہ به دی
 سترگی رندی کری وی، تودی ماشوی لہ به دی دومره درنہ سنا نئو
 ورکولہ... بی بی ددی تھو قصور دے - دی کومہ گناہ کری دہ -
 گناہ تو زما دہ چچی مالہ خداے پاک زوے نئو را کوی... دی پر ظلم دی
 اوکرو بی بی -

مور لور پہ سینپی پوری نیو پی پاس پہ کوتہ اوختہ - دپینو
 پہ سرکینناستہ - ماشومہ ئی پہ غیر کبھی واپچولہ - هنجی وریتی
 وریتی چنجی وهلی... د هنجی پوندی سری غونبی وی - مور د
 ماشوی نری نری او سینپی پاسی پہ نیلو سترگو پوری مینلی -
 د مور د سترگو نہ داوینکو لری روانہ وہ پہ خیل قسمت پوری چرا
 وہ - د ماشوی ژیا د هنجی پہ زبہ کبھی پرھرونہ جو رول - د هنجی د
 زبہ نہ وینپی تختی دی - نو پہ نولہ ئی هنجی نہ شو وپلے - د
 ماشوی لور سرہ ئی مکہ د پونو خبری کولی... "لوری ستاد دی
 ماشوی تختی نہ زارشم تہ وپی دی طالہی دنیا تہ راتلی - تاتہ د
 دی دنیا شرفخان نہ و معلوم - تاتہ نہ وہ معلوم چچی دلہ د انسانا
 زرونہ دکا نہی شوی دی - تہ نہ وپی خبر چچی دلہ د نیاکانو پہ جامہ
 کبھی قصابانی ہم شتہ... تہ وپی راتلی هُن؟ ستاپہ مایات دی
 ہم زبہ نہ زیر پد و - لونیہ نوتل د میاند ونہ زار پی قربان پی،
 نو... تہ نو ہم زما لور ئی کنہ تہ به نہ راتلی - تہ به دی طالہی

دنيا ته نه راتلي چي دومره نه په عذاب پي او زما ژوند د سره هم
 د اسي نه په سرو تڪو ڪيڏي... ته سره شه لوري - دې دنيا ته ستا
 ضرورت نشته - د دې خلقو زامن پڪار دي زامن -

يو لور ته چي د پيدا ڪيو و حق نشته بنواني لويه خدايه ته بيا
 د لونه وڻي پيدا ڪوي - وڻي پري باندې مياندي زهيروي - وڻي...
 وڻي... (ڌريا) اود ته د ماشوي د مور په ذريه تياره رانعله بي هوشه
 شوه - اوتورن وره په زمڪي سملاسته - ماشوي ڌريل اومور د
 دنيا د حالاتو نه بي خبره - د لور د ڌريا انگولانه بي پرواهه
 زمڪي بوري بوري پرته وه - خداي خيڙ چي تحه وختي ٿي نوانبي
 پاس اونخته - ماشوم ٿي د مور د غيبي نه را و شو کوله په رنگو
 کڻي ٿي ور لهره ڪره اوپه انگور ٿي د خرڇوري کڻل و اچوله...
 ڌڙوند شپي ورڇي ٿي پري د ماشوي دواره پوندي سخا شوي -
 دوه مياشتي مور او لور ڌڙوند شپي ورڇي لکه په سور انگار او
 سرو سرو تڪو ٿي ڪري - په دې دومره موده کڻي مور او لور
 نه د ورڇي سترگه پتیه ڪره اوننه ٿي د شپي آرام او ڪرو... او
 آفرينگاه د زرغن د لور سختي معاف شوه... ر غريو) ماشوم
 کلي د گل ڪيڏي ونه مڱي اوزر پده - د مسيد ونه آگاهو اوزر پده -
 د غور پده ونه آگاهو اودور پده... نه ٿي پير لے او ليد و اوند
 د پير لي نه خبر شوه د ماڱيگر نس چي زي پده و نو ماشوم تورو
 ها ورتو ته او سپار لے شوه... مور ٿي ڌريل د پري ڌريل - په
 ڌريا ڌريا ٿي سترغلي پر سپدي و - د مور د سينې سي راويخ

شوي وو. نو د پښو ټڪو ټڪي د ٿورو خاورو د لاندې په جوانه
 خوب اوده وه .... مور شپه په اٿون بيلون ٽپره ڪره - او سحر
 وختي چي ملا بانگ وپلو مور برقعو په سر اديري ته لاره ...
 لويه اديره ... ڪنڊر ڪنڊر ، هپت هپت اديره خاموشه
 خاموشي - زرهه لڙوونڪي او يو ڪنوونڪي خاموشي ..... ڪپر چا پيره
 قبر ونه - ڊپر قبر ونه - بي شپه قبر ونه .... او ڏقير ونو په
 دغه بنا ريه ڪنڀي ڏڍي ڏما شوڀي لور قبر دے ته لکه ڏيو ورکوڀي
 تاج محل په رنگي بنا سته بسڪاره شو - او بنا سته به وڀي سته
 بسڪاريدو - ڏيوڀي منظوڀي تنڀيد لي ماشوڀي قبر نو د تاج محل نه
 زيات بنا سته وي .... مور دنڀي لور په قبر ورپر پوته - قبر
 له ٽي غاره ورڪره - لکه چي ٽيله ماشوم لورڀي سينڀي ته رانڙڀي
 ڪره - ڏيوڻو ٻي واره ٻي واره چغڀي ٽي او وهلي - او بيا .... ۹ .....
 ور لورڀي ٽا بڀگاه شپه په ڍي نموشي بي بيان ڪنڀي يواڻي ٽپره ڪره -
 ويريد لي خوننه وي ... ته نو به اوينڀي شوڀي وي ڪنه ... پونڀي
 زما سينه نو هم هغڀي ڊکه ده - راپاسه راپاسه چي په ٽيلو
 پڻو ڍي سره ڪرم لورڀي پڻيڀي نو ڍي بڀگاه نه نو بڻڀي ڪنه ....
 بڀگاه نو به ڍي ڊپوندو دلاسه ٽر ٽهي نه وي وهلي ڪنه ۹
 او ته به بڀگاه به آرام وي بڀگاه به ڍي ايله به آرام خوب ڪرڀي
 وي .... لورڀي مانو بڀگاه هم ٿوله شپه په سترگو سترگو ڪنڀي
 ٽپره ڪره - زهه نو بڀگاه هم ناقلا ره وم - ڊپره ناقلا ره -
 دوسره ناقلا ره چي زرهه ٻي بس ٿيڻ چا وڍو - اوس ٻي هم زرهه

خريڪي وهلي - دراتلو توان هي نه و نوتاله را علم - ما و ڪي سنا
 دا نو ڪور اوگورم .... ڊپر نبالسته دے - لور ڊپر نبالسته ڪور
 ڊي دے دا نو ڪور ڊي مبارڪ شه -

د مور په مري ڪنبي اواز اولينتو - د او بنڪو سپلا ب دسترگو
 نه داروان شو .... دغه سپلا ب رو رو ڪپد و ڪپد و چي دوه او بنڪي
 تر ڊي نه جو ڊي شو ڊي - دوه رنڊي رنڊي او بنڪي دڪو نه رايهر
 شو ڊي او د دوو سترگو په بنو ڪنبي لڪه پيڻي مرغلي را حصار ڊي
 شو ڊي - او تحه ساعت پس چي دغه د او بنڪو مرغلي د بنون نه
 د قبر په کلونو را تو ڊي شو ڊي نو .... د لور مور يوه آخري سلگي
 او وهله ..... لڪه چي د مور زپه او چودو ..... او د بد نصيبي مو
 زپه په رشتيا او چاودو - د مور زپه چي د اولاد د پاره اونته چوي
 نو نور به د چا د پاره چوي ۹

د مور د پاره په زوے او لور ڪنبي فرق نشته - دا فرق د جا هلانو
 د پاره شته - د طالمانو د پاره شته - ڪنبي د خدا ئي په نزد زوے او لور
 يو برابر دي - نو اے د جهالت په تورو تورو ڪنبي پر تو روڻو - اے د ڪرڪي
 رو نفرت په ناولو جذبو ڪرو روڻو روڻو پند و د قدرت په قانون
 ڪنبي گو تي مٺه وهئي - الله پاک چي تحه کوي بنه کوي - لور د زوے
 نه په هر لحاظ سره بنه ده - لور نو د زوے نه زياته مينه ناکه ده - د
 مور پلار د پاره په زپه ڪنبي د مينڀي او محبت جي شانده ڊپر جذبات
 لري - لور نور حدت دے - هم دغه لور صباله د چا نور شي د چا د
 لور مگر د چا مور شي - نو اے د خدا ئي د قانون خلاف بغاوت

کوٺکونخوا بنیانو دا ظلم مٺہ کوٺی - دا ناروا مٺہ کوٺی - دُخا اے دُقہر
نہ اوپر پئی - گورے دا اللہ تعالیٰ انتقام دے پر سخت دے - دُظلم انجام
گورے دے پر بوگنوؤ نکه دے - او اے دُزرغن بنچي - اے دیوپی بد نصیپی
گور بد نصیپی مورپی - ستا سوک دوارو یختاوتہ نصیب شه - پہ دپی دنیا
نو دنیا اوسپد ونکو دے پر او ژرولی دے پر پی او کپولی - اوس مودھغر
جهان خوشحالی نصیب شه - آمین -

جینہ

پہ مرگ بہ دوارہ سرہ مرہ شو
ارمان ہی دادے چي بہ مخبني روسوسو

د مرگ ہنچ پتہ نہ لگی ہیشوک نہ دی خیر چي زہ بہ کلہ
کوم خائے اوخہ رنگی مرم - مرگ چي اتيارہ خیر دے دمرگ
دپارہ دحہ نہی د وخت او د عمر قید نشہ - اوکہ شدہ تو
ہم انسان ترے نہ دے خیر مرگ یوہ ناگہانی حادثہ دہ -
مرگ یو ناگہانی شرک دے چي

پہ چا را پر پوئی او خپلی نو نری پنی ورتہ پہ مری خبني کري -
ثومرہ ماشومان پہ ماشومرہ ختہ
مرگ د لحد تورو خاورو تہ اورسول

ثومرہ نیکی نیکی ٹوانان چي
د پلارانو د ملا تیر او د میاندا و دسترگو توس و

د مرگ ناترسہ چپي

د دنیا نہ پور تہ کپل

ثومرہ پلاران او ژر پدل ؟

ثومرہ میاندا چي بوری شوپی ؟

او ثومرہ توس سرے گوندہ چي شوپی ؟

تور سر ڀي !

او هغه توري سر ڀي

ڀڄي ٿوڪ ڊپلار ڊڪوره

ڊي ٿمپره ارمانون سره ڀه ڊولي ڪڀي

ڀه سره ڊولي ڪڀي

ڊخاوندانو ڪورونو ته رانعلو وڃي ٿو ڊچيل ٿي ڊير ته خبر نه وڃي

ڊچيل قسمت نه خبر نه وڃي

ڀڄي ڊا سره ڊولي ڊ ڊوئي

ڊغونو ڀه لور .... مڃي ٿو نو ڀه لور او از مڃي ٿو نو ڀه لور آخر نه

سفر ڊي او هر ڪله ڀڄي ڊا سفر ڀوئي شي نو ڊب ٻڌي او

ڊنهي ڀي نو نو ڊو ڊو ڊو شروع شي -

ڊينه ! .... هغه ٻنڪلي او ٻنڀاڻه ڊينه -

هغه ڊگلاب گل به ڀي ڀڄي ڊي نه شرم ڊو ، هغه ڀي شفق به

ورته ڀڄي ڊو -

هغه ڊينه ! هغه ڀڄي ڊڀره ٻنڪلي او ٻنڀاڻه وه - ڊومره

ٻنڀاڻه ڀڄي زه ڀي ٻنڀاڻه ڀه (نفاطو ڪڀي نشم بيانو لئو -

ڊينه ٻنڪلي وه ،

نو اڪبر هم ڀه ٻنڀاڻه ڪڀي ڊچانه ڪم نه وڃي -

ڪه ڊڊينه ڊنڀاڻه ڊڪريه ڊينه ڀه ڪو ڊرو نو ڪولو

نو ڊاڪبر خان ٻنڪلي ٿو ٿي به ڀه حجر و ڪڀي ستا ڀي شوه -

ڊينه ڪه ڊگلاب ڊنه وه نو اڪبر خان ڊگلاب گل -

جيئنه که د جو نو درنو وه ، نو ا کبر خان د زلمو آدم خان و .

دوه بنگلي ، يوه پڦغله او يوزلمے

د تره لور او د تره زونے .

د واپه د يونيکه اولاد

بنگلي رسته وه . بنگلي بوره وه . بنگلي سيالان وو .

او حڪم نورچي د ا کبر خان مور د جيئني د غوڻبو د پاره هغوي

کره لاره نو .... خداے خبرچي تحه چل و .

نو نن جيئني ته د نچلي چاچي راتگ تحه بل رنگ بنڪاره شونن

به چي هغه نچلي چاچي ته مخانج کپده نو شرمپدا به ترپي اودغه

وجه وه چي تحنگه ئي چاچي به کوشه را بنڪاره شوه جيئنه لاره

په کوته کڻي پته شو .

د ا کبر خان مور دراتلو سره د جيئني د مور سره خبره او چپاره .

جيئني د مور او چاچي خبري اوري پي زره ئي پي وار د درپس او .

نه پوهيده چي دا وپي د خان نه ئي تپوس او کرو جيئني دا وپي ؟

دا وپي نن ستادا زره داسي بي قابو دررپني اے زره داسي

بي قابو کپنه مه . که نن ته بي قابو شوپي که نن ته د قابو

ته او وپي نورما د ژوند قبول ارمانونه به گورے چوره پوره

شي .

جيئنه ! د خان سره لکيا وه ، اوچي د خيال تو د سمندر ته رابه ^{شوه}

نو د مور غم ئي تر غوبد و شو .

در جيئنه نو ستاسو امانت دے نورچي چي کپنه ستاسو خوڻنه

وي ” نچيل ڪورته ڀي ٻوٽل شي -

لاره ڊجيني ۽ او اڪبر خان دنيا بدله شوه - دواره به هر وقت
 ديوبل په خيال تو کني چيه چيه وو - ڊيوبل په تصور کني
 به ڀي ڌر وند شي ورځي ٿي پڻ ڀي - ڊ خيالو نو او تصور دنيا
 يوه رنگينه دنيا - دارمانو نو او خوشحالو دنيا - يوه ڊاسي دنيا چي
 ڊو و مينو زبونو درزا پکني په يو ٽوله وه - حرڪت ڀي په
 يورفتار و -

دوارو ڊاسي محسوسوله لک چي ڊ شي ڊ آسمان ڊ ستور و
 پرڦا نوڻ هم سپوا شوه -

دوارو ته سپو زمي هم ڊ چو ا په نسبت زياته نيڪلي او
 بناست نيڪار به ٿوله فضا او ٿول ماحول -
 ڊ ٿو اني په رنگينو کني راو نغبتت شو -

او ! دوه مڻن زبوننه چي ڊ ڌر وند په لاري ڊ ملگر تيا تاي

او کري نو ماحول ورته هم دغه رنگي رنگين نيڪاري - لندا دا

چي ڊ ڌر وند شي ورځي ڊ رنگيني دنيا په تصور کني په ٿي پڻ ڀي

ٿي پڻ ڀي او چي اڪبر خان ڊا نجينري ڊ کري وا خسته نومور

پلار ڀي ڊ واده بند بنا او کوه - ڊ واده ٿي په کني سوڊو شوه

جيئه په کني کني کني استه -

کني ..... چي ڊ مور پلار په ڪور کني ڊ جيئي دناسي ٿاڻي

وي چي جيئي پکني مپلمند وي -

خداڻي خبر چي ٿاڻي چل و - ڊ جيئي په زبه کني ويره نمود؛

۵۰ - خدا ئے خبر چي حه چل و چي نن د جييني ذ زبه په درانار
 کني هغه تلوسه نه وه - هغه خوشحالي نه وه - هغه د خيالونو
 او تصور رنگينه دنيا جييني ته حه سپهره سپهره او ورانه
 و بچاره نيکار پده -

په لاسونو او پيسو لگيد لو نکر يزو نکر چي چيچل کول د هغي ذره
 نمو بشل چي دانکريزي د لاسونو او پيسونو لري کوي - او لاسونه
 پيسي په - خورخو او بو او وينجي - چي دا سوئي ٿي پنه قدار
 شي - نو جييني داسي نه شو کول - حله چي هغه په کنج
 کني ناسته وه - شپه تيره شوه .... غرمه شوه - ما جيگر
 شو - مخکني ورا .... او ورپسي جنج راغلو د جييني اور
 نور شو .... بنايست ٿي پنه په دوه شو هر چا د ناوي نياست
 اوستا پلو -

په خوشحالي او نندارو دولي پور ته شوه -
 دالا په چغو سورو او د تپو پکونو په تيقار کني دولي د
 اکبر خان په کوشه وردننه شوه -

او ددي حائنه د جييني د ژوتو دوپم دور شروع شو -
 اکبر خان به د جييني سترگو ته کتل - ډيره پري گرانه وه -
 په جييني هم اکبر خان کم گران نه و -

د ميني کور و - د خوشحالي او اطمینان ورځي شپي وي چي
 تهر پي - اکبر خان انجنير و - او يوه ورځ داسي ر غله
 چي هغه د اعليٰ تعليم د پاره لندن ته روان شو -

د رخصتيد و په وخت ټي جينيني ته اووې -

«و جينيني خفه کپړه م زه به که خپري دراشم»

«ثومره زربه راشي اکبرخان»

«بس که خپري دوه کاله دي د سترگو په رپ کني به تپريشي»

«دوه کاله به د سترگو په رپ کني تپريشي»

اکبرخان ته نه ټي خبرچي د جد ايي يوه لمحده هم لکه د کاله

هومره اوبده وي نو دوه کاله به خنکه د سترگو په رپ کني تپريشي»

«جينيني زما د پاره هم دا جد ايي گرانده توحه اوکرم»؟

«اکبرخان حد اے خبرچي زما دا زړه وپي دومره ناقلا ره دے -

ستالندن ته په تلوزما زړه وپي دو پيني - ستاپه دې تلوکني

مانه نچله تياهي وپي بنکاري»

«ناداني جينيني ستاخه خيال دے چي ستا اکبر به کني تا هپره

کري»

«ته په مادا سپي بدگمانه ټي»

او هره بنخه په نچل خاوند باندې ترخه حده پورې بدگمانه وي -

زما ستاپه مينه باندې باوردے - وپي بيا هم زما زړه ....»

«د زړه نه وسوسي او باسه - پښتون په ژوند کني يوخل

مينه کوي بيبيانته کوي»

«اونوره ددې ماشوې لونگيني په سر قسم -

اکبرخان د لونگيني په سر دواړه لاسونه کپتودل او د جينيني

سره ټي لوظ اوکرو چي زه به تانه هپروم» جينيني په

ٿر ٻڌ لو سترگو اکبر له رخصت و رکرو او دا ٿپه ٿي ورته اووے

۴ په مرگ به دواڻ سره مره شو !

ارمان ٿي دارے چي به مخکيني روستوشونه

اکبر لاهو په کوڙه اووتو - جبينه کوڙي ته ننوتو په کٽ

کٽي پر مٿي پر پوته او په چغو چغو ٿي اوڙيل -

هم دغه رنگ سڪرونه په ماڻها موٽو رومانها مونه په توروشيو

بدل - په هره دوڙه ورځ به د اکبر خط راتلو - د جبينې

سره د مينې لوظونه به پکٽي تازه کيدل - جبينې به ډيو خط

ته تربل خط پوري ورځي ٿي شپي شمپلي -

خطونه رو رو کيدل د دوڙي ورځي نه خط هفتي ته

اورسپد و - او د هفتي نه خبره مياشتوته رورسپده د

اکبر خان په خطونو کٽي د مينه ناکو الفاظو ځائے سپور و

ستغو او بي مطلبه خبر و اوتيو لو -

جبينې به د لوظ مطابق هر ورځ اکبر خان ته خط ليکلو ټيل

لوظونه به ٿي ورته يادول - د لونيگني خبرې به ٿي ورته

ليکلي - ورته به ٿي ليکل چي لونيگنه زما ډيره نويينه ده

ځکه چي ددي سترگي بالکل ستا په شان دي - اکبره لونيگنه

دي ډيره ياده وي - اوس ٿي بابا هم زده کړي دي - په

تر ټري ٿر به خبرې هم کوي - نو ددي دومره اوږد خط

په جواب کٽي به صرف دوه کټي خط راتلو - زه ډيره

ناورکاره يم دومره نا اوزکاره چي تاسوته د خط ليکلو وقت

راسره هم نشته -

لايه جيته د فکرونو او وسوسويه سيند لاهوشوه - د
اکبر سره اوس دومره وخت نشته چي جيئي ته خط اويکي؛
د جيئي زيه تبه اونهو په ... او چي خه وخت د کلي يو
بل زلمه دندان نه راغلو اودا خبري راوړو چي اکبر خان
هلته بل واده کرے دے - نوجينه پوني شوه - بالکل
پوني - جاپي ٽي اوشلوي - د سرو پينته ٽي په موتومو تو
را اوشوکول او که لونگينه تر پي نه هوا بني انوا کرے نه و
نوشاند چي په سري به ٽي ورته زور کرے و - ډيره لويه
صدمه وه - د جيئي نازک زيه دومره لويه صدمه داسي په
اسانه نه شوه زغمله - نو انسان له خدايے پاک ډير صبر
ورکرے دے - شو ور ٽي د پونيوب دا چيه وه - رو رو د
جيئي زيه د حالاتو سره سمجهوته او کره او چي بز سا صورت
شوه نو خيله اور لونگينه ٽي راتر غاړه ايسته په چغو چغو
ٽي او ٽريل ... " نو ډي لوري ارمان چي ستادا سترگي
ډي وفا کير په شان نه وے - زيه ٽي غواړي چي دا دواډه
سترگي درله رندي کره - چي ستادا غت غت کاتي ويلي
شي - چي ستادا چي چي بانه بوندي سوندي شي -
وېم چي دا ډي وفا کير نخينه ستاد ډي سپن مخ نه
را و شو کوم نو ... خه او کره هڅه هم نشم کولے لوري -
ته زما لوري زما د بيلتون د تکو تورو شپو ملگري زه به

دا چيل پاڻي ٿو نڊ ستا پيه مينه پوري ٿي پروم ..... نو خنگه
 به ٿي شي ..... په ٿوانه ٿو اني ڪنهي د جدايي لمڇي ڊڙي
 بوگنو وڻڪي شي - ڊڙي درني او ڊڙي سپڙي شي پيه
 جدايي ڪنهي خود جدايي ڏرونڊ شي ورڇي پيه غنوپه
 اغزو ٿي پڙي - زه به دا اوڊڊ ٿونڊ پيه غنوپه اغزو
 ٿرنگ ٿي ڪرم - د خاوند جدايي خود بنڇي ڊياره مرگ دے
 ..... زه هم پيه ٿونڊ مره شوم مره - داسي مره چي .....
 خلقو ته به ٿونڊ ڪارم ٿو اڪبرز ما پيه ٿو اني پوري
 خندا او ڪره ..... بنڇه ذات هرڇه ز عمل شي نو پيه مينه
 ڪنهي شريڪ نشي ز عمل هغه چا ٿيه ڪره ڊه چي -

هره ناپسنده به ڊي يوسم

يو ڊي پيه مينه ڪنهي شريڪ نه ٿيلو مره

هرڇه وڻ - دولت و جا پڻڊاد و چيل خيلوان وڻ، نو .....
 بنڇه ذات نو صرف د سر سورے غواڙي - او چي ڊچا د
 سر نه سورے انو شي نو هغه پيه ٿونڊ و ني مره شي ...
 غم د جيني زره ته پر پوتو - هغه ڊچا خبره چي پيه زره ٿي
 گو ٿي او لگيدو ..... نرے رخ ٿي شو هر وختي تيه
 او ٿو نڇي ..... او يو ورڇ زيرے ما ٿيگر چي پيه جيني پهلوشي
 دانعله ، نو پيه اشاره ٿي لونگينه ٿان له را و غو بنه - لونگينه
 مورته رانڊي شوه - د جيني نظر د لونگيني پيه غبو غبو
 سترگو پر پوتو - زر ٿي سترگي پٽي ڪري - لونگيني ڊ مور

په سينه سرکېښودو په ژړا شوه - د مور د سترگو نه دا وينکو
سپلا ب داروانی و - په ترټرې ژبې د لور سره لکيا وه -

پې وفا کبره د ژوند په آخرتو سلگو کښې هم را ښکاره نشوې -
لږ نمو به را غلې وے - زما د زندن دا سلگی نمو به دې لږې

يندې وې - زما نمو دا خيال وچې مونږ دواړه به يوځای مرو -
د مرگ په نموشې لاره به يوځای سره شو ..... اکبره که ستا

ياد شي نو ستا د رختې وپه وخت درته ما دا تپه کړې وه -

په مرگ به دواړه سرد مره شو

ارمان مې دا چې به مخکښې روستوشونه

نواے ديورپ په رنگينو کښې ورک شويه اکبره جبينه روانه

ده يواځې روانه ده زبه چاؤدې روانه ده ته نموشماله

اوسې هرځای کښې چې ټي - نو د قيامت په ورځ به ستا

گړې ان او زمالاس وي - اکبره ..... پې وفا کبره ....

اوچې 'هوانې لونگينه د مور د سينې ته راپورته کړه نوجبينې

يوه آخرتې سلگی او وهله او ښکې داروانې وې او د جبينې

په زير مخ په زير و انگو اول سپينې سپينې او بيا زيرې زيرې

غوندي مورې شوې او بيا اوچې شوې -

حرص

(اسوڀلے) او... دچاپه سترکوچي دحرص پږدي راواوږي هغه انسان
 بيا د انسان په جامه کښي چوان شي - حرصي انسان بيا چيچل
 کوي - حرصي انسان بيا دارل کوي - توبه خدايه توبه انسان
 نومره ناپوهه مخلوق دے - دنيا ددي شو ورځي ژوندون
 دپاره دے نومره ناپاکوچاروته تيار شي -
 ښه ږي ياد شي داسي ږي ياد شي لکه داساعت - که اتبار
 مونه کږي نو ورځي دکل آبادکلي هغه کنډرونه دماضي هغه
 يادکارونه بد درته اوس هم دسيد خان دحرص داستان دحال په
 ژبه بيان کوي - ورځي اوگورځي دکل آبادکلي کنډرونه اوس هم د
 سيد خان په ناپاک کردار د غم او ښکي تويوي - ورځي اوگورځي چي
 دکل آبادکلي کنډرونه اوس هم د سيد خان د مشر ورور امير خان د
 مظلوميت قصه په سلگو سلگو بيان وي - رونه که تاسوکل آباد
 ته نه شي تلے - که تاسو دکل آباد وران ويجار کنډرونه نه شي
 يدے نو دد غم داستان به درته زه بيان کوم - راشي چي د انسان
 په جامه کښي د شوي قصه درته زه اوکوم -
 امير خان دکل آبادکلي خان و - ډر دروند - ډر خوب او ډر
 د عزت خاوند و - ددي امير خان د کشر رور نوم سيد خان و - د

هغه هم ډاڻا مير خان هو مړه جا پندار و - نو په دغه جا پندار ډ
 سپد خان ډاڻا حصر تنده سره شوې نه وه - هغه په خپل جا پندار
 کښې نور زياتواله کول غوښتل - او ددې د پاره ډاڻا پري مودې
 نه هغه يوه منصوبه جوړه کړې وه نو د حالاتو انتظارې کولو -
 راځي چې ډاڻا ساعت د پاره سپد خان پرېږدي - او امير
 له به لار شو - امير خان چې څنگه په ظاهره دروند غوږ دے، داسې
 ور له خدايې نويې هم مور او دروند ورکړے دے - ډاڻا مير خان يو
 زوے و " فرید " د لسو کالو ماشوم - دومره بنا سته و لکه ډکلاب
 کل - سور سپين - غټې غټې سترگې - پلن تنده - لوړه دستگه
 پرونه - فرید په پلار ډاڻا پوځراني و - ځکه چې هم دغه يوزوے ئې و -
 نور اولاد ئې نه و - نو ځکه نو فرید ډمور ډسترگو تورا او ډپلار
 د زړه ټکور و - امير خان به ډهرې جمعې په ورځ د ما سپين
 موخ له بيارته تلو - هم دغه رنگ يوه جمعې چې ډهرې شکل سما
 گرمي وه امير خان سم دستره پاڅي جاې و او غوستې څادرې په اوږه
 کېښو او بيارته روان شو - او ډتلو به وخت ئې فرید ته تاکيد او کړو
 چې ډنهر ته لامبار پاره لار نه شي نو فرید چې ډغرې ډوډي
 او غوږه نو مور ته ئې اووے چې زه په ډنهر کېښې لامبم نو سمه ستي
 راځم - مور ډر منع کړو نو فرید لار و ډکوئې نه اووتو - په لاره
 کېښې ورسره خپل تره سپد خان مگرے شو - سپد خان په خيرو
 خيرو کېښې فرید ډکلي نه بهر ته باغوئو ته بوتلو - او ځه وخت
 چې دا دواړه تره او وراره ډباغ صبح ته اور سپد ل - نو سپد خان

ناسايه فرید دمری نه اونیوؤ۔ په مزکه ئی را سوملو لو او دوریه
 پنچی ئی نکه دشوئخ دخیل وراره په مری نخبی کرپی فرید د پری
 لپی اوتیکولی۔ د خان دخلا صولو د پری وسپی ئی رکرپی نو د
 سپد خان د نوئرو پنچونه ئی خان خلاص نه کرپی سر۔ لنه دا
 چپی بقی سترگی ئی راووتی۔ په نوله کنپی ئی زگونه راغلل او
 آخریخ شو... فرید ساه ورکره دخیلو تاولو ارادو د تکمیل دیار
 یو حرمی انسان دخیل نوون وراره په وینوخیل لاسونه سره کره
 او بیا... د تکیه غرپی په خاموشی کنپی سپد خان دمور
 پلار د اکی یو نیازین زوئ لاش دمزکی نه رپورته کرو او بخت
 دنهر اوبو ته ئی او سپارلو۔ چپو نکه دمور د غپن پی په شانی
 فرید په خیلو خانگونو کنپی راغونو کرو او د خان سره ئی تل ته
 نیکنه کرو۔

د فرید دمور زیه ناقدره و۔ کله کوشی او کله دروازی ته
 کیده او نومره چپی وقت آپرید و دمور په زیه کنپی قسم قسم شکر تو
 غزون پی کولی۔ پر پشانی زیه تپده د زیه حرکت پی وره کیدو۔
 فرید وپی را نغلو۔ وپی ئی دومره ناوخته کرو۔ ده ته دمور زیه
 نه دے معلوم چپی... زما زیه د فرید په نه لید و نومره خرپی
 خرپی وی نومور غریبه نه وه خیر چپی فرید سره خه کانی وشو۔
 کوی لوی ورسره وشوی لاره غرمه په ماسپنچین بدله شوه
 او دمور پر پشانی نوئ هم سپورا شوه۔ بی شمپره وسوسپی
 ئی په زیه کنپی را پید وشوی۔ قسم قسم شکونه او کمانونه

په زړه کښې کړمېدل - وخت په تېږې سره مخ په وړاندې روان
 ؤ - لاپو ما پښخېن په ما ځيگر بدل شو نو د فرید هېڅ پته ونه لگېد -
 او تېر ما ځيگر چې اميرخان د بنار نه کور ته راغلو نو د فرید مور ته
 ټوله قصه تېره کړه - اميرخان هم په هغه پښو د کور نه اووتو او د
 فرید په لټون پسې ټې سړي تواره کړه نو تر ما سختن پورې د
 د فرید هېڅ پته ونه لگېده - د اميرخان زړه ټکه او جوړه نه...
 هېڅ نېټې ته ونه رسېدو - په خپل کشر ورور سيد خان پسې ټې
 جواب اوکړو او چې هغه راغلو نو اميرخان ورته ټوله قصه تېره کړه -
 سيد خان صلاح ورکړه چې ..... راځئ چې نهر کښې ټې اولټوؤ
 کېد مې شي چې په نهر کښې ټې لامل ماشوم ؤ او د ووب شوې وي -
 دکلي خلق راغونډ شول لالټېنو نه په لاس د فرید په لټون
 پسې نهر ته روان شو - سيد خان هم د دې خلقو سره ملگر ؤ -
 او هر کله چې دا خلق د باغ نوارو شا را ورسېدل نو په نهر کښې د
 ونو په يوې جنگي کښې د فرید سپين لاسونه او پښې د لالټېنونو
 په رڼا کښې خلقو ته ښکاره شوې - لاش د نهر نه راوويستې شو
 او په غاړه باندې په شين کېل واچولې شو - د فرید سترگې ټې
 ټې راوتې وې - پلار خپل نياز بين زوځ په خپلو لاسونو کښې راټور
 کړو - د اميرخان زړه غوښتل چې په چغو چغو او ژاړېي نو دا
 ورته خپله کمزوري ښکاره شوه نو چې پاټې شو - او ټول خلق
 چپه ټوله خاموش زورېدند سر وټه مخ په کلي روان ؤ - اميرخان
 سر زوځ په خپلو څانگو نو کښې نيولې مخکښې مخکښې او نور خلق

وريسي روان وٿو - اوچي خاڪو وقت دا دلہ دباغ منج تہ را اور سپداہ نو
 .... ناگھانہ دکلاشن کوف يوبار او چلبدو - امير خان پر پرخ را پر پوتو
 زوڪ لاش لاندې او د پيلار لاش پرې د پاسه په وينو کبني پت
 پت پراته وٿو - خلقو د پرې مندې تر پرې او وهلي نو د شپي په
 تياره کبني هنج پته اوتہ لکبده برچي داهرخه وږي اوشو؛ داچا
 اوکړه .... دکلي نه کټ را او نغو بنټي شو، په يو کټ کبني پيلار او
 زوڪ دواړه غاړي غري واپچولے شول - او هرکله چي دا کټ په
 کوخه وردننه شو، نورونو زه به درته هغه نقشه څنگه بيان
 کوم - ماسره دومره د پردې لي الفاظ نشته، ماسره داسي په غم
 ليري الفاظ نشته چي زه په دغه زخمي زخمي واقعي نقشه رکابم -
 د فرید دمور هغه پوني پوني چغې هغه خيري گريوان او
 بير سر .... توبه خدايه توبه دومره لوٽي غم - داسي نیکار پده
 مکه چي د آسمان فرشتي هم په ژبا دي - داسي معلوميد ه لکه
 چي ټول کائنات يوه سلگي شو - يوه اوچه سلگي يوه داسي
 سلگي چي د هرچا په زړه کبني ټي پر هر جوړولو - هر شوک د امير خان
 او د هغه زوٽي فرید په مرگ خفه وٿو - ټول کله خفه وٿو، دوسره
 خفه وٿو - چي د دغه خفگان د بيانولو دپاره ماسره الفاظ نشته -
 ماسره موصله نشته .... او صباله چي دا عبرتي بخازي دکوټي نه
 او وټي، نو د فرید دمور لکه چي زړه اوچوده - په زړه باندې ټي
 داسي تياره را غله چي دغه تياره بيا په رنابده نشوه - دغه
 تير ي د امير خان تير او د فرید مور هم دکير تورو تير وٿه اورسو له

رپور تہونہ اوشول - تفتیشونہ اوشول ، تپوسونہ اوشول تو
 ددی وراتی ماشوری سر را بنکارہ نہ شو۔ (اشعوری طور دسپد خان
 حرکات سکناات داسی و وچی د پولیس پری باندی شک راتلو
 د هغه حرکات سکناات داسی و وچی لکہ دغل پہ بندہ نس و۔
 سپد خان خیل ضمیر ملامتہ کر وچی دا ہی خہ اوکرے۔ د جا پند ار دیارہ
 ہی اول د خیل نیازین ورارہ پہ مری زور کر و۔ او بیا ہی د خیل مشر
 رور سینہ پہ گولو سوری سوری کرہ دا ماشہ اوکرے دا ماوپی
 اوکرے۔ لندہ اچی دسپد خان مرضیہ راژوندے شو۔ او دے
 پی دومرہ ملامتہ کر وچی یوہ شپہ ناساپہ داپا سپد و تپو پک پی
 راوا نستو۔ گردنی پی ملانہ و اچولہ اوپہ کوخہ اووتو.....
 سپد خان کله پر پینود و وطن پی پر پینود و۔ بنجہ او پی پی پر پینود۔
 اولار و د تورو غرونو مسافر شو۔

سپد خان د امیر خان ہونہ ورانہ کرہ او د سپد خان نہ قدرت
 انتقام و انستو۔ داسی انتقام چچی د سپد خان ژوند۔ د سپد خان کور
 د خلقو دیارہ یو عبرت شو۔ یو داسی عبرت چچی تہول عمر بہ
 د خلقو یاد وی۔

روہو! راشی اوگوری د کلا آباد کلی ہغه کندرونہ نن ہم
 د امیر خان پہ مظلومیت او د سپد خان پہ بربریت د غم او بنسکی
 تحثوی۔ امیر خان او فرید شہیدان شول او سپد خان دوزخی۔
 د الله تعالی انتقام چپر بوگنو و نکے دے۔ د ظلم انجام چپر عبرت ناک
 وی۔ اے د دنیا پہ مال او جا پند ار پی پی پونو روہی مہ کوئی ظلم

مٺ ڪوٺي - ڄاڻندا آهن ڇا خان سره قبر ته نه ڏي اوري - مرڪه
ڇا خان سره په سر نه ده مگر ٺوڻي - دا هر شاهه پاڻي ڪپڻ وٺي ڏي -
دا هر شاهه به دلته پاڻي شي - او هر شوڪ به دوه لاس اودوه پيئي
دقبر تورو خاورو ته اوسپار لئ شي - نوبيا؛ بيا داڇي دحرص انجام
پر بوگنو وٺي وي -

۵

ارمان به هغه وٺت ڪنهي در شي
ڇڏي ڪٿي ڏي واخلو توري و خاورو ته ڏي ورينه

شمپرڪاڪا

اے لوید حدایہ، اے عظیمہ خدایہ، ستاپہ دے پي شمپر مخلوق
 کني ستاپہ دے پي شمپرہ بندیا نو کني نپکان ہم شتہ، بدان ہم
 شتہ، ینہ ہم شتہ نراب ہم شتہ - پے دے پي شمپرہ مخلوق کني
 داسي ہم شتہ چي ستا ذقہرو غضب نہ شپہ ورخي پے لوزان دي -
 چي ستا ذويري نہ ئي حراموتہ شاکرپدہ - بد و چاروتہ ئي شاکرپدہ -
 اوداسي انسانان ہم شتہ چي دچا دژوند ہرہ لمحہ پے گناہونو
 کني تہ پي چي دچا ہر قدم ديدی پے لور پوس تہ کپي - منہ
 پو ہپزم چي داسي کسانو پے خیلو ذرو نو کني تحہ فیصلہ کرپدہ -
 نہ پو ہپزم چي دوي و پي داسي باغیان شوي دي آيا دوي دا
 خیال دے چي دوي سرہ بہ د قیامت پے ورخ دوي د عمل حنا
 کتاب نہ کپي - کہ چري دوي دا خیال وي چي دا تو پي بي حقیقتہ
 خبري دي - دا تو پي د نہ منو خبري دي نو دا خیال ئي غلط دے -
 د قیامت پے ورخ د حساب کتاب پے ورخ بہ دھرچا سرہ د ذري ذري
 حساب کولے شي -

دے پي حقیقت نہ انکار شي کپدے چي گناہ کوو نکه گنہگار دے
 اود قیامت پے ورخ بہ ورلہ سزا ورکولے شي - ہر بي کوؤ نکه

دَ لوئے خدائے مجرم دے او ددڙي جرم سزا به ورکولے شي - هغه لوئے
 خدائے دوزخ دکنهڪارانو دپاره د مجرمانو دپاره - د قاتلانو دپاره
 د منکرانو دپاره پورکڙے دے - په دڙي وجه زه درته منت کوم چي
 روڼو داسي بي پروا کښي مه - داسي بي سره کښي مه - هسي نه
 چي اوبه د ورخه پږي شي نو بيا به کورے خبره گرانه شي - هسي
 نه چي دڙو ناکهري ناکهانه پوښ شي نو بيا به کورے دتوږي وخت
 هم نه وي -

اے لويه خدایه موبن انسانان کږي - موبن پکان او صالحان
 کږي موبن ټول صحيح مسلمانان کږي چي په بنه بد کښي تميز او کږے
 شو - چي ستا په نبودلې شوې لار باندې روان شو - چي دکمراهي او
 بد ناهي په تور و تير و کښي رانه لاره خطانه شي - چي په ناپوهي
 کښي د تباهي تور و تير و کښي ورک نه شو -

اے عظيمه خدایه ! په دڙي کښي شک نشته چي تا انسان
 اشرف المخلوقات پيدا کږے دے - په ټولو مخلوقاتو کښي اشرف
 د عزتونو خاوند - د مرتبو خاوند خو... هله چي انسان په صحيح معنو
 کښي انسان وي - چي انسان د انسانيت په چوکاټ کښي دننه ژوند
 تږوي - چي انسان په نېغه لار روان وي - او هرکله چي انسان د
 انسانيت د دڙي نه اوځي نو بيا د حيوان نه بدتر شي - چي انسان د
 انسانيت د چوکاټ نه بهر اوځي نو بيا ترې انسانيت هم امان غوږي -
 او نو شرح د اهل کوي - شرح مائول کوي - شرح خورل کوي نو
 هله چي اهل کوي - چي دلودڙي د لاسه مجبوس شي - چي په

گپڻه نهرشي نو هله .... گني چي په گپڻه موروي نو په خنكل گني د
 وني د سوري لاندې پتهي سترگي يونخوا ته پروت وي، كه دنيا پريږي
 را پريږي نو هم عرض پري نه كوي -

او انسان؟ انسان چي مورشي نو دارل كوي -

انسان چي مورشي نو ظالم شي -

انسان چي مالداره شي نو حرص ئي زيات شي - او د بل په مري غلي

كيدل ورته هم خپل حق بنكاري -

نواي روڼو! زه تاسو نه دا پيوس كوم - تاسو ماله ددي خبري

يو اب راكړي چي دداسي انسان نه گني شرحه بنه نه شو داسي انسا

گني د چوانيت د درېونه لاندې پري نه وټو -

ولي پري نه وټو - دداسي انسان نه چوان - بلكه شرحه پري

كار ئي د خپلي گپڻي د تنوس د كولو د پاره د ژوند و چوانانو او

انسانانو دارل دي - د دغه شرحه نه هم داسي حرصي انسان چي

د خپل حرص د تندي سرولو د پاره د بل انسان په مري چاره راكار

يد تر دے - پر پوتے او د نفرت جوگه دے - او د لاشه كوئي - دا خبر

به پريږدو - بل مثال به دركوم بل حقيقت به درته په گوته كرم -

تاسو ماته دا او وايي چي سپي تر شو پوري وار نه وي راوړل

نو سپي پري باندي غم عرض كوي! - تاسو چري ليدلي دي چي

يو سپي چري سپي ته لاره نيولې ده - يو سپي ته ئي په بد نظر

كتلي دي - د غسي هريو خناور به را واخلو - د هر خناور مثال به

مخكبي كيدو چي په دي حقله يو خناور هم د مقره حدونو نه

تجاوز نه کوي - بلکه د تجاوز د کولو مثال قدر له هم زمونږ په
مخکښې نشته په ځناورو کې د يو صنف ځناور به هېڅ کله د خپل
مخالف صنف سره د هغې د مرضي نه بغير غير اخلاقي عمل رونه
کړي - غير فطري حرکت به ورسره رونه کړي -

رو انسان .... ؟ چې الله تعالی ور له د اشرف المخلوقات درجه
ورکړې ده ، د دې چې د انسانیت د دائرې نه روحي - نو د دې چې
نه بدتر شي - په دې باندې سترگې پټې شي د شرافت ټول
رځپورونه وشلوي ، د بیا خورنه پېژني د بیا مورنه پېژني - د
بیا نچله نه پېژني ، پردی نه پېژني نو تاسو نه زه پټوس کوم -
چې اے روڼو داسې انسان گني د انسان بللو جوگه دے - داسې
انسان گني د چوان نه بدتر نه دے - داسې انسان گني د سپي غوندې
د گنده چوان نه هم سپک کنده او ذلیل نه دے - روڼو دوه لاسونه
او دوه پښې - دوه غوږونه او دوه سترگې او ژبه د انسان نه اتا
نه جوړه وي - انسان د انسانیت نوم دے - انسان د شرافت نوم
دے - انسان د اخلاقو نوم دے - او په چاکښې چې دا څیزونه
نه وي دا خوبې نه وي - دا اخلاق نه وي نو بیا زه بخښنه غواړم
چې داسې انسان ته نه زه انسان وپلې شم او نه بل - ځکه چې
داسې انسان د الله تعالی د طرفه مقرر کړې شوو وحدونو نه تجاوز
کړے دے د خدای د لارې نه روگرداني کړې ده نو ..... داسې
انسان ته به څوک څنگه انسان او وایي -

۲ ۱ لویه خدایه ! ته په خپل فضل و کرم سره مونږ انسانان

کری صحیح انسانان - موبن دکنا هونونہ پہ امان کری - موبن مسلمانان
 کری چچی پہ بندہ بد کبھی تمیز اوکریے شو -

انسان ثومره غافل دے - ثومره ناپو هه دے ثومره احسان فرامو
 دے کہ چری انسان غافلہ نه وے - ناپو هه نه وے - احسان
 فراموشه نه وے توده به دالله تعالیٰ داپی شمپره احسانونہ وپی
 هپرول ده به دمور پلار سره پی رنجی وپی کولہ - دھغوی پی عزتی
 به پی وپی کولہ - وپی به پی دھغوی حقونہ هپرول ؟

مور او پلار ! چچی د اولاد دپاره دکبھی حیثیت لری - چچی دک
 پینولاند پی بی جنتونہ لونگری پی - چچی دک چا دقا مونونخا وری
 دک اولاد دپاره دک بنکلولو جوکه دی - نو دک داسی هستوسره دک اولاد
 سپک او نارواسلوک کنھی ناروانه دے - دمور پلار په پی عزتی
 به کنی الله تعالیٰ نه خفه کپی پی وپی به نه خفه کپی پی - شوک چچی
 دھغه لوٹے ذات دکامو خلاف ورزی کوی الله تعالیٰ به تری ضرر
 ناراضه کپی پی -

نو بیا ..... ؟ بیا وپی دا ٹھنی ٹھنی اولاد دک الله تعالیٰ دک دی
 اتل قانون خلاف ورزی کوی - وپی دمور پلار سپکا وے کوی وپی
 دمور پلار سره په ترس چلبی پی دا اولاد وپی دومره تا فرمانه ،
 داسی سرکشه ، او دومره احسان فراموشه شی ؟ .....
 خدائے پاک دی شمپرا کا او بجنبی - دپر بندہ سرے و - دپر
 نیک انسان و نو .... دپر زره چا و دے د دنیا نه لارو - د دنیا ہول
 غمونہ او مہبتونہ دایوٹھائے شوی وو او دشمپرا کا کا شومند

ترې نه بور شوے و - د شمشېر کا کا د ژوند دو پټم نوم غم و -
 اوښکې او سلگي چي د ژوند په آخونو ورکو کښې د هغه ملگر مے شوے
 وے - سلگي چي په آخر عمر کښې د شمشېر کا کا په شونډو و مېشته
 شوې وې - د هغه ټول ژوند يوه سلگي وه يوه داسې سلگي چي
 د هغه د هر پر هر زړه د تل نه به راپورته کېد ه - د هغه د
 زړه د مسيد ونگو پر هرونو نه به راپورته کېد - د هغه د زړه
 د تناکونه به راپورته کېد ه - د هرې سلگي سره د شمشېر کا کا دا
 خيال و چي کڼي درد به لن قلا رشي خريکي به بزې په آرام شي - نو
 د هغه دا خيال غلط و دردونه او غمونه، خريکي او فريادونه اوس
 د هغه د ژوند سره بيخي غاړه غړي شوي وو - او چي ژوند ختم شو -
 نو سلگي هم په قلا شوې - دردونه هم په تو او غرونو
 سر شول -

اوس د شمشېر کا کا په دگونو کښې نه وینه زغليده اونه د
 هغه په شونډو او چي او چي سپرې سلگي نور پې - اوس د
 هغه په سينه کښې نه پر هر پر هر زړه حرکت کولو اونه د زړه د
 تناکونه اوچ اوچ دردونه راپورته کېدل - هرڅه يخ يخ شول -
 چي شمشېر کا کا يخ شو نو پر هرونو هم خوږي وروستې - تناکي اوچود
 او سلگي په قلا شوې -

شمشېر کا کا ! نه يم خبر چي د مرگ په وخت به ستا احساسات
 څه وو - چي تابه ټومره په ناخوالي مرگ ته غاړه اېښودلې وي -
 چي تابه ټومره په نامرادي ساه ورکړې وي -

اے غم ڈھیلیہ شمشیر کا خدائے دی اور بجنہ - ہفتہ دنیا دی بنائے
 شہ - ددی کھاج ژوند پہ بدل کبھی دی دہفتہ دنیا ژوند د خوشحالونہ
 چک شہ - کہ دلہ د دنیا پہ اوسپد ونکو کبھی انصاف نشتر نونہ یہ
 وی ہو د الله تعالیٰ پہ دربار کبھی انصاف شتر پی انصافی نشتر -
 زور زیاتے نشتر -

رونیو د شمشیر کا د ژوند قیصہ، د غمونو قیصہ دہ - د
 اسو پلو اور یادونو قیصہ دہ، د دردونو اور یادونو قیصہ دہ -
 یہ دی قصہ کبھی عبرت دے خو د ہفتہ چا دیارہ چی د چا ذرہ
 سترگی بیناوی - چی د چا احساسات ژوندي وی - چی ضمیر پی مر
 نہ ژوندے وی -

داسی پی یاد شی لکہ د ساعت چی د شمشیر کا کاروئے کل شہر
 پیدا شونو دی پری خوشحالی اور شوپی - د شمشیر کا د خوشحالی
 ہر و حہ انتہانہ وہ - ہفتہ خوشحالہ وہ چی د ہفتہ د جا پید اد مالک
 پیدا شو - د ہفتہ وارث پیدا شو د ہفتہ ملا تیر پیدا شو نو حکہ
 نو دومرہ چر خوشحالہ ووکنہ -

کل شہر د پیلار ایکی یوزوئے، د مور د سترگو تومی او د
 پیلار د ذرہ تھکوی چر نیاز بین و - د مور پیلار د غہ ایکی یو
 نیاز بین روئے پہ نازونو نعمتونو کبھی د ژوند شہی ورچی تیر وچی -
 ورچی پہ میاشتو اور میاشتی پہ کلونو بد پیدے - لارو لہ نصیرہ
 کل شہر زلمے شو، اور شمشیر کا د کل شہر پہ وادہ کبھی سستی
 اونہ کرہ اور سمدستی پی ورلہ وادہ او کرو - د کل شہر د وادہ پہ

۱۰ مہینہ کال دکل شپن مور مرہ شوہ شمشپن کا کا کندہ شوہ۔ یو اٹی شوہ،
 د ژوند پہ لویہ لارہ تگ نو یو لوئے شو انون و نو شمشپن کا کا دکل شپن
 پہ واد د تنہایی احساس خان تہ نزدیکی نہ پر پینودو۔ دکل شپن
 بچی شوہ۔ ماشومان شوہ، ہفتہ د خیلو پچوسرہ مشغول شوہ۔ او
 داسی مشغول شوچی پلار تری نہ ہم ہپر شوہ۔ پلار یو فالتو
 ٹین شوہ یوہ بی کارہ پرزہ شوہ۔ کلہ کور کلہ بھر د نیلی تنہایی
 احساس ٹی پہ سینپی پور پی نیولے و۔ د نچل ژوند نہ نو شحالہ نہ و۔
 ٹکلہ چچی ہفتہ نو نیلی توپی نو شحالی اوس گل شپن پور پی غوتہ
 کر پی وپی۔ او گل شپن د پلار نہ بی پروا د ژوند پہ دگر سکہ
 بی مہارہ اوبس روان و۔ دولت و جا پندار و۔ دومرہ جا پندار چچی
 گل شپن پر پی خانی کولہ۔ دا جا پندار گل شپن نہ و پندار کہے۔ دا
 د شمشپن کا کا د سر خیرات و چچی گل شپن پر پی خانی کولہ۔ گل شپن
 خانی کولہ او د ہفتہ پلار شمشپن کا کا پہ نچل کور۔ نچل جا پندار کبھی
 د بی ارزی ژوند تیرولو۔ ہر شخہ ٹی بیدل۔ دکل شپن سلوک اور پی
 تہ ٹی کتل نو پہ نولہ ٹی غبر نہ کولو۔ ٹکلہ چچی گل شپن د پین
 نیاز بین و۔ دومرہ نیاز بین چچی پلار ورتہ یوہ نولہ کیلہ قدرہ
 ہم نہ شوہ کولے۔ نو د نچل نیاز بین زوے پہ بی رخی او بی
 پروا ہی بہ ہر وخت نمٹن و۔ او چچی د شپنی بہ پہ کتہ کبھی
 پر ہو تو نو تہولہ شپن بہ ٹی پہ سترگو سترگو کبھی پہن کرہ۔
 د پرو غموتو او فکرونو شمشپن کا کا ذریعہ پہ رخ اختہ کرو۔
 سالندہ ٹی مدگرے شوہ۔ لارو ہفتہ لوہ رنگ شمشپن کا کا پہ لڑوہ

دَھرو کو پَنجَرہ شوہ ... شپہ ورچی تو خچی او دَ سینہی خرنجاریے
 او ورسره بلغم دَ شمشپر کا کا دَ ژوند ملگری شول او دَ پلار دَ سینہی
 خرنجاری دَ بی وارہ تو خچی او بلغمونو نہ کل شپر تنگ شوئے و۔
 او رشتیا جدرہ خودادہ چچی زوئے لہ او س دَ پلار نہ کو کہ ورتلہ ہفہ
 نہ غر بنتل چچی دہغہ ماشومان دپی نیکہ تہ نزدپی شی نوپہ دپی
 وجہ کل شپر پہ کور کبھی یو خواتہ ورہ غوندپی کو تہنہی وہ ہنی کبھی
 دَ پلار کتہ واپولو د او بو منگے پی ورتہ کبسنودو او کیتورے پی پرپی
 سنکور کپو۔ لارو شمشپر کا کا پہ خیل کور کبھی دَ خان لہ دنیا خاوند شو۔
 تنگ ترشہ کو تہنہی خان لہ یو خواتہ چچی نہ پرپی دَ چالار وہ او
 نہ بہ ورلہ شوک راتل۔ تو لہ ورخ توئے بلغمونہ او تنہائی
 دَ ہفہ ملگری وو۔ دغہ پی کور شو، او پہ دغہ کور کبھی بہ دشتہ
 جا پُدار خاوند۔ دشتہ زوئے پلار شمشپر شپہ ورچی یو اچی پروو۔
 او یوہ ورخ چچی دکل شپر زلمو تہ زوئے اسلام دنیکہ کو تہنہی
 تہ را غلو نو شمشپر کا کا خان تہ را نزدپی کپو۔ پہ تندی پی نیکل
 کپو او ورتہ پی او وئے چچی بچیہ دا سردپی بز زما پہ سینہ کپو۔
 او ہر کلہ چچی اسلام دَ خیل نیکہ پہ سینہ سر کبسنودو نو شمشپر کا کا
 پی پہ ویستو کبھی گو تپی وھپی اور نہ رنہے او بکپی پی دَ سترگو
 نہ بھپ۔ پی۔ د او بکو بھیر دَ بابا دَ سترگو نہ داروان و او
 چچی اسلام سر را پور تہ کپو نو... د تہ و پی ژار پی بابا بخنی
 دپی کپری او در پزہ چچی کبیل درلہ دا ورم“ ... نہ بچیہ زما
 بخنی نہ کپری۔ زما شوگر می کپری۔ زما پہ سینہ کبھی اور بلی۔

” نه بابا نڻ ڊڀره بخني ده - اودر ڀڙه زه تالا ڪمبل را ورم“

” نه ڀڃيه زه اوس دگرمي بخني د احساس د حد نه ٿي

ٿو ڪم - اوس زمانه گري ڪڀي اونه بخني“

ڀڃيه خدائے دڀي لوءِ ڪڙه - دنڀيل ڀلار ڀه بنه راشي ستاسو

دغم د آوز نه هي خدائے سانته - خه ڀڃيه لار شه لوءِ شي -

او... اسلم ڇي ڪورته را غلو نو ڀلار ته ڀي اوو ڪي ڇي

د بابا ڊڀره بخني ڪڀي - نو... گل شپڙ ڊڀر ڀه ڀي پروا هي

سره زوئ ته اوو ڪي ڇي ورشه ڀه گودام ڪڀي هغه زره

ڪمبل ڀرته ده هغه را واخله او واڻي چوه ڀري - اسلم د

گودام نه ڪمبل را واخسته را غلو د مور نه ڀي ڦڻي اوعو

ڀلار ٿري نه ٿيوس او ڪرو ڇي... ڦڻي خه ڪوي ڀڃيه -

اسلم ورته اوو ڪي ڇي د ڪمبل به دوه خايه ڪرم نيمه به

ڀه بابا و اچوم او نيمه به سنباله ڪڀم ڇي صباله ته د بابا

ڀه رنگ بودا او ناتوانه شي نو دا ڀاتي نيمه ڪمبل به بيا

زه ڀه تاباندي و اچوم د اسلم دڀي خبر ڀي گل شپڙ لڪي ڇي

د غفلت د خوب نه را ڀدار ڪرو - د زوئ ولي او ڀلار ولي

احساس ڀي ورله را ژوند ڪرو - ڀه خيل ڪور ڀي شرمند

ڪرو او ڀه درنو درنو قد مونو ڪو ٿي ته روان شي

هغه ڪو ٿي ته ڇي ڀڪڻي شمشير خان ڀي ڀرسانه ژوند

ٿي ولو - ڇي ڀڪڻي د گل شپڙ ڀلار د ژوند شي وڃي شپڙ ڀي

... زوئ ڊيلار نه د معافي غوڻتو د پارو روان و...

زوئے پلار ته په پښو پر پوتو دپاره روان ؤ زورند سر -
 ملامتہ ملامتہ چي دکو تمہی دروازہ ئي لري کره نو په پلار
 ورپر پوتو .... د بابازہ معافي غوارم زه بخښنه غوارم ما
 او بخښنه - زه په خپلو کړو پښمانه يم ما معاف کره بابا .....
 (ډاري) د اوبکو سپلاب دکل شپږ د سترگو نه روان ؤ -
 شمشر کا کا خپل زوئے خپلي سينې ته رانزدي کړو - د سر
 ويښتو کښي ئي ورله گوټي وهلي -

د داستا و پښته توهم هغه رنگ پاسته دي بچيه .....
 ستا ددي و پښتونه توهم هغه رنگ خوب خوب بوي راجي
 لکه چي په وړو کوالي به تري ختو - بچيه د مرگ نه مخکښي
 هي دا ارمان ؤ چي تايوخل بيا خپلي سينې ته رانزدي کړم
 اوستا د و پښتو د مراوي مراوي خوشبويي يوخل بيا زما
 په سپڼ مو ورننوئي - روزما زبه ته آرام اوسکون
 اورسي - نو بچيه ته جوړ جوړ نا روزگار وې دومره ناروزگار
 وې چي زما دا معمولي غوندي ارمان دي هم نه شو پوره کولے -
 ... خوشک دے چي نن رانعلي - شکر دے چي نن زما د زبه
 ارمان پور شو - اوس به زما سا په قلار اوسکون سره
 روئي - خدا ئي دي خوشحال لره تود باد درباندي اومه بنه -
 د ژوند په خوب و مور شي - دا سردې بن زما په سينه باندي
 کېده گل شپره چي دا زبه ئي بن په قلار شي - روزما روح په
 آرام رو اطمینان سره اوئي .... په دي کښي په شمشر کا

۱. سالنڌي دورہ را غلہ - توخے شروع شو - سالنڌي لنڌي شوہ -
 او يو ٺل ٻي شمشير کا کا يوہ او بددہ سا را کتبلہ نو بيا واپس نہ
 شوہ - بيا هم ٻيہ بدن کني دننہ مرہ شوہ - بيا دغي سا هم د
 شمشير کا کا ٻيہ و جو د کني ساہ ورکڙہ او د دنيا د غمونو - مہيتونو او
 شوانون نہ د ٺول عمر د پاره خلاص شو - گل شير ٻيہ نچلو کڙو
 پڻيمانہ و - د پلاسره ٻيہ د ٻي سلوک نادمہ و دو مرہ نادمہ چي ڊپر
 ٻي اوڙيل ڊپر ٻي او نيکي ٻي تو ٻي کڙي نو اوس هڻج هم نہ شو
 کڙي اوس وخت تڙو - او درحمان بابا خيره -

۲. تر ورخہ تڙي اوبہ ٻيہ ٻيہ نہ جلاوڻي
 نہ جلاوڻي تڙي ساعت ٻيہ ٻيہ ٻيہ

دوه مٺيان

نه پو هينم چي د روح تسكين به انسان ته كوم خائے حاصل
 شي داسي به كوم خائے وي چي انسان به د دنيا د دي کشالو د دي
 لاجو گونجو. د دي مهيتونو او زره چا ودون نه د ژوند يو
 شو گهري به آلام او اطمينان تپري کري. په دي دنيا کني
 نو ژوند د پرکسران شو. هر طرفته خود غرضي او فريب دے.
 اولاد خود غرضه خپل خپلوان خود غرضه. دوستان خود غرضه
 او کله کله خود مور او پيلار هم خود غرضه شي. د مور په سترگو
 هم د حرص به دي دا او وري. مور هم د نام و نمود په خر
 سپلا ب کني لاهوشي مور هم د خپل اولاد د پاره ظالمه شي.
 د مور ظالمه چي د هني د ظلم داستان د انسانيت په لمن توري
 داغ شي. د هني حرص د جوان زوئے. د زلمي زوئے د
 فرمان برداره زوئے په ژوند کني ازني او کسي د هغه د
 خوانو په لار کني غني چوکه کري. نو داسي مور ته به
 هم کني شوک مور او واي. داسي مور هم کني هغه مقدسه هستي
 ده چي د چا د قدمونو د لاندې جنت دے؛ نه او وپم نو. په
 دي حقله نوزه خپله رائے نشم ورکولے. زه په دي حقله هٽ
 هم نشم و پلے. حکه چي په دي کني د خه و پلو هديو کجاش

نشته؟

رونهوا زه د تاسونه ٽپوس کوم - تاسو مال زما د د ډي
ٽپوس جواب راکړئ چې کومه مورچي نهه؟ ميا شتي اولاد په نس
اوگړي دوه کاله پرې باندې د زړه وينې او ټينسوي چې
د ژمي او بډې او بډې شپې ورسره شوکيره کړي - چې
په زړه چاؤدون او شوانخون ټي لوتې کړي نودغه موي
هم دغه اولاد سره زيات کول شي - په دغه اولاد
باندې ظلم کول شي - او دخپله لاسه ټي د غمونو او
مهيبتونو کړنگ ته ورلږه کول شي؟ ..... تاسو به واي چې
نه، مور دومره ظالمه کېد ښه شي - مور دومره سنگدله
کېد ښه شي - ځکه چې اولاد خو د مور د زړه ټکړه وي -
اولاد خو د مور ژوند وي - د مور ساه وي - نو خپل ژوند
خو ټوک پخپله نشي ناقلا ره کولې - خپله د زړه ټکړه
خو اورته د خپله لاسه نشي ورلږه کولې، خو ... رونهوا
شته په دنيا کې داسې مياندي هم شته چې د دنيا حرص - چې
د دنيا لالچ او نام ونمود ورباندې داسې سترگې پټې کړي، چې
د خپل زړه ټکړه پخپله، په خپل لاس د اورسرو لمبو ته
ورلږه کړي -

اسلم ډي ياد شي - هغه د انسانيت او شرافت نمونه ډي ياد
شي - هغه د مور د سترگو تور ډي ياد شي - هغه چې هر وخت
به ټي د مور سترگو ته کتل - چې هر وخت به ټي د مور سترگو ته

ته کتل - هغه چي هروخت به مورته لاس په نامه و لار و ه - اسلم
 نپل ژوند د مور خدمت ته وقف کړه و ه - د مور د عاگاني د
 اسلم سره وې - د نيټې شپې په خاموشو کني چي ټوله دنيا به
 په نوابه خوب اوده وه، د اسلم مور به خداي پاک ته په
 سجده پرته وه - د اسلم د کاميابي او کامراني د عاگاني به چي
 کولې - اورا د دغه مور د عاگانو برکت و ه چي اسلم د ژوند
 په لارې په کاميابي سره روان و ه، ژوند مخ په وړاندې روان
 و ه - د اسلم د مور ارمانونه رښتيا بدل د کنتوتون د چي ارزي
 د ژوند هغه په غم لرلې و رچي شپې تپره شوې او ه پرې شوې
 اسلم د اکټر شو - د مور د زړه يو چر لوک ارمان پورې
 شو - او اوس لکه د نوسو مياند و په شان د اسلم د مور په
 زړه کني هم د زړه په سرد واره د شهر و د ليد و ارمان غزونې
 او کړې - هر وخت به په دې سوچونو کني د و به وه چي هغه
 به کومه ورځ وي چي د اسلم سره د و لې په کوڅه رادننه کړي -
 بل نواته به اسلم هم د تصور په يوه رنگينه دنيا کني هر وختي
 ورک و ه - د مينې او محبت يوه رنگينه دنيا چي کل سانگه د دغي
 دنيا بنا پيداي وه - دده د محبت شهزادگي وه او و لې به نه وه
 کل سانگه خو دده د تور لور وه - چي دده په نامه ناسته وه
 چي په وړو کوالي کني د دواړو د قسمت فيصله شوې وه، چي
 د وړو کوالي نه دواړو د يو بل په حقله سوچونه کول -
 کل سانگه د اسلم سياله وه - او حکه د اسلم چر زياته نوبه

وه - هغه په خپل زېږه کښې دکل سانگې دپاره د مينې تاج محل د
 پخوانه جوړکړه وه - او حکم توبه اسلام د شپې په خاموشي
 کښې اکثر دکل سانگې په حقله سوچونه کول نو اسلام دمورد
 ارادونه نه وه خیر - هغه ته پته نه وه چې دمور په سترگو
 دولت پورې راوړېدلی دي - دهغې نه خپله غریبي هېره شوې
 ده دهغې نه خپله ناداري هېره شوې ده، حکم چې دهغې
 په خیال اسلام اوس لوټه سره شو دے - اوس اسلام پېسې
 گټې - دکټې خاوند شو، په دواو کسانو کښې ئې نوم اخستے شي،
 نو حکم نو دهغه دمور ارادې بدلي شوې - دهغې خیالات
 بدل شو - اوس دهغې په نزد داسلام اوکل سانگې جوړنه
 برابرېدو - حکم چې کل سانگه غریبه وه - تر لسم پورې
 تعلیم ئې وه نو داسلام دمور په نظر کښې دا تعلیم د پر کم وه - هر
 شوکه کل سانگه داسلام دمور خورزه وه سکه خورزه، نو هغه
 سکه خورزه که هر شو ددې خورزه وه نو غریبه وه، او چې غریبه
 وه نو دمور په خیال کښې داسلام سره ئې جوړنه برابرېدو و حکم
 چې اسلام اوس دکټه وه، او هغه به هر ما شام د روپو پنگه مور
 ته جولي کښې اچوله - نوبیا؟

بیا دا چې داسلام مور هېڅ کله دانه غوښتل چې دکل سانگې او
 اسلام د رشتې حقله پخواني لوظ له عملي شکل ورکړي - نتیجه دا
 شوه چې داسلام مور خپلې خور له جواب وراولېدلو چې لور دې
 سنبهال کړه - ستا لور زما د زوټه سیاله نه ده - زما اسلام اوس هغه

اسلم نه دے چي ستا اور ورتنه تر غارہ کرم - زه به اسلم له واده
 کوم نحو..... دچا عزت دارو کره د چا يادو خلقو کره - د جرگو مرگو
 خلقو کره..... د مور دا انکار د اسلم دپاره د شين آسمان تندر
 وه - مور د سترگو په رپ کبني د زوئے د مينې په دنيا اور او لگولو -
 د هغه د مينې تاج محل ئي درې ورې کړو - اسلم مورته زاري اوکړي
 منتونه ئي ورتنه اوکړه - په پښو ورتنه پر پوتو چي مورې دا ظلم
 راسره مژگوه - دا زياتے راسره مژگوه - گل سانگه پردی نه ده،
 ستا خورزه ده - گل سانگه پردی نه ده زما د ترور لورده - زما په
 نامه ناسته ده - د پنخوا راسي ناسته ده، مورې او به شرمين و -
 په خپلو خپلوانو او چم کا وند کبني به او شرمين و - د خدا ئے خاطر
 اوکړه چي داسي مژگوه -

نوک اسلم دارو او منتونو د هغه مور د خپلي رادې نه منع
 نه کړے شوه - او چي شو ور ئي تېرېدې نو خبره نوره شوه چي د
 اسلم مور د اسلم دپاره د کوز کندي د خان کا کاور او غوښته، او
 د خان کا کاور والا ورتنه "ينه" اوکړه - خبره په ټول کلي کبني
 نوره شوه - هرچا واورېدو - د هرچا تر غوښتو او رسېدو - اسلم
 هم خبر شو او گل سانگه هم خبر شوه..... گل سانگه..... چي د
 اسلم په تصور کبني ئي د ژوند شپي ور ئي تېر و لي چي اسلم سره د
 نوي ژوند سوچونه ئي کول د اسلم په مينه کبني ور ئي گل سانگي
 چي د خان دپاره د مينې يوه رنگينه دنيا آبادول غوښتل - دې آواز
 د هغې دنيا درې ورې کړه - د هغې زره غوښتل چي په چغو چغو

اوترا پري - نوهڻي نه ٿه ٿه و پٽي ٿو او نه ٿي ٿه ٿو - هڻي
 نوبنسل چي سيند ته تهوپ ڪري او ڏنڀل ٿوند خاتمه اوڪري -
 نو پينٽي پيغلي نه سيند ته تهوپ ڪري او نه ٿي ٿو ته اوڀوري
 ڪرو - غم ٿي زرهه ته واپولو - چپ ٿي او نيوو - هر وخت خاموشه
 هر وخت لڪه چي ڏ فڪر په تهال زانگي - هر وخت په فڪرونو او خيالو
 ڪنبي ورکه - نه ڏرو ٿي فڪر او نه ڏچاڻي - بس ڏ ناخوالي ٿوند
 وه چي ٿي پيدا و - نو ڏ ناخوالي ٿوند به ترڪومر پوري داسي غلے غلے
 او خاموشه ٿي پيدا و - ترڪومر پوري به گل سانگي دا دومره دروند
 غم داسي په خاموشي سره ڪرڻولو... آخر اول ٿونءَ، شپه ورڻ
 ٿونءَ - هر وختي ٿونءَ، او بيا ورسره ٿيه - ڪله ٿينءَ او تنده ٿيه
 او ڪله نري او مره ٿيه، ٿيه او ٿونءَ دوه مرضونه ڏ گل سانگي په
 وجود پوري لڪه گوڻي او نينسل - او دغه گوڻي ڏ نه دننه
 ڏ گل سانگي پرپوس نوريو - ڏ گل سانگي اينه ٿي نوريو - ڏ هڻي زرهه
 ٿي نوريو -

بل نورا ته ڏ اسلام حالت هم بنده نه و - موربه ورته هره ورڻ
 ڏ واده په حقله و ڪي چي بچيه پدي گوربه ترڪومر پوري ناسته ويا
 هڻي به ترڪومر زمون انٽارڪوي - اسلام به مورله هڻج جواب
 ورنڪرو نو په سترگو سترگو ڪنبي به ٿي ورته او وچي مورپه زرهه
 واده نه ڪوم - خدائے خير چي وڻي مائه داسي بنڪاري چي ستادا
 ارمان به شاڻڊ چي هم دغسي ارمان پاتي شي - شاڻڊ چي ستازما
 په سرد واده ڏ ٿهرو ڏ ليد و ارمان پوره نشي - اسلام به هر وخت

خان له ناست وه - د فکر و نو په تبال به څنگېدو - نه به کينک ته
 تلو او نه به ږي مريضان کتل - د هرڅه نه ږي زړه مور وه - ورځ
 په ورځ به ږي صحت پرېوتو - داسې معلومېده چې اسلام لکه ناجوره
 وي، چې ناجوره وي - نو که ناجوره وي نو بيا دې د خان علاج
 اوکړي کنه - دے نو د اکټر دے، دے نو په خپل مرض او د دغه
 مرض په علاج د هرچاته بڼه پو هېدے شي - نو..... هغه ته که
 خپل مرض معلوم هم وه نو علاج ږي هغه سره نه وه - بلکې د هېچا
 سره نه وه د يو د اکټر سره هم، ځکه چې د هغه مور د هغه په
 زړه کښې داسې پرهر جوړکړے وه، چې د هغې نه ناسور جوړ شو...
 ناسور، هغه ناسور چې علاج ږي نشته، هغه ناسور چې رغېدن
 ترې نشته، هغه ناسور چې انجام ږي مرگ وي - نو اسلام په ناعلا^{جه}
 مرض پرېوتو - مور د پرې مندې ترې اووهلې - چېر علاجونه
 ږي اوکړل - په دېرو د اکټرانو ږي اوکړولو - نو آخر د اکټرانو جلاي
 کړه - د اکټرانو ورته اووے چې د څو ورځو مېلمه له ژوند په بيعه
 نه شي اخستے - هسې خان مټکړه وه..... او آخر يوه ورځ زيرے
 ماڅيگر چې د ورځې نمر سترے ستومانه د غرونو نه پناه کېدو نو
 اسلام خپلې مور ته اشاره اوکړه - خان سره ږي کښېنو له او ورته
 ږي اووے -

د مورې زما د ژوند شمعه په گل کېدو ده - په دې کښې
 شک نشته چې زما مرگ به ستاد پاره يوه لويه صدمه
 وي، نو د خداے په کارونو کښې ښوک هېڅ نشي کولے

مورې زما په زړه کښې پر هرونه دي - زما د زړه نه وښي
 خاڅي - ما دېره موده غم په زړه او گرتولو - خودې غم
 آخر زما زړه سورے سورے کرو - زما ژوند په ختمېدو
 دے - خود ژوند په دې آخر نو سلگو کښې زه تاته داسوا
 کوم چې لاره شه کل سانگې ته په سر لاس را کاږه خپلې سينې
 ته پي رانزدې کړه او ورته او وايه چې د تقدیر يک نوريده
 نشي - دا به زمونږ په قسمت کښې يکلي وو - مورې د
 کل سانگې د ذهن نه د غريبې احساس او باسه - او
 ..... ورته ..... او ..... وايه ..... چې ..... (ساه ورکړې)
 (اسويلې) اسلام خبره پوره نکرے شوه ..... يوه وړه
 غوندي سلگې پي او وهله او د دواړو وښکونه پي دوه
 خاڅکي توش وينه داروانه شوه واقعي چې دا سلم
 زړه او چاؤدو ..... خومره توره وينه وه، او توره
 به وپي نه وه، .. چې د هغه په زړه او سينه کښې
 اور بېدو اسلام مرشو، اسلام ثواني مرگ شو - او چې
 خه وخت کل سانگې ته د اسلام د مرگ خبر اور سپدو
 نو او چته په کټ کښې کښناسته رڼه رڼه او چې کلکې
 سترگې پي اخواد پخوا وار وپي - خو ..... په حوله پي
 هيڅ اونه وے - هغې غوښتل چې په پخو پخو
 او ژارې نو پښتني پښعلي ژر له هم نشو ..... په
 شونډو شونډو کښې پي دومره قدر له اووے چې .....

د تروري زويه آخر ٿواني مرگ شوپي - آخر زره چاؤدے لاري -

تہ نو ڊاڪٽر وي ..... د تروري ڊاڪٽرہ زويه تانوبہ د نورو

خلقو د ر ٿونو علاج کولو، نو د خپل رنج علاج دي اونہ کپے شو

داسي زر دي مرگ ته خان اوسپارلو - تانه نوزہ بنجھ ذات

بنہ يم چي تر اوسه هي دمرگ مقابله اوکړه ..... اسلمه! زمانو

هم ډيره موده کبني چي زره چاؤدے دے - مانو چي ستا د

کوژدني اورپدي وؤ لاپه هغه ورخ هي زره چاؤدے وؤ، نوما

ددي هر ٿه مقابله کوله مانو ستاپه ډاډا هر ٿه تپدول،

خوچي ته هم لاري نو ..... اوس په دي ژوند کبني ٿه پاتي شو -

اوس به زه دا ژوند د چاپه ډاډ تپدوم - نور ژوند تپدول نو

گران دي - ډپر ډپر (اسوپلے) په کل سانگي د ټوخي دوره

را غله ..... ډپرہ سختہ دوره وه - او د ٿه ساعت ټوخي نه

پس کل سانگه علي شوه ..... چپ شوه ..... خاموش شوه - مور

ټي را منڊي کري نو کل سانگه رخه پنجه وه - غمونو ورله

زره او چولو - او زره چاؤدي د دنيا نه لاره -

صبا سحر له ديوکلي ديو مالت نه دوه جنازي پورته شوپي -

دواپه ٿواني مرگان وو - د دواپو زره چاؤدے وه او دواپه په

يوه اديره کبني خاورو ته اوسپارلے شو - ټول خلق خفه وو - ټول

کلي ٿرل - په دغه خلقو کبني د اسلم مورهم وه ..... بيرسر

پبني آبله پبني - سيري گس پوان - هغي هم ٿرل - ډپر ټي ٿرل -

په وازه نوله ټي ٿرل ..... ماوے چي ورشم او ورته اوو پم چي اے

د مور په جامه کښې د خپل زوڅ د شمنې ! خپل زوڅ دې د خپله
لاسه د دولت د سره زار کړو - د زوڅ خون هم ستا په غاړه دے
اویو اچې د زوڅ نه، د خپلې خورې هم - هغه هم ستا د حرص
اود نیا پرستی د سره زار شوه .... اسلام او کله سانگه دوه انسانان
وو - دوه مېنان وو - دوه شهیدان وو - الله پاک دې ور له
په جنت کښې څاڅه ور کړي - (آمینے)

مَقْدَسَه هَسْتِي

روڻو .... نٽوڙو روڻو .... تن به دُخُه ساعت دِ پاره
 خندا پرڀن دو .... دُخُه ساعت دِ پاره به هُو ٿِي و شٽِي پرڀن دو
 را حِي چِي دِ دِنيا دِ دِي رنگينونه دِ دِنيا دِ دِي هنگامونه .... دِ دِنيا
 دِ دِي نظارونه دُخُه ساعت دِ پاره يو نواته لار شو .... لڀ تنهاسِي
 ته لار شو .... لڀ نه .... يئڪه نڙ دِي .... چِ پر نڙ دِي .... دا خپل
 سرونه به لڀ په دِي خپلو گروانو نو کڀي بڻڪته ڪرو .... خپل
 احساسات او خپل جذبات به لڀ دا و لڙو و .... د خپل زړه پرڀن دِي
 به لڀي اولتو و دِ دِي خپل زړه نه به لڀ ٽپوس او ڪرو ....
 دُومره قدر له ٽپوس چِي اے زما زړه ته وڀي ناقلا ره ٿِي ....
 ته وڀي پرڀشانه ٿِي .... ستا دِ پرڀشانو خُه علاج شته - ستا
 دِ پاره اطمينان شته ؛ .... او ا دِ ناقلا ره زړه دِ پاره قرار شته ،
 دِ پرڀشانه زړه دِ پاره تسكين شته - هو ڪه چِ چِي مونڀن دِ خپل زړه نه
 ٽپوس او ڪرو .... مونڀن په خپل گروانو کڀي سرونه بڻڪته ڪرو
 .... ڪه چِ چِي مونڀن دِ خپل عمل جائزه واخلو .... نو تسكين او
 اطمينان .... سکون اونوشحالي هرڄه شته - هرڄه پيدا ڪندونڪي
 ٿيندونه دي .... هرڄه موندے ڪندونڪي ٿيندونه دي ....

انسان الله تعالى اشرف المخلوقات پيدا ڪرڻ دے ..... د تولو
 مخلوقاتو نه افضل د تولو مخلوقاتو نه غوره ..... نويو دومره
 افضل مخلوق دومره غوره مخلوق ، تنگه ناقلا ره ڪبدے شي - تنگه
 پر پشانه ڪبدے شي ؟ ..... را حئي چي موبن صحيح انسان شو ، نواو ڪوڊي
 چي دنيا ٿولي خوشحالي زمونن نصيب ڪبي او ڪنه ..... را حئي چي
 دا خپل سرونه هغه لوءِ الله ته بنڪته ڪرو ، چي ڪوم رازق دے ، ڪوم
 مسبب الاسباب دے - چي د چا په اختيار ڪبي زمونن ٿوندا او زمونن
 مرگ دے - را حئي چي د انسان جو شامندي پس پن دو - را حئي چي
 انسان ته صرف د انسان په نظر او ڪورو ، د رازق په نظر نه .....
 را حئي چي انسان صرف انسان او ڪنهي خپل خدا لاءِ او خپل رازق نه -
 را حئي چي په خپل خدا لاءِ باندي د مقبوض ايمان او مفيوضي عقيدي
 موتو ٿولن واخلو - را حئي چي په دي رنگ د خپلو ٿي لو پر پشانو
 او مهيتونو خاتمه او ڪرو د زبرد تسكين الله تعالى ته په سجده
 لکولو ڪبي دے ..... د روح تسكين د الله په دربار ڪبي په زاري او
 منت ڪبي دے - د دنيا او د آخرت ٿولي جو شحالي ٿولي سڪالي
 د الله تعالى په حضور ڪبي شته ، نور حئي چي دا خپل سرونه هغه
 ته بنڪته ڪرو ، او د خپلو مشڪلاتي او مهيتونو د حل د عاڙي نه
 او غوارو ..... يو حل نه ، دوہ حل نه ، دري حل نه ، ٿول عمر .....
 چي ترڻو پوري هو په بدن ڪبي ساه شته - چي ترڻو پوري هو په
 بدن ڪبي طاقت شته -

دا شو د تسكين او اطمینان يو مقام - د الله تعالى په مخڪبي سجده ،

او بيا ۹.... يو هائے يل هم شته، يو مقام يل هم شته، يوه هستي بله هم شته، چي ډيره مقدسه - ډيره پاڪه او ډيره بزرگه هستي ده دغه بزرگه هستي مور او .. دغه مقام دمور د پينو خاوري دي - دغه مقدسه هستي مور ده، چي د چا د پيتو لاندې جنت دے - دغه بزرگه هستي مور ده، چي د اولاد د پاره رحمت دے - مينه ده، محبت دے ... چي د چا دسترگو يوه او بنكه د کانيي په شان زړونه هم نرم کړي - موم کړي .. د مور د دسترگو او بنكه ۹.... او د مور د دسترگو په اوښکو کښي دومره طاقت شته چي عرش په لوزان کړي - د مور او بنکي د الله تعاليٰ غيبت راليزوله شي، د الله تعاليٰ قهر او غضب راليزوله شي، نو اے د ميانندو زامنو! ستاسو دا زړونه گني د کانيي نه هم سخت شو؟ ستاسو احساسات گني داسي مړه شوي دي، چي د مور د پاڪو دسترگو پاڪي او بنکي ټي هم راليزوله نه شي ۹....

اے رو ټو! لب په غور سره، لب په فکر سره د خپلي مور مخ ته اوگورئ، لب په ژور نظر ورته اوگورئ - نو په دغه مخ کښي به، په دغه پاڪ مخ کښي به تاسو ته د انسانيت حقيقي تصور ښکاره شي.... په دغه مخ کښي انسانيت شته، په دغه مخ کښي شرافت شته، په دغه مخ کښي، د دغه مخ د تندي په گنجو مونجو کړښو کښي زمونږ د پاره محبت شته، .... نو په داسي مخ باندې، د اوښکو سپلا بگني زمونږ د انسانيت او شرافت په لمن تورتو، داغونه نه جوړوي ....؟ مور د کور برکت دے .... مور د کور عظمت دے .... مور د کور رڼا ده - اے د شته ميانندو زامنو

ڏمور قدر اوڪري چي ڏڪور برڪت موزيات شي، دمور په سرد مينې
 لاس راڪڙي چي ڏڪور عظمت موزيات شي - مور هو شحاله اوسائي
 چي ڏڪور رها موقائمه پاتي شي - مورمه ٿروئي مورمه خفه ڪوئي -
 مورمه زيروئي، گني يقين اوڪري چي حواريه شي - سپڪ به شي - او
 ٿوت به مويه عذاب شي -

مور مورده - د انسانيت په دې ويڙه دنيا ڪنڀي ڏمور نه زيات
 همدرد گني بل هم ٿوڪ شته ۹ ... نشته، بالڪل نشته ... گني
 نو ڏ درد او ٿڪليف په موقعه ڏ مصيبت او زبره چاودون په موقعه
 به وڻي مونن چغني وهلي چي ... "و وي مورې مر شوم" ....
 وڻي د بيا نوم نه اخلو - وڻي د دادا نوم نه اخلو ... ۹
 اے روڻو ڏ هغه ساعت نه اوڀرڻي - د هغه موقعي نه
 اوڀرڻي چي مور سر سرتور ڪري او د الله تعاليٰ په حضور ڪنڀي ڏ
 د اولاد نه ڏ فریاد د پاره لاسونه پورته ڪري - په دغه فریاد
 ڪنڀي طوفانونه وي گورے - په دغه فریاد ڪنڀي قیامتونه
 وي گورے -

اے روڻو! ڏمور سترگو ته اوگورئي - ڏدغه سترگو په ڪو
 ڪنڀي اوگورئي - نو درته به معلومه شي چي دمور په دغه سترگو ڪنڀي
 ڏدغه سترگو په ڪو ڪنڀي ڏ اولاد د پاره د مينې او محبت يو طوفان
 په غورنگ دے - په دغه ڪو ڪنڀي به تاسو ٽانونه او وينئي - تاسو
 به پڪنڀي ڏ ٽپل ٽان د پاره مينه او محبت بيا موئي - په دغه ڪو
 ڪنڀي ستاسو د پاره ڪر ڪه نشته - نفرت نشته - بغض نشته، ڪينه،

نشتر ، صرف او صرف مينه ده -

اے رو نو ! تاسو يقين او کړي چې د مور شال دکل دے - کل - يو غور پد لے کل يو مسپد لے کل - بلکه مور خو دکل نه ايناسته ده - دکلاب نه يناسته ده - کل هر ونختي مسکے وي ، خو چې تر شو دخزان سپر و بادونو نه وي وهله خو چې دخزان سپر ه سيلی راشي نوکل مراوے شي کل اور پښ يي - او مور ؛ دخزان سپر ه بادونه دخزان سپر ه بادونه ، د اولاد دپاره مسکاشي ختمولے - مور اولادته تل په خندا وي - تل به ورته مسکي وي ، ان که ددنيا تهل غمونه او مصيبتونه د هغي په برخه شي نوهم - دخدا ئے په مخلوق کښي دتولونه بنه او افضل مخلوق مورده ، مور دخزان سپر ه شکل کښي يو انسان زپن وي مور د انسان ژوند جوړ وي ، مور انسان ، د انسانيت درجي ته رسوي ، مور انسان ته په بنه بد کښي تمين نسا ئي - د مور جولي د انسان دپاره اولني مدرسه ده -

د اولاد دپاره دتولونه بنه څائے د مور زړه دے - دهر اولاد دپاره د مور په زړه کښي څائے شته ، داسي څائے چې هلته د مينې او محبت نه سوا بل څه هډوشته نه -

اے رو نو ! د هغه زړه خيال اوسا ئي ، کوم زړه چې ستاسو د آرام د خاطر ه تل ناقلا ره وي - د مور زړه د اولاد دپاره څومر تکليفونه پېر کړي دي - څومره غمونه پي پېر کړي دي - څومره زخمو نه پي خوړلي دي - او دې دوهره تکليفونو او مصيبتونو هم چرې د مور په زړه کښي د اولاد دپاره نفرت راپېدا نه کړو - بلکه په غم او

مهيتت کڻي پڻه تڪليف او شوانون کڻي د اولاد د پاره د مور پڻه زرهه
کڻي مينه او محبت نور هم زيات شي -

نوا ۽ رو نو او داسي هستي - داسي توڻ منه مور هم کڻي د خراب
سلوک حقداره ده - مور هم لاڳو پڻه د ضدونو او قصدونو ده - کوم
داسي بد قسمته اولاد به وي چي هغه به خپلي مور ته سپک گوري کوم
داسي بد نصيبه اولاد به وي چي هغه به مور سره پڻه ترس چليني ....
شته پڻه دنيا کڻي داسي ناپوهه کسان شته ، داسي بد قسمته اولاد شته
چي د هغوي د نارامو د کبله د ميانو پڻه زرو نو پولي را ختي دي -
د هغوي د ظلمونو د لاسه د ميانو پڻه زرو نو تنيا کي جوړي شوږي
دي -

ا ۽ رو نو داپولي به آخريوه ورځ اوچوي - د تنيا کي به
آخريوه ورځ تيق ناري کڻي ... او زه تاسو ته پڻه يقين سره
وږم چي د مور د زرهه د تنيا کو چودل به ستاسو د پاره د بوقیامت
وي - ستاسو د پاره به دوزخ وي - اوبه سوز پڻه گوري ....
لولپه به شي گوري - مڙه کوئي رو نو د خدائے خاطر او کڻي
چي د مور سره زيات مڙه کوئي - د مور سره پڻه ترس مڙه چليني -
مور ته سپک مڙه گوري - مور مور ده ، د مينې او محبت يو
غز .... د مينې محبت يو سمندر .... راشي د مور احترام او کڻي
چي د عزت ژوند تپر کڻي شي - راشي د مور عزت او کڻي چي
پڻه دنيا او آخرت سرخرو شي - راشي د مور قدر او کڻي چي توڻي پر پشاني او
مهيتونه مو ختم شي - د مور د پڻو خاورې جنت ته در سپد و د پاره يو آسانه

” سزا “

ورستے یار و پھرکانو کله پہ سر را خستے و۔ جھاکل دچرکانو
 یانگوتہ اورپدل۔ نوارخ پئی وارولو اوخ سرپی پہ
 برستن کبھی را ونغبتل۔ خدائے خبرچی تحہ چل و
 نن دهنه زبہ پاسپدوتہ نہ کپدو۔ نن دهنه زبہ
 وپل چچی دا شپہ نوحہ ہم او بندہ شی۔ دومرہ او بندہ
 شی چچی دصباکپدو ویرہ ہدو ورکہ شی۔ ہنہد شپہ
 نہ پہ پستی کبھی تخم شیندلے و پہ دپی نیت چچی سحر
 ونختی بہ پتے اہوم ..... ہنہتہ پتے او شیندلے تخم
 دوارہ یاد و۔ نوبیا پئی ہم پاسپدو تہ زبہ نہ کپدو
 .... بنہ ساعت پشسو۔ د کوزکندی دجہات نہ دبانگ
 غبڑ پئی ترغوب وئسو ..... دپرتوب او از و۔ دے دبانگ
 دالفاظو پہ معنی نہ پوہپدو۔ دے پہ دپی نہ پوہپدو
 چچی دپی بانگ کبھی پہ نوانہ نوب او دو دیارہ کوم
 پیغام او رولے شی۔ ہرثو کہ جھاکل د بانگ پہ معنو نہ
 پوہپدو نودہ لہ پئی نن دپرتوبند و رکرو۔ نن د سحر
 بانگ دہ تہ مرگ را یاد کرو۔ دے پئی پہ دپی یاند پی پوئے
 کرو چچی دا دنیا فانی دہ او مرگ حق دے۔ د مرگ ہنہتہ

نه ڏس معلوم ٿول ٿروندي به يوه ورڻ مري - اوزر ۽ زهر
 نه به هم يوه ورڻ مرم .... او ڪه خدا ئي مٿ ڪر ڏه نن
 مرشوم نورما دا ماشوم زوئ ۽ اوٿوانه بنڪه به ٿه ڪوي
 دويي به ٿه نوري - زما ٿوانه بنڪه به پردي خد متونه
 ڪوي ۽ زما ماشوم زوئ ۽ به پرديو ڪو ٿو ڪنهي لو غر پي ۽
 .... دا به ٿه ڪنهي لويه خدا يه ، دا به ٿنگه ڪنهي ۽
 دا سڀي نه او مٿ ڪري خدا يه .... ما ٿو ڏويي نه مڪنهي
 مرم ڪري - ڏويي ڏ سر نه نه زما سور ۽ پورته مٿ ڪري
 .... نه سمد سڀي ڏ جڳا ڪل خيال ڏ ٿو پير بل اڀر ته لارو
 اوڏخان نه ٿي ٿيوس او ڪرو ، ٻي ما ڏويي نه مڪنهي ته
 مرڪي نو مطلب دا شو ٻي زما زوئ ڏي زما نه مڪنهي خدائ
 پاڪ مرڪي ٻي ڏي ٿيمي ڏ سپر ۽ آواز نه ٻي شي ....
 زما بنڪه ڏي زما نه مڪنهي مرم شي ٻي ڏ ڪنهن تون ڏ
 سپر ۽ ٿوند نه به امان شي .... نه نه دا سڀي هم او مٿ
 ڪري خدا يه ڏ فقير ڪل ٻي مرگ به زه ٿنگه برداشت
 ڪري شم - ڪه فقير ڪل زما نه مڪنهي مرشو نومانه به بيا بابا
 ٿوڪ وائي اوزر به نه ٻي چانه و ٻي بيا به ٻي ته مال روپي
 ٿوڪ راويي ۽ .... او ڪه بنڪه ٻي مرم شو نو .... ڏ هني نه
 بغير به زه ٿنگه ٿوند ۽ پاتي شم - ڏ هني نه بغير به ڏ
 ٿوند ٿه ٿوند وي ۽
 خدا ئي ٿه ٿه چل و ٻي نن ڏي ڪنهن رو او ٻي ڪوڏر

خيالاتو دجاگل په زړه کښې طوفان راوستے و... د مرگ
 او ژوند د بې شمېره وسوسو يوه وړانه ماشوره وه چې د
 جاکل زړه او ذهن دواړه ئې پرېشانه کړي وو... آخر
 را پاسېد و قلبه ئې را پرانسته جمع ئې ورته په غاړه کښې
 واچولو او بښئې ته ئې اووے "چې پټې ته ما پسې چائے
 مه را لېږه زما طبيعت خراب دے - غرې له سکرک او
 شوملې فقير گل له ورکړه چې پټې ته راوړي" -
 قلبه مخکښې او جمع گل ورسې دکوئې نه اووتو - قلبه مخکښې او
 دے ورسې - او هغه خيالات په ذهن کښې بيا راتازه شو چې
 که زه مخکښې مرشوم نو بيا به خه چل کېږي او که دوي مخکښې
 مه شول نو بيا... بيا به خه چل کېږي ؟ هم په دې پرېشانه
 خيالاتو کښې جمع گل پټې ته اورسېدو... در زړې قلبه
 په پټې ورگډه کړه - په خپل سوچونو او فکرونو کښې ور
 هلو و د وخت اندازه او نه لکېده نو چې سر ئې را پورته
 کړو نو نمر نيم آسمان له راغله وه - د جمع گل زړه سپين
 سپين کېدو... دکلي په لارې يو نظر واچولو نو فقير گل
 ښکاره نه شو - ده بيا غوي له چوکه ورکړه او په زړه کښې
 ئې اووے چې فقير گل روټی راوړي راوړي نو، نو ما به
 د لب غوندې وينکے اړولے وي...
 نو... په دې کښې دکلي نه نيم دار سرے را و لېږ لوچې خان

راغلي دے تھول دھقانان راغلي دي فوراً حجرې ته راشه -
 زمونږ تھول کله ددغي اكي يو خان جاگير و - او دکلي تھول
 دھقانان دکري اكي يو خان لکه چي غلامان وو .....
 خان به کله کله زمونږ دکلي چکر لگولو - په خپل جاگير
 به گورخېد و او دخپلو دھقانانو دکالاتو به ئي خان خبرولو -
 دا اكي يو خان به چي زمونږ کلي ته راغلو تودے به يو
 سم کري کت کينې لکه د فرعون کيناستو او تھولو دھقانانو
 به په شنه منده ددي خان دک سلام دپاره خان حجرې ته
 رارسولو او کير چاپيره به په مزکه دپيشوپه سرناست و -
 نن هم چي دا اكي يو خان کلي ته راغلو ... په کت کينې کيناستو -
 خلق به يوقو دک سلام دپاره راوچلېدل او په مزکه دپيشو
 په سر کيناسته نو خان کير چاپيره به خلقو يونظر و اچولو -
 تھول راغلي وو - تھول دک سلام دپاره حاضر شوي و ونو ...
 جمعه کل ... ؛ جمعه کل په دي خلقو کينې نه و - دکا سترکي
 ددپرې غصي نه برکي غوندي شوي - دنمبردارنه ئي
 تپوس اوکرو چي جهاگه خه شو ؛ هغه ورته وے چي
 تخم ئي شيند لے دے دوه کيله ورته پاتي وو وے دا پتھوم
 نودرخم .... دخان طبيعت خته شو - په غونونو ئي
 دا خبره بنه رونه کپده ، دخان سره ئي اووے چي رما
 نه دوه کيله تخم زيات اهم شو ... حکم ئي اوکرو
 چي ورشي لاس نيولے ئي راولي ... دوه کسان پسي ته

لاڙن ... جمعہ کل ٿي لاس نيولے روستو۔ جمعہ کل خان تہ
 سلام اوکرو اونچيل عذر ٿي ورتہ پيش ڪرو۔ خان نہ
 سلام وانستو او نہ ٿي ڪا دہ ٻہ عذر غوب اوکرو لو...
 حکم ٿي اوکرو چي ٻہ خلور بولي غوب ونہ او نيسہ .....
 جمعہ کل ٻہ چپہ حوله غوب ونہ اونيول او بيا ... ٻہ بيا
 ٻہ حجرہ کني ٻوہ غتبہ تيگہ ... ٻہ ٻرہ غتبہ خدائے مي
 دي غارہ نہ نيسي خو ڏ لسو منونہ به سپاوه ٻہ دي
 تيگہ به ڏکلي خلقو دلدرسي تڪو ٻي ... حکم او شوچي
 دا تيگہ جھاکل تہ ٻہ ملا کپو دئي ... خلور کسان راپا خيد
 دغہ تيگہ ٿي راپور تہ ڪرہ او جمعہ کل تہ ٿي ٻہ ملا کپنو ڏ
 ... تيگہ ٻہ ڊرنہ وہ۔ جمعہ کل ٻہ ٻر فر ياد ونہ اوکرو، خو
 ڏ خان ٻہ زبرہ ڏرحم او به ٿو ٿو نشوي۔

يل خو او ڏجھاکل بنجئي تنوس اچولے و۔ ٻہ تادي تادي
 لکيا وه سکر کان ٿي ٻہ تنور کني پوري ڪري وئو۔ هنجي سرہ
 ڏجھاکل فڪر و۔ هنجي تہ پتہ وه چي سري سکر چائے هم
 نہ دي ٿڪلي هه به او بڙے وي۔ ٻہ ٻر به او بڙے وي نوچي
 روتهي ورله زر او لپڙم۔ سکر کان ٿي را او نرول ٻہ دستر خوا
 کني ٿي زر زر او سري۔ شوملي ٿي ٻہ بتي کني او چو ٻي
 او روتہ ٿي او روتہ چي پڪيه ٻہ مندره پتھي تہ حہ پلار
 به دي او بڙے وي ... دي لا دا خبره کوله چي ٻہ دي
 کني يو ماشوم ٻہ مندره مندره راغلو او ڏجھاکل بنجئي تہ ٿي

اوو ۽ ڇي "خان" جمعہ کل ٻانڊي غوبونہ نيوي دي او
 د جيري هغه غتہ تيگہ ڻي ورتہ پيہ ملا سوره کري ده ...
 د جمعہ کل بنجي سيني له درز ورکيو - سرتوي سر پيني ابلہ
 پيني پيہ شنه مندرہ جري تہ پيہ ڙرا راغله - فقير کل هم
 پيہ مور پسي منڊي وهلي ... مور او زوڪے دواڙہ پيہ
 ڙرا انگولا پيہ جري را نوتل ... د جمعہ کل تير خان
 تہ منت اوکرو ڇي "خان" معاف ڻي کرہ - ماشوم فقير کل
 ڻي ورتہ پيہ پيسو کيني سوملو لو ڇي ددي ماشوم دي ورا نو
 ورا نو کريکو تہ اوگوره ڇي جمعہ کل معاف کرہ ... نو د
 خان پيہ زبرہ کيني رحم را نغلو - د جمعہ کل د تير ڙرا انگولا
 او د فقير کل چغني د خان کانپي زبرہ نرم نہ کرے شو - د
 جمعہ کل فرياد رو رو پيہ کيدو شو ... فقير کل د
 پلار سرته ولايو وڙو ڙيل ڻي - داسي ڻي ڙيل ڇي وڙو
 ناستو خلقو هم ڙيل د جمعہ کل تير هم ڙيل او ورسر
 ڻي گرپوان هم سيري ويري کرے وڙو - د سرو پسته ڻي
 هم پيہ موتو موتو راشو کولي وڙو - ڊپرہ د غم ننداره
 وه نو ... د خان غصہ نہ سرپده او ڇنگہ به سرپده
 جمعہ کل ڇه وڙو گستاخي نونه وه کري - ڊپرہ لويہ
 گستاخي ڻي کري وه - او ددي دومره لويي گستاخي
 سزا هم دغه ده ڇي جمعہ کل ددي تيگي دلاندي ساه
 ورکري ڇي صباله بل دهقان د خان داسي بي عزتي

کولو جُرات اونہ کُری ..... اوچی بز ساعت تپر پد و
نو جمعہ کل یوہ سلگی اووہلہ او..... فقیر کل یتیم
اوو فقیر کل مور کُندہ شوہ -

اناللہ وَاِنَّا اِلَیْهِ رَاٰجِعُوْنَ

پښتانه

(اسو پلے) تېر ماسنجن و. شومه دم وه - په تاخ کښې د شر شمو
 ديوه تته تته بلده ..... د ديوې تورو تورو لوگو
 په کوټه کښې دهند و کار جوړ کړے و ..... شمشېر دېر
 کوشش اوکړو نو خدا ئے خبر چې د هغه د سترگو نه
 خوب نن کوم خو اټنټېدله و ..... هغه دېر کوشش
 اوکړو چې د سپنوس دا خبره د خپلو معزونه او باسي
 ، ..... چې ” لاس دې آزاد چې خه کوله شي اوکړه “ .....
 دېر کوشش ئې اوکړو چې دا خبره هېره کړي د خپلو معزو
 نه ئې او باسي خو ..... خوندي اونه کړو - د شمشېر په
 سينه کښې د سپنوس خبرې اور بل کړے و - دېر سوچونه
 ئې اوکړه - د زړه سره ئې دېرې صلاحگانې اوکړې نو هېڅ
 په حساب ئې پوټے نه شو چې خه اوکړي ..... کومه لار
 اختيار کړي ..... خودکشي اوکړم ؟ خو ..... چې په کتب
 کښې په خوابه خوب اوده ماشومانو باندي به ئې نظر پرېو
 نو ..... خودکشي ؟ ..... زه خودکشي اوکړم ؟ ..... خان
 او ورنه ؟ چې د خلقو د پېغوس نه خلاص شم ؟ خو .....
 داسې خو ئې ماشومان چاته پرېن دم ؟ ..... دوي به

خه کوي؟ دوي به خه خوري؟ دوي به بيا په پردو کوڅو
 کني لوغړ پري؟ دوي به بيا خپرونه غواړي؟ .....
 نه نه زه خودکشي نشم کولې - زه خپل ماشومان بچي پر دو
 کوڅو کني لوغړ پد و ته نشم پرېښودے -

(اسويلې) په تاخ کني بيله د يوه هم هغسي بېدله - د د پوي
 توي لوي داسې ښکارېدل لکړچې د شمشير د سينې نه راوتي
 ساړه ساړه اسويلي د د پوي د لويو سره يو ځای شوي
 دي ..... هلته د د پوي باسي سوزېده او دلته د شمشير
 په سينه کني اور بل و - د انتقام اور - د دشمني اور -
 د پېغور اور - په شته جاېد اد کني شمشير د ناداري ژوند
 تېرولو - دغه د ناداري ژوندې نوي نشو تېرولې -
 هغه نوي ناکام نشو کولې - او د پېغور دې خبرې چې
 "لاس دې خلاص که خه کول شي نو ....."

دې خبرې خوشمشير دې ته تيار کړو چې يا خان او وژني او
 يا د رور په مري زور کړي او خپله حصه ترې نه قبضه
 کړي ..... شمشير د خان سره کرل د پيل ... "په شته جاېد اد
 کني دې زما بچي لوبې تېروي - ولې په دغه جاېد اد کني
 کني زما حصه نشته؟ ولې نشته؟ نو بيا؟ په ټول جاېد اد
 سپنوري ولې خپته اچولې ده؟ زه به ..... خپل حق اخلم -
 ان که د سر په بدل وي نو هم - او دلته د روستي پار په
 بوکټونکي خاموشي کني شمشير د خپل کټنه راپاسېدو ...

گهر دني ٻي گهي اوبڙي ته او توپڪ ٻي بني اوکي ته واپو -
 ..... ماشومان په خوابه خوب اوده وو - د دنيا د حاله
 بي خبره ..... د خپل پلار د ارادونه ناخبره په خوابه
 خوب اوده وو - شمشير په ماشومانو يونظر واپو لو .....
 د ماشومانو مور هم توله ورځ جاپي وينکلي وپي، هغه هم
 د خان د حاله بي خبره په خوابه خوب اوده وه .....
 په ناخ کيني بلېدونکي ديوي ته ٻي يونظر اوکتل - ديوه
 په سلگو وه - په آخرنو سلگو ..... او شمشير ته هم خپله
 ساه څه لنډه لنډه اورا نيکلي نيکاره شوه ،
 شمشير داسي محسوسوله چي لکه ددي ديوي سره دده ژوند
 تر لږه دے - دا ديوه په سلگونه ده بلکه دده ژوند په سلگو
 دے - او چي څنگه دا ديوه په سلگو سلگو کيني مره شي دغهي
 يه زه هم په سلگو سلگو کيني مرشم - .....
 خوزه ..... زه پينتون يم - زما په متوکيني زور شته -
 زه به داسي په آسانه توره دال نه غورځوم - په سلگو
 سلگو کيني مرگ به زما دپاره پيغور شي ..... زه يود
 سپغور پيغور طيه طيه کرم نوصباله به زما بچي د تهل
 کلي پيغور څنگه اوز غملي شي - نه نه زه خپل بچي د
 پيغورونو په سومبو سوري کېدو ته نشم پر پينو دے - کوم
 څين چي زه د خپل خان دپاره غوره نه گنم هغه څين څنگه
 خپلو ماشومانو ته په ميراث کيني پرېن دم - ځم چي د خپلي

لستې نه د سپنوس د پېغوس داغ د ټوپک د شپلي نه
 به وټي کولې والوځوم خم چي د سپنوري په سرو وينو
 د خپلي لمنې دا تور داغ د توس نه سور کړم .... سور داغ
 تک سور لکه سور کلاب (رخندا) شمشير د کسې (اونصرت نه
 د که خدا او کسره اولارو د کوشې نه اووتو- د تيرو تک تور
 خادر په ټول کلي راغوس و- يوه يوگنوونکې خاموشي وه-
 لکه چي د کلي ټول خلق د مرگ په نوابه خوب اوده وو-
 سبي هم ټوله شپه د غپيدونه پس په بهوسارو او د
 پلا پي په سنگرونو کښي اوده وو- شمشير په تندو تندو
 قدمونو کوز کندي ته روان و- په زړه کښي ټي د انتقام
 اورپه قدم قدم لمبه کېدو- د زړه حوکت ټي تپنېدو-
 نبفونو ټي ټوپونه وهل سار ټي لنډه لنډه کېده او
 چي ټه وخت شمشير خپل منزل ته ورنژدې شو- د سپنوس
 د کور لويه دروازه ورته نېکاره شوه نو ده ټوپک داوږي
 نه را کوز کړو- جارچر ټي ور له دک کړو چي .... په دې
 کښي د نژدې جات د نارونه د لوسته الله د لويي کليمه
 الله اکبر په لاوډ سپيکر کښي په ټول کلي کښي غوره شوه،
 ملا د سحر په بانگ وپيلو شروع او کسره شمشير پښه نيولې
 شو- خداي خبر چي وپي نن د سحر بانگ د شمشير په زړه کښي
 يو نوسه طوفان را پورته کړو- نن نو د سحر بانگ د هغه دنيا
 بدله کسره ..... شومره نوبت بانگ د شومره زړه را کښونکي

آواز دے - ملا بانگ و پُلو او شمشیر د خپلو احساساتو په
 سیند لاهو وه ..... نو خدا ئے خبر چي تحه چل وه چي نن دے
 بانگ شمشیر په دې حقیقت باندې پوکے کرو چي دا دُنیا
 فاني ده - د دنیا ژوند د شمشیر شو ور چي دي - د دې دنیا
 هر تخین فاني دے - دا هر تحه به د انسان نه دلته پاتې شي -
 دوه لاس او دوه پښې به ترې نه روان شي نو د دې باوجود
 هم خني خني انسانان د حرص په خر سپلا ب کښې لاهو
 شوي دي - د دې باوجود هم یو انسان را پاسي اود بل
 انسان په مری چاره راکاږي - یو رور را پاسي د بل رور د
 پچو د خو پي نه نوری را و شوکوي یو رور را پاسي د بل
 رور سینه د تھوپک په گولی غار غار کړي ؟ نومره ظلم
 دے ؟ نومره زیاتی ده - هم د خان سره او هم د خپل بال
 بچ سره ..... د شمشیر زړه ویرې او نیوو ..... رپندے پرې
 را غلو - هغه زړه چي تحه شیبه اگاهو د نصرت او انتقام
 په لمبو غر غندلې شوې وه - د سحر بانگ هغه لمبې مری
 کړې هغه اور ئې - بخ کړو شمشیر خپله اراده بدله کړه ...
 نه نه زه به هیڅ کله د جا پنداد د پاره د رور په سینه
 کښې د تھوپک گولی سره نه کړم - زه به هیڅ کله خپله
 تور سرې ورنندار کنده نه کړم - زه به هچرې خپل
 وریرونه په لارو کو شو کښې نو خپرید و تته ورنسکړم - خپر
 دے که زما بچي نه و یی ، خپر دے که زما په جا پنداد

زما مشر رور قبضه ڪرڻي ده ، ورور شوڪ دے ۽ زما رور دے
 ڪنہ ۽ ڏ رور بنجھه شوڪ ده ۽ هم زما بهابجي ده ڪنہ او ڏ
 سڀفور بچي هم زما بچي دي ڪنہ - رور زما رور دے - زما
 وينه ده - زما مٽي دي - نو..... خپله وينه هم شوڪ
 په خپله تويوي - ڏپي مٽي هم چري شوڪ ڏ خپل خان نه
 پخپله پر بکوي ۽ ..... نه نه داسي نه شي ڪدے - داسي
 به هچري اوننه شي - زه به هچري داسي اوننه ڪرم .....
 سڀفور دمز ڪي آمدن خه ٿول هو پخپله ڪبهه ڪنبي نه
 اچوي - په خپلو بچو او خپلي بچي باند پي ٿي خرچ ڪوي -
 نو ..... اے ناپو هه شمشير ڏ سڀفور اولاد ڪني ستا اولاد
 نه دے - ڏ سڀفور ڏ اولاد خوشحالي ڪني ستا خوشحالي
 نه ده ۽ ..... خپر دے ڪه سڀفور زما رچو ڏ خو پي نه
 نوري راشو ڪو پي ده ۽ هغه ته به خان په دي بنه بڪاري -
 نوزه ۽ زه به هيخ ڪله ڏ سڀفور ماشومان پر دو ڪو شو
 ڪنبي لو غريب و ته پري نه بدم ..... توبه خدا يه توبه ڏدي
 ناپاڪي ارادي په سوچ پي غاره مه بنده وئي - اے لويه خدا يه
 شکر دے زما زره ڪنبي ڏ انتقام اور دي په خپل فضل سره
 پنخ ڪرو ..... حتم خپل ڪورته واپس حتم - خپر دے زه به
 محنت مزدوري ڪوم او ڏ خپلو پچو پالنه به ڪوم - خه ڏهر
 چا جا پند اوننه خوننه وي - زه به دا او ڪنم چي زما جا پند اد
 هديو وٽه - زه دومره پي همته خوننه يم چي ڪني ڏ خپلو

پڇو ڊياره به روزي شمش پيدا ڪوئي - شڪر ڏي ڇو ته ضرورت
 روغ ڀيم شڪر ڏي روغ رمتا ڀيم - محنت مزدوري به ڪوم اوجھه
 حلاله روزي به پڇو له راوڙيم - او اوس ..... ؛ اوس خم چي
 به جيات ڪنهي نمونج اوڪرم اوڊوئي خدائے نه بخبنه اونوان
 شمشير ڏ سڀوس ڏڪوڇي نه واپس ڪيو وڃي ڇو ته ڏي ڪنهي
 هغه به قبلي ڀسي راروان ڏخپلي ڪوڇي نه را اووتو او خه
 وخت ٿي چي شمشير تو پڪ به لاس اوليد و نويوئي شوچي
 ڏ شمشير خه ارادي ڏي - نحو .... شمشير زر تو پڪ اوکي ته
 واپولو او ورمندڀي ٿي ڪري - سڀوس ته ورتراڀه و تو او
 به سنگو سنگو ڪنهي ٿي ورته توله قصه تپه ڪره سڀوس
 هم شمشير له کله غاره وڪره اوپه رتو رتو ٿي اوڙيل...
 قليه ٿي راسته ڪره - شمشير ٿي لاس نيولے ڪورته راوستو - او
 چي ڪجهه غرمه ڪپهه نو ڪم ڪر به پولو پتو پري اڀي وڻه .....
 ڏ سڀوس ڏمڙي نه ٿي ڏ شمشير حصه بيلوله - او خلق ..... ؛
 خلق حق چران ووچي داخه وو اوخه او شو - ؛
 نواي رو نو چران ٿي م - دانسانو به سينو ڪنهي خدائے
 پاڪ ڏ غونڀي زرونه پيدا ڪري ڏي - دغه ڏ غونڀي زرونه
 نرميدے هم شي - دغه ڏ غونڀي زرونه پستيدے هم شي - به
 ڏي زرونو ڪنهي الله تعاليٰ مينه محبت هم پيدا ڪري ڏي - نحو
 ڪاش چي مونڙ ڏ غونڀي به دغه بوتهي ڪنهي به خيل صبر او
 خپلي حوصلي سره ڏ مينڀي او محبت اوڏه جذبات راوين ڪري

ارمان چي موبن د زهر و په خائے دگوري نه کار واخلو چي
 موبن په خپل عمل سره يو ظالم په خپل ظلم او يوزياتي خوږ
 په خپل زياتي پښېمانه کړو - په خپلو ناراموڼي نارمه کړو -
 په خپلو بدوڼي شرمنده کړو -

خو اے روڼو زمايوه خيره د خپل ذهن پسکي پوري
 اوتري - زمايوه مشوره د خپلي لاري مثال کړي نوبيا اوگوري
 چي ستاسو ټولې گرانې آسانې بي اوکنه - ستاسو ټول نفرونه
 په مينې او محبت باندې بدلې بي اوکنه - ستاسو ټولې دشمني
 په يوې خوبې درنې او نه شلېدونکې ورورولي باندې
 بدلې بي اوکنه - او هغه مشوره داده چي

اے روڼو دهر قدم د پورته کولو نه آگاهو د هغې
 په انجام باندې فکر اوکړي - که چري يوقاتل په دې
 خيره په سره سينه سوچ اوکړي چي دهر قتل انجام د
 پھانسي تخته ده - دهر قتل سزا دوزخ ده - نور ما په
 خيال چي هيڅوک به قتل او نه کړي - دغسې دهر غلط
 قدم انجام شرمندگي - رسوايي او پښېماني ده نوبيا پښېمانه
 کېدو نه خه فائده - هغه د رحمان بابا خيره چي

تير ساعت په مثال مرے د لحد دے

مري چا دي ژوندي کړي په ژړا

”انتقام“

(اسو پلے) ٿر وند ..... او ٿر وند ..... يو ٿو وري ٿر وند ..... ڏشمپر
 يو ٿو گهري ٿر وند ..... دا ٿر وند که ڊپر نو بن دے نو په
 ٽٺني ٽٺني حالاتو کي ڊپر تريخ شي ..... سره ڏڊي ظاهري
 رنگينو - سره ڏڊي دومره هنگامو - په حقيقت کي ٿر وند
 تريخ دے ..... دا بيله خبره ده چي مونڊ نچلو خانو نو ل
 تير و رکو و - نچلو زيونو له دھوکه ورکو و - په زور په
 ٿر وند کي هنگامي را پيدا کو و - رنگيني را پيدا کو و - کي
 حقيقت دادے چي ٿر وند تريخ دے ..... شته ڏڊي دنيا په
 مخ کي يو انسان دا سي هم چي دفعه په زبره به ٿه غم
 نه وي ۽ دفعه په زبره کي به ٿه ارمان نه وي ۽

هر شوک ناقلاره دي ...

غريب ناقلاره

مير ناقلاره

کونده ناقلاره

تورسري ناقلاره

ڏ اولاد خاوند ناقلاره -

ڊي اولاده ناقلاره

۱. دنیا پہ فتح ہر شوک ناقلارہ دی۔ نو بیا، ژوند تر یخ شوکنہ؟
 ۲. یہ دی تر یخ ژوند کنبی کنبی وخت داسی حالات را پیدا شی
 داسی واقعات را پینس شی چي ژوند زهر شی گندہ پر شی۔
 ۳. جمالہ بیوی یادہ شی۔ بندہ می یادہ شی۔ ہنہ سروہلی بروہلی
 جمالہ ہنہ پوتی سپیلنی جمالہ۔ ہنہ چي ہروخت بہ اوترہ اوترہ
 وہ۔ ہنہ چي ہروخت بہ کہ د پارے ناقلارہ وہ... و لی؟
 ۴. رونو د و لی جواب چہر دروند دے۔ چہر بوگنو ونکے دے۔
 ۵. د و لی جواب خود انسان پہ زبہ کنبی پر ہرونہ جو روی نو
 بیا...؟ بیا بہ درتہ زہ شہ او وایم چي جمالہ و لی داسی ناقلارہ
 وہ۔ و لی داسی پوتی سپیلنی وہ۔ و لی ٹی شونہو داسی
 پوستکی نیوی وو... تاسوتہ نہ دہ معلومہ چي دجالہ پہ
 زبہ کنبی اور بیلدو رود اور د غولبو د ہنہ پہ شونہو
 پارونہ جو کپی وو۔ جمالہ د انتقام پہ اور کنبی سوز پدہ۔
 ۶. د ہنہ پہ زبہ کنبی د انتقام اور پہ غرغندہ و... اور انتقام
 ... د چانہ؟ دیو داسی ٹین نہ چي ہنہ خبری نہ شوپی کولے۔
 ۷. د غہ ٹین د جالی د شونہو پہ پارہ و شہ کار نہ و۔ نو
 بیا ہم جالی بیو د یومور پہ چشیت د غہ چي زبانہ ٹین
 نہ داسی انتقام و خستو چي دد نیا د پارہ ٹی یو مثال پر پینود۔
 ۸. شہ او و ہمہ جالی... چي ستادا قدم گنی خود کشی وہ۔
 ۹. ستادا انتقام گنی گناہ وہ... نہ نہ زہ ستادی قدم تہ، دی
 ۱۰. انتقام تہ خود کشی نشم و پلے۔ تا خود کشی نہ دہ کری۔

جھالڀي بيونودڪشي نه ده ڪرڀي - جھاله نوشهيد ده ده - شهيد ده - حڪه
 ڀڄي هغه مور وه - هغڀي دا هر خه د مور و لي د جذبڀي نه دڀر ڀڄي
 بڄور تيا د ڪبله ڪرڀي دي - د روئڻي... د زلمي زوئڻي ناگھاني
 سرگ د هغڀي د مانغ منلو جھه ڪرڀي وه - هغه ڀي ڀونسي ڪرڀي وه...
 شوڪ خه خبر دي ڀڄي ديوي مور ڀه زره ڪنڀي د اولاد د ڀاره د مينڀي
 او محبت خه جذبات وي شوڪ نه دي خبر ڀڄي يو مور ڀه خيل
 اولاد شوهره مينه وي... او ڀڄي شوڪ نه دي خبر نو را دي
 شي د جھالڀي بيونو توب نه دي خان خبر ڪرڀي - د هغڀي ڀه انتقام
 دي خانونه ڀوئڻي ڪرڀي، او بيا دي دا ڀصله او ڪرڀي ڀڄي د هغڀي
 دا انتقام ڪنڀي نود ڪشي وه؛

جھاله! زمونڀن د ڪلي يوه سپين سرڀي بوجي - زمونڀن د ڪلي يوه
 غڀرتي ڀڀڻنه بوجي - د دغڀي بوجي زلمي زوئڻي و ڀڄي
 لونگ ڀي نامه وه - روئو د لونگ د ژوند قصه به درته نه
 ڪوم - د دي خبر ڀي د ڪولو هم خه ضرورت نشته ڀڄي لونگ
 مور شنگه لوئڻي ڪرڻي و - ڀه خه شو خون ڀي لوئڻي ڪرڻي و - جھالڀي
 ته لونگ ڀه غڀڀن ڪنڀي ييم ڀاڻي شو و - او د خيل ڪنڀي تون
 دا ۲۵ ڪاله دي صرف د لونگ ڀه دا ڀڄي ڪرڀي و - پر دي
 خدمتونه ڀي ڪرڀي و - ڀه دي طمع ڀڄي لونگ ڀه مڀي خدائڻي
 لوئڻي ڪرڀي - او زما ٿول ارمانونه به اورڙوي... د جھالڀي
 ڀه زره ڪنڀي ارمانونه توڻي ڀه وقت پرائڻي و - او ڪله ڪله به
 ڀڄي خان له ناسته وه نو د ارمانو نو تنسته بوده به ڀي راڀر او -
 وله

او يوه ورځ هم دا سڀي ځا تصورا تو په دنيا کښي ځ ورکي جمالي
ترغوبڼو دا آواز را غږو « لوټگ په سيند کښي ډوب شو »
.... دې آواز د جمالي دنيا ځ سترگو په رڼ کښي درې وړي کره -
ځ مور دپاره دا آواز د شين آسمان تنډرو چي په جمالي راگزار
شو -

روڼو ! زه درته ځ جمالي ځ هغه چي واره چي واره چغو - هغه
ځ لږو نو په رنگي ترکوره او ترکو شي لږو نڼي لږو نڼي منډي
هغه چي په مخ سر وهلو شي را باندي کړي - هغه چي کس پوان
شي حيري ويري کړي و - هغه چي ځ سر ويښته شي په موټو
موټو او شوکول - دا ټوله نقشه درته په الفاظو کښي نشم
بيا نوله - ځکه چي ماسره دومره دردېدلي الفاظ نشته چي د هغي
د سپر و سپر و کوکارو نقشه پکښي را ځا کړم - ماسره
دا سڀي په غم لږلي الفاظ نشته چي د جمالي غم ته شي و اغوندنم -
ماسره دومره موصله هم نشته چي زه درته د هغه وخت او
هغه موقعي حالات په زور زېر ټپر کړم -

يو زبه جمالي ته اووے چي راشه ته هم سيند ته ټوپ کړه
چي د زوے سره ستا هم ځ لاش هډو پته او نه لگي - چي دلونگ
سره سم ستا غوښتي هم ځ سيند کبان او غوري - چي مور او
زوے دواړه په يورنگ مرگ مړه شو - نو جمالي ځ زبه نه
ټپوس او کړو چي زما دا عمل به ځ لونگ سره ځ مينې او همدارنگه
دپاره گني ځ اظهار حق ادا کړي ؟ او دا حق که ادا شي نو زما

په زړه کښې چې د انتقام کوم اور بلېږي دا به گني سوړ شي؟ نه دا اوږداسې نه
 سرېږي. دا اور په صرف د انتقام په ذريعه سرېږي. او نن... زه د دې کلي د خلقو
 په مخکښې قسم نورم چې زما لونگ په او بوکښې مرشوزه به پس له دې نه تر مرگه پورې
 دا او بوخاخکې د خلق نه تېر نه کړم... جمالي قسم او نور. او د دې قسم نه پس د لونگ
 مور دا او بوکټور شونډه وته نژدې نه کړو. ورځې تېرې شوې، هفتې تېرې شوې
 نو د جمالي د خلق نه دا او بوخاخکې تېر نشو. ژبه ټي دا سې او چه وه لکه لکه. لکه د
 سارښ لوتبه... آخر تر کومه پورې. خلقو د پرکوشش او کړو چې جماله يو گوت او به اوڅکي نو
 جمالي نه د چا منت منلو او نه زاري... آخر تر کومه پورې...
 تر کوي پورې به غمژپلې مور د تندې مقابله کوله. تر کومه
 پورې به د خپل قصد پوره کولو د پاره د ژوند سره په پزولو
 وه. آخر موصلي جواب ورکړو. د حالاتو د مقابلي د پاره
 توان ختم شو. د زنکدن علاقي شروع شوې. جمالي حق ته
 سترگې او نيوې نو په دا سې حالاتو کښې د مالت يوې زنانه د
 او بو جام د جمالي شونډه ته او نيوه... نو د لونگ مور
 دا او بو جام له ټيله ورکړه. او په سترگو سترگو کښې ټي دغه
 بنځي ته او وې چې... زما په غيږ پورې خندا مه کوه زما د
 انتقام په لاره کښې اړيکې مه پېدا کوه... پرېن ده چې زه
 خپل قسم پوره کړم. پرېن ده چې زه خپل انتقام واخلم...
 او چې خو لخطي نورې تېرېدې نو جمالي خپل قسم پوره کړو.
 جمالي خپل انتقام پوره کړو. مرگ له غاړه غړی ورغله نو خاخکې
 او به ټي د خلق نه تېرې ته کړې. او هغې دا او بو نه د خپل لونگ

بدل و انستو -

(اسو پلے) اے ڌمياند و ڌا منو تھڻ پوئڻ شوي ۽

ڌ مور مقام درتہ معلوم شو ۽

ڌ مور زبہ درتہ معلوم مہ شو ۽

لين پھ خپلو گر پوا نونو کينپي سرو نه بنکته کهي اور خپل
هغي عمل جائن ه واخلئ کوم چي نن صبا زامن ڌمياندو
سره کوي -

اے ڌ کوانهي پھ نشه مستوز ملو تو مہ کوئي کورے ڌ

مور سره ضدوتہ قصدوتہ مہ کوئي - مور مہ خفه کوئي -

مور مہ ڌروئي - ڌ مور ڌ خفگاني سره به درنه الله خفه شي

ڌ مور پھ ڌرا باندي عرش پھ لرتان شي . . . . ڌ مور ڌپر

لوئڻ مقام دے ڌ پره لويه درجه ڌي ده - ڌ کوپي مور ڌ

پيشولاندي چي جنت وي نو دهغي درجه او مرتبه گني

دهر چانه او چته نشوه . . . . ۽ مور ڌپرہ مقدسه هستي

ده - او ددي مقدسي هستي عزت او احترام پھ هر

اولاد باندي لازم دے - بلکه فرض دے - او کوم اولاد چي دا

فرض ادا نه ڪرو نونخيل آخرت ڌي نوار ڪرو - خپل خان ڌي

ڌ دوزخ د ملبو حقدار ڪرو -

اوبنکي

(اسو پيلے) روستے پارو - ملا لا بانگ نه و وپلے - توله دنيا په
 نوانه خوب اوده وه .... پچيه پچيا او بوگنوونکي خاموشي
 .... نه د سپونغيار اونه دچن پچنو آواز - کله کله به ديونيم
 چرگ آواز په دې خوشي بپد يا کبني تر لري لري پوري نوس شو
 اوزما د ويرې نه نوس ووس زپکے به په حه قدرې راعوند
 شو .... د اوبو وارې و - يوم په اوگه پبني ابله پبني
 تند تند پبني ته روان وم - لار راته سمه نه بکار پده - په
 خيل دليل تلم ... چچي لويې اديرې ته اور سپدم نو ....
 حه فریاد غوندې تر غوب و شو .... او فریاد .... زپه
 بوگنوونکے فریاد - دپيشولاندې نه هي مزکه اوتبشپده - زپه
 هي په درز پد و شو - په حائے اودر پدم - کپهي هي په حان چف
 کرې - بابا کان هي را اولرزول - په دې اديره کبني زه پخوا
 هم خوشو حله وير پد ليم - دا دپره درنه اديره ده - دلته غيب
 دپرياتي دي .... حکه نو چچي ما فریاد واور پد و نور پندي
 وانستم - دکرکهي شاته کينپناستم او غوب ونه هي د فریاد په
 لوري اونيول .... فریاد .... دبتخي فریاد معلوم پد و دزپه
 رتل نه راوتے فریاد .... په هر فریاد کبني بي شمپره طوفانونه

نیکار پدال - ما دا سڀي محسو سوله چڀي لکه په دغه وخت کښي د اديرې
 کا نهې بوخي وڼي غښي هر څه په فریاد وو. دا سڀي معلومېده
 چڀي لکه شپه دا فریاد نور نشي زغملې نو ځکه دا سڀي په منډه منډه
 مخ په وړاندې روانه ده او د صبا سترکه ددې فریاد د اورېدو
 د پاره په بوگنېدو نکو قد مونو رو رو ساينو لي راروانه ده.....
 زه هم هغه شان غلې ساء را بڼکلي دکرکښي شاته ناست وم - شپه
 ساعت پېر شو - رتارو رو را خورېده - په خواو شاجما تونو کښي
 د سکر بانگونه شروع شول - خو زما په پښو کښي لا هغسې دم نه
 و..... چڀي رڼا بڼه را خوره شوه نو رو رو په آرام آرام د فریاد
 په لوري روان شوم.... فریاد اوس کم شوه و. څه کورم
 چڀي د يو قبر د پاسه يوه بڼه په سره جوړه کښي چڀي لاسونه
 پښي پي په نکريزوسره وو خوره وره پرته وه زړه ډېر اوکړو -
 په سترگو پي تياره راغله..... دا؟ دا خور شيرين قبر د -
 د خواني مرگ شيرين - د نیمه خوا شيرين - د مور پلار د اړي
 يوزو شيرين - هغه شيرين چڀي تپه شپه پي د واده ډولې کور
 ته راوړلي وه - چڀي مور پلار پي په واده د خپل زړه ارمانونه
 رڼولي وو..... هغه شيرين چڀي د جالې د يو نظر کتو د پاره پي
 په کلونو انتظار کړی و..... نن هغه شيرين د جالې د يو نظر کتونه
 مخکښي په دې خوشي بيا بان کښي د خاورو ددې تخلي د لاندې په خوا بڼه
 خوب اودد دے - ماته سمد ستي د شيرين د واده شپه را په مخکښي شو -
 څومره خوند و د شيرين په واده کښي..... څومره په خوشحالي

نو شحالئى موڊ شيرين ڊولئى راڙ پي وه او بيا دواره ڀه شپه
 هغه تر ٿر ما سنڌنه پوري شيرين ڀه جھر کڻي ڊ دوستانو سره
 ٿومره نونءِ ٽاڪ ڪپ لڳو ۽ - او بيا مون هغه ڪورته ڀه ٿلو
 مڃو ڪرو - ڇي ڇه ڇوڪ به ستا ڀه انتظار کڻي وي ... شيرين
 سڪي غونڊي شو او ڪورته روان شو - ڀه ٿندو ٿندو ۽ قدمون
 ..... ڊ هغه ڪورته ڊ ڀر تادي وه - ڊ هغه ڀه زرهه ڊ ڀر خبري
 وڀي ڇي جمالي ته ڀي ڪول غو بٽل - ڇهه گيلي هم وڀي او ڇهه ماني
 هم - ڇهه ۽ عدي هم وڀي او ڇهه لوطونه هم - ڊ ڀر و خبرو - ڊ ڀر و
 سوالون او ڊ ڀر و ٿي سو سو نوڊ هغه ڀه زرهه کڻي دغ دغ بوڊ
 ڪري ۽ - هم ڀه دغه سو ڇو نو کڻي هم ڀه دغه فڪرونو کڻي ڊ جمالي
 ڊ ڊين نو ڊي ٿلوسي ڀي ڀه زرهه پوري جڇي نيولے رواني ۽، ڇي
 شيرين خيل منزل ته ورنڙي شو - ڇي خيلي ڪوڇي ته ورنڙي شو -
 نو ناگهانه دري ڊري او شوڀي - هه و ڀه ويرو مبي ڊر شيرين پر ڇي
 را پر پوتو - بوڀي ڊ زرهه ڀه سر لڳلے ۽ - ڊ هغه زرهه ڀه سر ڇي
 ڪوم ڊ ڇا ڊ ڀدو ڊ ڀاره ناقلاره ۽ - ڇي ڪوم ڀه دغه وخت کڻي ڊ
 مينڀي محبت ڊ جذباتونه لڀڙن ۽، ڊ هغه زرهه ڀه سر شيرين او لڳلے -
 او ڇي ڊ جڇي خلق ورسپدل نو هغه يوه آخري سلگي او وهلے
 او ڀه دغه سلگي کڻي هم ڊ هغه ڀه شونڊو ڊ جمالي نوم ۽ - .....
 شيرين سا ورڪه - ڊ زرهه خبري ڀه زرهه کڻي پاڻي شوڀي - نه ڀي
 ڊ جمالي مخ او لڀدو او نه ڀي ورته ڊ خيل زرهه خبري روڪڀي .....
 ڊ شيرين مور لڪه ڊ پونو ڊا منڊو ڇي ڪڀي - پلار ڀي سرتور سر

او پڙيڻي ابله پڙيڻي دا غلو .... او .... جمالہ ۽ جمالہ ہم ڀہ سرہ
 جو ڀہ کڙي پڙيڻي ابله پڙيڻي او سرتور سر ڌ شيرين سرتہ و لارہ ور
 ڌ جمالي سڀن ڀہ مزڪه پروت و ڏ ڀہ مرگ ڏي هم ڀہ شونڊو و مسڪانورہ
 وہ - نڪر چي جمالي تہ وايي چي " اڪے ناداني پڙيڻي خندہ کڙو ہرہ -
 ڀہ دنيا کڙي ڌ ڀڃا ڏول ارمانو نہ نشي پور ڌ کڙو ڪے ..... دغہ
 يو ارمان موبس و ڀڃي پورہ شو - او تہ ڀہ سرہ دولي اوسرہ
 جو ڀہ کڙي رسون ڪرہ دا غلي - او نوس ..... نور ملاقات بہ ڀہ
 صفہ جہان کڙي کوڏو - کوم ڄاڻي نہ غم شتہ او نہ مصيبت -
 کوم ڄاڻي نہ قصد شتہ او نہ حسد - کوم ڄاڻي نہ دوو مڙنو
 تر مڙنہ شوڪ ڀہ اولونہ نشي وھلے " ..... جمالہ غلي و لارہ و .....
 ٿول کلي ڌ خواني مرگ

شيرين ڀہ ڌا گھانہ مرگ ڌ غم او نڪي توپو ڀي - جو جمالہ غلي وہ -
 ڌ مڙي غر، ختو جو ڌ جمالي نہ ..... دغلي ڀہ سترگو کڙي او نڪي نہ
 وڀ ..... چارانہ وہ چي دا ڄاڻ وڏو او ڄاڻ او شول ۽ ڌا ڌ کوم ڄاڻي
 وم - کوم ڄاڻي تہ دا ورسپدم او ڀہ کوم ڄاڻي کڙي پاڻي شوم ..
 رو غونڊي ڀہ مڙي کڙي کڙي کڙي - ڌ شيرين ڀہ وينو لڙلے سر ڀي ڀہ
 خيل پتون کڙي و - گونگہ سونگہ کڙي کڙي کڙي ..... پڪارده چي
 ڀہ دغہ وخت کڙي جمالي ڀہ رتيو رتيو ڌ رڙلے وے - پڪارده چي ڌ
 شيرين ڀہ وينو لڙلے مخ جمالي ڀہ خيلو رنو رنو او نڪو و نڪلے
 وے نو ..... ڌ جمالي ڀہ سترگو کڙي چي او نڪي نہ وڀ نو ڄاڻي مڙي
 ڌ رڙلے ہم نشو ..... او چي ڄاڻي وخت شافعي بيو او وڀ چي جمالہ

سپهره ده، دومره سپهره چچا ددې سره د شیرین د پاره دود او بڼې
 هم نشته.... د جالې په زره تیاره راغله... یوه تپره کړیکه
 ټي او وهله او بې هوشه په شیرین را پرېوتله.... د شیرین
 مور پلار ناوے جماله د لاس پښونک او نیوه او یو خوا ته کتې کښې
 ټي ورواچوله -

روڼو! هرې د غم ساعت و... سمه د قیامت شپه وه -
 صبا له ماڅگر چې کېد، و نو د شیرین جنازه پورته شوه. د خواڼي
 مرگ شیرین جنازه - د مور پلار د اړي یوزدې جنازه - دیوې شپې
 د زلمې جنازه... مور پلار په وازه خوله ژرېل - هر چا ژرېل -
 ټول کلي ژرېل - نو جماله...؟ جماله هم هغسې گونگه سونگه وه.
 جنازه پورته شوه... شیرین خاورو ته او سپارل شو... قبر
 ټي جوړ شو او هم هغه د واده شخړه ټي په قبر او غورولې شوه...
 خلق د کیر زور ند سرونه کلي ته واپس راغلل -

او اوس...؟ اوس دا هغه دیوې شپې ناوې جماله ده چې بېکاه
 ټي ټوله شپه د شیرین په قبر تپره کړې ده - زه وروان شوم -
 ماوے چې را پورته ټي کرم او ورتنه او دېم چې اے د اړي یوې شپې
 ناوې، "خه بس دے کورته لاره شاه -

در مری چا دی ژوند یی کړی په ژرېا

نو چې زه ورنزدې شوم نو جالې لکه د پونو د قبر سره خبرې کولې
 .... دو شیرینه - بې وناشیرینه! دو خبرې دې هم راسره او
 کړې او لارې - دا وه ستا هغه مینم؟ درو شتر نه چې مینه دې

پا لئو نشوه نولا نفي دې حه له کولې ۹ بي وفا دومره خوبه را بکاره
شوه و ځي د واده په شهر و کښې خوېي ليد له قدره و ځي
نيمه نوا زلميه داسې زړه و شوې - زه سپره دې چا ته
پر پښو دم -

شيرينه مانو د خان سره د ارمانونو يو لويه دنيا راوړلې وه -
مانو خان له دغو شخالو يو لويه محل جوړ کړې و - بي وفا حنگه دې
د سترگو په رپ کښې زما د ارمانونو دنيا ورانه و بجا کړه -
شيرينه ! يو دوه خبرې داسره اوکړه صرف دوه خبرې
چې دا زبه مې په بزغوندي د اجه شي - ستا دې د خپل واده په
دغه شهر و قسم وي کوي چې اوس ستا په قبر غورېدلي دي -
ستا دې زما د پښو لاسونو په نکرينو قسم وي شيرينه چې دوه
خبرې داسره اوکړه - دوه خبرې - دوه ..... جمالي يوه سلگي او وهله
اود سلگي سره ديوې شپې ناوې خه خه وه - او چې اوې کتل
نوپه بنو کښې دوه غټې غټې او بڼکې لکه ملغلرې اويزان وې -
(اسو پلے)

رونو دېره درد ناکه ننداره وه - زبه مې غوښتل چې په
چغوچغو او ژارم زبه مې غوښتل چې لارشم شاقی بيو داو لم
او ورته او بڼایم چې جماله سپره نه وه - راشه اوگوره د جمالي دسترگو
نه او بڼکې را توې شوې داسې او بڼکې چې توله اديره دې اولسزوله ،
داسې او بڼکې چې قیامتونه پکښې پټ وو -

چي

لڪه چي نن سيند بيا په غورنگ و - شل کاله وړاندې
 چي کوم سڀلاب راغلي و اود کوم سڀلاب يو چي چي چي ملا
 د خان سره راوړلي وه - لڪه چي هغه سڀلاب نن د هغې په
 سينه کښي بهېدو او د سترگونه څي روان و -
 د دوو مياشتو ماشوم ناجوره زوئ د ملا چي په غځښ
 کښي پروت و ژر پدو - د دې ساعت نه څي اوچي اوچي سلگي
 وهلي نو اوس داسي غلي شو نو نن د خان ملا له نه د خان
 د حاله خبر وه او نه د زوئ د حاله - په مزکه څي پرلټا
 وهلي وه او زوئ ورته په غځښ کښي پروت و - د ملا چي گرپوان
 پرانستې و - بېر سر - خبر نه نځښنه - داسي معلومېده چي
 لکه د ملا چي گرپوان هغه زول پرانستې وي - کوم چي د
 سکره راسي د هغې په سينه کښي اوتو - خدائے خير چي په
 هغه خبره کښي تحه وو کوم چي کلدين نن سکر هغې ته
 کړي وه - او کوم به چي کله هم هغه ملا چي ته اوکسره -
 نو د هغې زړه به څي ناقلا ره کړو - د هغې دنيا به څي تيار
 کړه - باران - سيلبي او طوفان به راغلي او د ملا چي د
 سترگونه به روان شو - د ملا چي قرار - صبر او هغه لږ

دېره تسلي کومه چي د ماشوم زوست پيد وچه دهني زره
 ته وه - هغه هرڅه به د سترگو په رپ کني په طرفان
 کني لاهو شو - نوکل دين د هرڅه نه بي پرواه د افيمو
 په نشه کني نيم ويخ او نيم اوده و - هغه دهيتخ نه
 نه و خبر - گل دين موچي و - په کلي کني به پي د زور پزار
 مرمت کولو - د افيمونشي د هغه نه په خوانه خواني
 کني بودا جوړ کړي و ..... ملاله په پبغلتوب د
 گل دين د شي طبيعت او سخت مزاجي نه خبر وه - اوکله
 کله به چي د کلي پبغلو د گل دين د سخت طبيعتي ذکر
 ملاپي ته اوکړو نو هغه به ورته مسکي شوه او
 جواب بدې ورکړو چي خبر د د واده نه مخکني هر
 زلمه داسي وي اوچي واده اوکړي نوبيا ..... بيا به
 که خبري هرڅه سم شي ..... او د واده نه پس څه
 موده گل دين سم دم و .. د ملاپي سره پي د پربند تعلق
 و نور ورو هغه بيا په زره لار روان شو سپکي سپوري -
 ستغي خبري اورتل - هر وختي په نه څه خبره بدې
 ردې و پل د گل دين عادت شو - او يوه ورځ خو پي چي
 ملاله په نه څه خبره راگيره کړه او وپي وهله نو د گل دين
 په دې زياتي د ملاپي زره ته لويه صدمه اورسپده ...
 او بيا دا څه يوه ورځ نه وه بلکي وهل او تکل د ملاپي
 تقدير شو - دې تولو نارامو ته ملاپي غاړه ايسودلې وه -

دا هر شاه هغې ز عمل خو ..... يو دا خبره ۹ دا خبره هغې
 نه شوه ز عمل دا هغې نه شوه برداشت كولاى ..... هغې دا
 منله چې هغه په ماشوم والي سيند كېنې د سپلا ب يوې
 چپې د خان سره راوړلې وه - نو د هغې دا يقين و چې
 هغه ..... « هغه » نه ده خه چې كلدان وايي ..... ملاپي د
 كلدان دا خبره نه شوه اوړېدې - او هر كله به چې هغه
 ملاپي ته دا خبره او كړه نو د ملاپي به د خپل خان نه هم
 زړه توي شو او د كلدان نه به هم وركه كركه ورغله .....
 په دې كېنې شك نشته چې د ماشوم د پېدا كېدو نه پس د
 هغې مينه اوس تقسيم شوې وه - د كلدان زور زياتې د
 ماشوم زوئ په مينه كېنې را نغښتلې وه - نو د دې باوجود
 هم د كلدان دا خبره نه د هغې دپاره بڼه وه نه د كلدان
 دپاره او نه د هغويي د ماشوم بېي دپاره بڼه وه .....
 هر شوكه د ملاپي د كلدان سره هغه هومره مينه نه وه كه
 چې پخو او وه نو ..... بيا هم خاوند خو ئې وكنه ۹ ملاپي نه
 غوښتل چې خاوند ورته خه دا سپې خبره او كړې چې هغې له
 پرې د خپل خان - خپل خاوند او د خپل ماشوم زوئ درې
 واړو نه كركه ورشي - نو هغه بېوسه وه ، هغې خاوند
 نه شو منع كولاى - ملا له به د كلدان نه دومره وپېده چې
 د هغه په مخ كېنې به ئې په زوره سا ه هم نه اخسته .....
 نن سكر هم هغه چې د كوره وټو بو په نه خه خبره ئې په

ملاڻي دا باندي ڪري ينه ڀڻي اووهله اوپه تلو ڪنڀي ڀڻي ڌ
 ريڙي غوتدي تپره لهجه ڪنڀي اووه ڊ حراموني « اوڌ
 دي تيڪي په اورپد و ڌ ملاڻي په زره هغه تياره را غله
 کومرچي ديرون طوفان ڌرا تلو نه اول راڻي .... گلدين لارو
 ڌ ڪوڙي نه اووتو - او ..... طوفان را غلو .... سپڻ پ
 را غلو - کوم سيند چي ڌ ملاڻي په سينه ڪنڀي غورزننگونه
 وهل هغه ڌ ملاڻي ڌ سترگونه روان شو ..... چيڀي ڀڻي
 وهلي ..... ڌ سحر نه ما جيگر شونو طوفان ڌ ڪپڻ ويا ڌ
 اورپد و نوم نه انستو ..... ڪپڻ شي چي دي چيو هغه
 لاهو ڪرے وے - تو په دي ڪنڀي ڀڻي ڌ درواز ڀي ڌ لري ڪپڻ و
 آواز تر غوب و شو ..... ڌ ملاڻي ڌ زره درزا په زياتيد و شو -
 ڌ هغي خيال و چي جوڙ موچي گلدين را غلو، او خدا ئے خدا ير
 چي وڻي نن ڌ هغه راتلو ڪنڀي ملاڻي ته نيل مرگ بنڪارپد و
 .... تو ..... جوڙ هغه نه و ڌ درواز هوار ڀي ڪري وه - په
 ڪور ڪنڀي ڪوت روي نه وڀي - ڌ جمالي سره فگر شوچي ڌ هغه
 ڌرا تلو نه مخڪنڀي مخڪنڀي ڌ سيند نه يو منگي اوبه راوڀي
 نوبيا به ڪت شي ..... هغي ماشوم زوئ په ڌرا په ڪت
 ڪنڀي پر پيسود و او منگي په سر ڌ ڪوڙي نه اووته ڌ واده نه
 پس دوه ڪاله اوشول چي ملاله هم په دي لاره سيند ته ڌ اوبو
 دپاره هڻي راڻي ..... نن خدا ئے خيد چي خه ڄل و چي منگي په
 سر په دي لاره اوبوله روانه شوه نو خيل پڦغلتوب ورته

را مڱڪنڀي ٿيو. ٻه ٻيڙيون به هم ملاه ڇهه مالداره نه وه -
 وڻي بيا هم دالاره داسي ڇاڙه (وداسي سپره نمونه وه -
 دوه ڪالهه آڱاهو به ڇي ملاه منگه ٻه سردنور، وڃينڪوسر
 ٻه ڊي لاره اوبوله تنه نوخيل خان ورته دومره ٻي وسه
 او مڃوڻ نه ٿيڪار پڻو، ڇڪه ڇي ڏڪلڻن خيال او ڏ
 ڪلڻن سره ڏٿون دون ڏ ڀسڪي ٻه ٿرلو هڻي ته خان ڏ
 نور، و همڱولو جينڪونه ڊ پر شته من او سڪاله ٿيڪار پڻو
 نو هغه ٿيول خيالون ڏ اونو ٻيون نمونن دروغ ثابت ٿيول...
 ... ڊا وڻي ڊا وڻي ٻه جواب به ملاڻي لاسوچ ڪولو ڇي
 مڱاڻي سندن ٿيڪاره شو. ڇڻ ڇاپ نل نل... او خاموش
 خاموش بهيدو... مڱاڻي زريه تاري منگه ڊڪ ڪرو او
 ٻه ٿنڊ و ٿنڊ مونو ڪورته راروانه شوه اوچي ڪورته را غله
 نوماشوم پوري ڊ پر ٿرلي وو. ڇڪه ڇي اوس ٿي ڏٿرا ٻه
 ڇاڻه اوچي اوچي سنگي وهلي... ملاڻي منگه ٻه ڪسرونج
 ڪينسور. ماشوم ٿي راوله ٿيڪا ٿيڪا ٿيڪا ته ٿي راجوخت
 ڪرو او يوه اوبنده ساه ٿي واهسته ڏ ماشوم سينڀي ته ٻه
 رانڌي ڪولو ڏ هڻي زريه ته ڊ پر اطمينان اورسپڻو. هڻي
 داسي محسوسول لڪه ڇي دهڻي نور وور زريه را ٿيول غونڀي
 شو ماشوم هم داسي ملاڻي ٻه ٿيڪا ٿيڪا ٿيڪا پوري نيول و
 ڇي ٻه ڊي ڪنڀي ڪلڻن موي ڏ ٿيڪا ڏو لڇه ٻه لاس ٻه ڪوڙه
 راننوٿو. او ڏ رانلو سره ٿي ٻه مڱاڻي آواز اوو...

در تن کار نه وُ را غلے - بس دومره پُسي مي گتلي وي چي
 خان له مي ايسيم او د چا پُود پاره مي دا پسي راويل
 گلدين په دالان کني خپل د موچي توباد سامان صند و قح
 کينودو او د پُودو وچي مي ملاپي له ورکړه او ورته پي
 اوو چي زه حجرې ته بز خم چي راشم نو بيا به چا ُ تخنم
 ..... ملاپي دو چي د گلدين نه و اخسته په جارگي پي کينوده
 او بيا پي ماشوم په غيبن کني و اچولو او د سوچونو او فکرونو
 په سمندر لاهو شوه ..... په دې کني پشسو را غله د پُودو
 دو چي پي جارگي نه راگزارکړه ..... پسي توک شول
 او د ملاپي سره غم شو چي اوس به ُ خم کوم - اوس به چا ُ
 د ُ نه پنوم - اوس که گلدين را غلو او خبر شو چي
 پسي د مزکي خوراک شول نو هغه خوبه مامره کوي - هغه
 خوبه په دې تير ما سختن ماد کوره او باسي - او چي د کوره مي
 او باسي نوزه به چرتنه خم - زه به کوم نواته خم - زه به د
 چاکره خم -

وخت په منډه منډه روان و تيريدو - ملاله هپتچ په
 حساب نه پو هپده چي ُ چل او کوي ... په دې کني
 پي خپاي سيني ته پام شو - ماشوم ناجوره و ُ ټوله ورځ
 کني پي سینه نه وه تخنپي ..... سینه پي د که وه - د
 ملاپي سینه د که وه ..... هغي هيو نوس سوچ او نه کرو
 نو دو چي را و اخسته او زرزي دواړه سيني په

روپو کٽي تشي ڪري - پستي لڙي ٿي په نغري سورہ ڪريه ...
 او په شخه ساعت پس چي گل دين د حجري نه را غلو... په
 کٽ کٽي کٽي کٽي نونو ملاه په مرو مرو قدمونو لاره - پيالو
 او چاڻي بوش ٿي راواختل او گلدين ته ٿي په مٿي کٽي کٽي کٽي
 گلدين پيالو دکوله او پيالو به ٿي تشولو - ملاڻي په ڪنڊه
 سترڪه گلدين ته کتل ... د هنجي زرهه نونو کٽي چي را پاسي او
 گلدين د نولي نه پيالو راوشو کوي او ورته او وائي چي
 گلدينه مڙڪوه ... دا شخه کوي - دا چاڻي مڙڪنجهه دا چاڻي
 چي په کومو پشو کٽي پئي شوي دي هغه پسي په تا حرام
 دي - نونو ... ملاڻي له به دومره زرهه چا ورڪريه وٽ - دا
 توي خبري ڪه د هنجي زرهه نونو کٽي نو هم کولن نونو ٿي نه
 شوي ڪنه ... د هنجي په زرهه يوه تياره تله او بله
 راتله ... سوچ ٿي کولو چي دا شخه وڏو او شخه را پيڻس
 شو - دا نور غمونه ڪني لڙو وڏو چي دا نونو غم ٿي د خپله لاسه
 خپل خان له را پيدا ڪيو ... ساگ تري نه سيلني او په
 و - ماشوم هم د لوبڙي د لاسه الون بلون کولو - په ٿريا
 ٿريا ٿي زرهه سترڪه شو - گلدين ڊپر صبر او ڪيو نونو آخر
 صبر ٿي تمام شو - او په سختي سره ٿي ملاڻي ته اووڪي ...
 شخه له ٿي ٿريه وي پسي ورڪره ڪنه " ... پسي پسي ورڪرم
 د شخه پسي ورڪرم ... " سيني ته ٿي واپوه ڪنه " ...
 په سينه کٽي شخه دي - تاپچي کوم پسي را وڙي وو هغه

پيشو توئے ڪرڻ - او مائالہ چائے دنچاپي سيني په پشو ڪنبي
 پيڻي ڪري - هن ٻڪل دين ڏکڻ نه را توپ ڪرو - بخخته ڏکڻ
 سره نڙدي بنخته پرته وه - هغه ڀي را وڻجته ڪره اوچي را
 خطا ڀي ڪره نو ملاله نو پڇم شوه نو ڏ ماشوم ڊسرنه يوه سره
 داره ڏ ملاپي په مخ خوره وره لاپه .... ماشوم اول يوه
 تپره ڪريڪه او بيا يوشو سنگي اووهي او نعل شو - ملاپي
 ڏ زوئے ڏسرنه ڏ ويني ڏاري چي اوليد ڀي نو بي هوشه په
 مزڪي پر پوته - او گلدين ٻڪلدين را پاسيدو - ملاله ڀي ڏ
 چو نتقي نه او نيوه را وڻجته ڀي ڪره - دهغي مخ په وينو
 لپت پپت وه او په ڏاسي حالت ڪنبي گلدين ورته اووے چي
 يو - دوه - دري - ته په ما طلاقه ڀي - حه او حه ڏدي
 ڪورنه چي ڪوم نو او دي نو بنه وي لاپه شه ..... او ملاپي
 خپل ماشوم زوئے را پورته ڪرو او نپغه سيند ته را غله -
 په سيند ڪنبي سڀلاب را نعل و - سيند په غورنگ و چيه
 به راتله او چيه به ڪپناسته ... په دي ڪنبي يوه چيه
 را غله - ڏ نورو چيونه لويه ڊهره لويه - او ملاپي
 ته ڏاسي ڀيڪاره شوه چي لڪه دغه چيه ڏدي مور وي هغه
 مور چي دي ليندي نه وه - چي دهغي په سيني دي چيري
 لوي نه وي ڪري - دي ڏاسي محسوسه ڪره چي دغه
 چي خپله غپنه نوره ڪري ده او ملاپي ته وائي چي اے
 ڏ دنيا غمونو ڏرپي لوري را حه چي زه ڏرله په خپله

غېن کبني ٿاڻي درڪريم او ملاڻي خيل زوئي په سيني پوري کلک
نيولي دغه چيپي ته هان او سپارلو او دغه لويي چيپي ملا
په خيالي غېن کبني واخسته اولاهه په قلاڙه شوه - اوملاله
د سترې ژوند د ستومانوته د ټول عمر د پاره خلاصه
شوه -

انسان او انسانیت

لاسه پیلے) ..... ددې دنیا په مخ د پرداسې زړونه شته چې

د پرو غمونو پکښې تنیاکې جوړې کړي دي .

د پرداسې انسانان شته چې د هغوي زړونه

د پرو غمونو د لاسه

سوري سوري او غار غار دي -

د پرداسې پلاران شته

چې په ژړا ژړا کې سترگې کوغالوته پرېوتې دي -

د پردې داسې میندې شته

چې په ژړا ژړا کې د سترگو توی په سپین بدل شوي دي -

د پردې داسې تورسري شته

چې د خپل ځوان خاوند په ناگهاني مرگ کې ځواني د خاورو سره خاورې شوې ده - چې ارمانونه چې په اورستي شوي دي -

څو په ژړا د چاقستونو په چرې نه دي بدل شوي -

مري چرې په ژړا نه دي ژوندي شوي -

ارمان چې د کلاب غوندي بسکلو او نباشته ځواني مرگانو

د خپلې بودی مور

د خپلې زړه چاودې مور د خپلې غم ژبې مور د زړه نه -

دَ زِرُهٗ دَ تَل نَه رَاوَتے فَرِيَاد اَوَرِيَدے شَوَڪے

هَنَعَه فَرِيَاد چِي عَرشِ پُي پَه لِرِزَان كِرِي وَهٗ -

چِي فَرَشْتِي پُي هَم پَه سَرُو سَتَر كُو شَرُو پِي وِي

اَرْمَان چِي دَ كَلَاب پَه رَنگ شَهِيْدَانُو نُو

دَ پِلَار دَسْتَر كُو زَه رَا رَوَان هَنَعَه سِپَلَاب يِدَدے شَوَڪے كَوْم

سِپَلَاب چِي دَ سَتَر كُو پَه رِپ كَبْنِي جِهَانُونَه غَر قَوْلے شِي، كَلِي اَو

بِنَارُونَه وَرَانُو لے شِي -

اَرْمَان چِي دَ كَلَاب پَه رَنگِي

نِيَمَه نُو اَشَاه زَلْمُو نُو دَ نِيَاو كُونَدُو تُو سِي سَرُو

هَذَر سَلگِي اَوَرِيَدے شَوِي

بِي چِي كُو پِي سَهَلگِي دَ اَوَرِيَد وَنَكُو پَه زِي وَنُو كَبْنِي زَحْمُونَه اَو

پَر هَرُونَه جُو پُوِي -

اے دَ نِيَلِي مَوَر دَ سَتَر كُو تَوَرَه كَلَابَه

تَهٗ كَبْنِي دَ نِيَلِي غَم شَرِيَلِي مَوَر فَرِيَاد نَهٗ اَوَرِي

اے دَ نِيَلِي پِلَار دَ زِرُهٗ تِي كُو سِي كَلَابَه -

تَهٗ كَبْنِي دَ نِيَلِي بُو جُو ا پِلَار دَ سَتَر كُو نَه رَوَان

دَ رَنُو رَنُو اَو بِنَكُو سِپَلَاب نَهٗ وِي نِي

اے دِي چَا تُو رَسَرِي دَ ثَرُونَد مَدگَرِيَه كَلَابَه تَهٗ دَ نِيَلِي تُو رَسَرِي

دَ پَر هَر پَر هَر زِرِي كِي نَهٗ دَ زَحْمِي زَحْمِي زِرِي كِي نَهٗ رَاوَتے فَرِيَاد

نَهٗ اَوَرِي -

اے بے غَمَه كَلَابَه دَغَه سَد كُو نُو تِي وَنُو كَأَنَات پَه لِرِزَان كِرِي دے

دغه فریادونو نحو عرش په لیزان کرے دے -

دغه دیلار دسترگو او بنکے خو کانہی زرونه هم اوبه اوبه

کوی اوتہ .....؟

تہ بیا هم غبر نه کوپی،

تہ بیا هم خاموشه شوندری پروت پی!

گلابه خدائے گواه دے چي تا خوبه د پردو په سترگو کبھی اونبکی

نشوی یدے -

خدائے گواه دے چي تابه د نیلپی مورپه تندي کبھی د خفگان

گوبنچی نه شوپی یدے -

تہ به د پردو پیلارانو دیاره د او وپی

تہ خوبه د پردو تورو سرو دیاره د لاسه وپی

نوبیا اوس ؟

اوس وپی داسی غلے پروت پی

اوس دپی وپی داسی د صبرخادر اغوستے دے ؟

اے دپی غمی په خوابه خوب اوده شهیده سرپورتہ

کرہ او اوگوره چي غمونو او خفگانونو دپی د مورپه تندي

کبھی شخه چي په تول مخ کبھی پی کندي کپری جوړ پی کپری -

ستانوب پیلار نحو هم ستا غم په نیل تا توان زبه پور پی بخت

نیوے دے - په هرچا ستا گمان کوی

د هرچا په مخ کبھی ستا نقشونه لستوی

نوغلابه !

اے بنکلیہ کلابہ !

ستاد تندي د نقشونو په شان نقشونه موندل خو گرانه
خبره ده - نامکنه خبره ده -

خکه چي ستاد تندي نقشونه خو

درحمت فرشتو په خپل لاس جوړ کړي وو

نوستاپلار خو د ورکي په تکل کښي دے - او په دې تکل

کښي ئي د هر مخ جائزه واخسته هر تندي ته ئي بڼه په

غوس او کتل د هر انسان جائزه ئي واخسته

خو کلابه ستاپه رنگي مخ د بل چا نشته

خو کلابه ستاپه رنگي تندي د بل چا نشته

ستاپه رنگي نقشونه هرو د بل چا کېدے نشي

نو خکه زه درته دا وایم چي ستاپلار به

ستاد تندي د نقشونو ارمان د خان سره قبر ته یوسي -

زه دا منم چي مري چري په ژبه انه دي ژوندي شوي

که مرو د پلار کونډي ملا چري پیدے شوے

که مرو د مور پر هر پر هر زړه چري کتے شوے

که مرو ته د خپلو تور سرو خيري گرېوان او بېر سرونه ښکاره

کېدے شوے نو د مور فریادونو به کلاب ونختي راژوندے کېدے و -

د پلار د سترگونه روان د اوښکو سپلار به کلاب ونختي

د قبر نه په راوتو مجبوس کېدے وے خو کلاب په داسي نوب

اوده شوے دے چي هغه د پلار د سترگو د اوښکو روان

سڀ لاپ نه ويني - چي هغه ته دنچيپي تور سر ڇي ڇيڙي گډر پوان
 او پير سر نه بنڪاري - چي هغه چيپي نوږي مور له ڏيو ڇي ڇيڙي
 جواب هم نشي ورکولے - ارمان چي کلاب صرف دوه خبري ڏمور سره
 کړے وے .

چي ڏمور ڇي تسلي شوے وے

چي ڏمور ناقلا ره زره ڇي لب په قلا رشوے وے

کلابه ستامور ستا په قبر باندي هره ورځ څه ڏدي دياره اوښکي
 نه څڅوي چي گني ته ڏي ڏ قبر نه را پاسي او ڏدي ڏ زره دا وڏا
 ويچار کنډر کور ڏي بيا آباد کړي ستامور دا هم نه غواړي چي
 ته ڏي بيا زړه ماڅيگر مکه مکه په کوڅه را ننوځي اوڏ
 مور زره ڏي درباندي بيا را ټول شي .

کلابه ستامور هم لکه ڏنوس و ميانندو په رنگ مورده
 ڏدي هم په زره کښي بس اڳي يو ارمان دے
 يو دا سي ارمان چي د پوره کښو نه دے
 توڅه اوکري ڏخيل زره نه مجبوډ ده
 وځپلو جن باتو او احساساتو نه مجبوډ ده
 ډېره مجبوسه ده .

ځکه خو هره ورځ ستا قبر ته ناسته وي

ژړا هم کوي او فریاد هم

دعا هم کوي او ټپوس هم

چي کلابه پکيه سر را پورته کړه

او مالہ ددوارو، صرف ددوارو خیر و جواب راکرہ -

نو بیا اودہ شد خیر دے

بیا درسره زہ دا لوظ کوم

چچی بل تپوس بہ درنہ نہ کوم

بیا بہ دچی د خوب نہ نہ راوینموم

پچیه صرف دومره قدر لہ راتہ اووایہ

چچی پہ گولی، ذرہ ذسرد پاسہ خونہ وے نکیدک ہن ؟

تہ خوب شوے خونہ وے ہن ؟

چچی تا سداگرہ وھلی نو خیلہ مور دچی یادہ کری، وہ ؟

تا دا وٹیلی و وچی ” وئی مورے مرشومہ “

تا ذہ مور زار شدہ پچیه ! تا زما انتظار وپی نہ کولو

مگ تہ دچی داسی تادری وہ چچی خیلہ مور ہم درنہ ہیرہ وہ -

پہ دومره اوبد سفر داسی بی تپوسہ لاری -

تا خوبہ د مور نہ د تپوس نہ بغیر بھر قدم ہم نہ افستو

کلابہ ! سر را پور تہ کرہ . پچیه

دا تمول حالونہ راتہ پہ یوساد اووایہ

نو بیا خیر دے اودہ شدہ

زہ درسره دا لوظ کوم چچی بیا بہ ستا مور

ستاپہ قبر او بسکی نہ ٹخوی -

زہ درسره دا وعدہ کوم چچی بیا بہ

ستا مور ستاپہ آرام کبھی خلیل نہ اپوی

بيا به ستامور ڏنڀل خدائے نه دا سوال کوي
 چي ما هم تاسره مگرے کري - اود لته
 تاسره نزدې - ساپه نحوا کني اوده شم
 چي زه هم راشم اڀه دې خوشي بيا بان کني - ڌ مرو په دې قبرستان
 کني تاسره نحوا اڀه اوده شم - او چي داسي اوشي، چي ما هم
 خدائے مره کري، چي زه هم تاسره په ٽنگ کني بنجه شم - نوزما
 زره ته به حومره سئي اوشي - او ستانوي وور زره به هم زما
 په راتلو دا ٿول نموندي شي - کنه کلابه .... ؟
 زويه ! په دې خوشي بيا بان کني - په دې تڪو تورو شيو کني
 په دې سيلی کلي او طوفا نونو کني - په دې غرمو په دې نرونو
 کني نحوي داسي يواڻي پڙونشي .....
 روڻو - نحويد روڻو ! ڌ کلاب ڌ ژوند دردېڻي قصه به
 دا وخت نه چپرم . ڌ هغه ڌ بنه سري توب پاننه به هم دا
 وخت نه اڀوم - ڌ هغه ڌ خواني صفتونه به هم نه کوم دا
 خبره به هم پڙين دم چي کلاب په خپله سينه کني ديو انسان زره
 لرو - يوداسي زره پي کني ڌ هرچا دپاره ڌ ميني محبت او همدرد
 نه سپو ابل ٿه نه وو -
 زه صرف دا تپس کوم چي بيا وڻي ديو پښتون دتما چي نه وڻي
 گولي، ڌ دغه نحوا نڙدي انسان په سينه کني سري شوپي -
 بيا وڻي يو تش ڌ نامي پښتون را پاسيدو او ڌ دې عظيم
 پښتون او عظيم انسان په پاڪو وينو ڻي خپله لمن دا غداره کړه -

د کلاب غوندي (انسانان هم کني دداسي عمل لائق وي د کلاب غوندي
پښتون سره هم کني شوک داسي د کي کي او نفرت نه دک سلوک
کوي ۹

او ..... ! د پرداسي ناپو هه پښتانه شته - د پرداسي د
ناپي پښتانه شته چې هغوي د بدگمانو او شکونو په بحر سپراب
کښي لاهوشي او د کلاب غوندي د نپکو او غواڼو ډو انسانانو
په وړنو خپي منگو لي سرې لري -

نه پو هپنم چې دالانوم پښتوده - دالاکوم غپرت دے - زه
نو دداسي غونرو دے اقدام ته پښتونشم و پلے زه خو ددغه
ظالمانو دې حرکت غپرت نشم و پلے - داسي قدم نو د پښتو او پښتون
د پاره پښغور دے - د حرکت د بندلۍ او پي غپرتي يو ژوند دے
ثبوت دے - حڪم چې کلاب انسان وه ..... بني آردمان خو د دې
مزکي په مخ بي شمپه دي خو انسانان پکښي د شمپر دي - نو د
يو انسان وژل خو د انسانيت وژل شول -

نه پوهپنم چې دا خلق ظالمان، انسانان و پي وژني ؟
اے ناپو هو پښتون انسانان مه وژني ..... انسان گورک ډپو
په مشكله پيدا کپري ..... د يو انسان نه په لکھونو بني آردمان
قربان شه - د يو انسان نه په لکھونو بني آردمان لوگے شه -
رونو دغه عظيم انسان - دا د پاک زړه ځاوند - دا د مينې
محبت او شرافت مجسمه کلاب، ..... د تن نه خلوس کاله آکھو
يوه ورځ ..... د ماښام په حره کښي ..... سترے سومانه په تندو

ٿڻدو قدمونو ڏ ٻنارنه کورته راروان وٺ - داسي معلومپده
 لڪه چي ڏ ڪلاب نن کورته ڊپره تادي وه - خدائے خير چي ڇه
 چل وه خونن ڏ ڪلاب زره ڇه ٻي واره غوندي درزپدو - په
 سوچونو او فکرونو کني ورک ڪلاب وس چي ڇه موره زري کي ڪڍي
 شي چي کورته اورسم ..... اوڇه وخت چي ڏ ڪر کني شهيد
 ته راؤرسپدو نو ..... دري ڊوٻي ڊزي او شوي دري
 کولي ڏ تماچي ڏ شپلي نه راووتے، او ڏ ڪلاب په سينه کني
 بنجي شوي ..... ڪلاب راپر پوتو ..... ڪلاب يو ڇولتي
 او تڪو ٻي - ڪلاب يو ڇو فر يارونه او کول - او بيا ..... بيا ڏ
 مور نياز بين روئے يوه سلگي او وهله او د هيش ڏ پارہ
 غلے شو - ..... کلي ته خير لارو - خلق په يوقو راو چلبدل -
 ٿول را غلل - واره - زابه بنجي اوسري ٿول را غلل .....
 ڀڻه دغه بنجو کني يوه ڏ ڪلاب مور هم وه - دغه مور سر توري
 سر او پني آبله پني داسي کوني راروانه وه لڪه چي ڏ ملا
 ٿپر ٿي مات شوے وي ..... او واقعي چي ڏ ڪلاب ڏ مور ڏ
 ملا تير ڏ تماچي دريو گولو دري ڇاينه چپ چور کري وه .....
 مور را غله - ڇپل نياز بين روئے ٿي چي په وينو کني کڪر
 اوليدو نو ..... روٺو هغه نقشه زه نشم بيا نولے داسي
 الفاظ زما سره نشتر چي زه ڏ ڪلاب ڏ مور ڊپون توب حالت پکني
 احاطه کرم - ڊپره درد ناله موقوعه وه ڊپره بوکنو ونکے لمحہ
 وه - ..... ڏ ڪلاب مور لڪه ڏ ٻونو ٻي واره او ٻي اختياره چي

او وهلي .... لويو ٿريل ماشومانو ٿريل. بنحو ٿريل - هر چا ٿريل
 ..... نحو پنه ٿريا ٿيو چرپي مري نه ڏي ٿوندي شوي - مور ڏ
 خپل روت، په وينولر لے سر په خپل پتون باندي اڀسود لي وه -
 او په ٿريا کڻي ٿي ڏ ڪلاب سره داسي خيري کولي ..... زما خواني
 مرگه ڪلابه تانوخه جرم نه و ڪرے چي ظالمانو در له دومره
 لويه سزا در ڪره - تانوخه چي تخه يدي ووهغه دې په عدالت کڻي
 ويئي ووه - چي تخه دې يدي ووه هم هغه گواهي دې ورکري وه - نو
 ڏ حقي وپناگني دومره لويه سزا وي .....
 دو ٻيو ڏ ڪلاب مور اوس هم ٿوندي ده - ڏ ڪلاب تور سرپي
 جي جي او ڏ ڪلاب بود اڀلار اوس هم ٿوندي دي ٿلور کاله ڏ ڪلاب
 ڏ مرگ روشول - په ٿلور کاله کڻي په دې کور کڻي بيا ڏ چا په شونڀو
 خندا انوره ڏه شوه هغه ورخ شوه اودا ورخ شوه چي ڏ ڪلاب
 ڏ مور ڏ سترگو او بڻکي او چي نشوي ڏ پلار فريادونه او ڏ
 ڪلاب ڏ تور سرپي آهونه ساڀه نه شول -
 نو اے ڏ ڪلاب پا کي مورپي او بڻکي دې او چي ڪره - اے
 ڏ ڪلاب نما غليه پلاره فريادونه دې په قلا ڪره - او اے
 ڏ ڪلاب پڻي ٿور سرپي آهونه دې بس ڪره - ڪلاب مر نه دے
 ..... بني آدم مر کڻدے شي نو انسان نشي مر کڻدے - ڪلاب انسا
 وه - يو داسي (منازي) چي ڏ ڏنيا خلقوله - ڏ دې کلي او مالت خلقوله
 له ڏ انسانيت، سبق ورکړے دے - ڪلاب پخپله يوه مينه وه - يو
 محبت وه يواخواص وه، نو مينه او محبت چرپي هم نه مري -

خلوص او شرافت هيٺ ڪلر نه مري .....

مختوري دي هغه مپند ۽ چچي ڪلاب پيه رنگ زامن ٿي
 زيرو ويلي دي. مختوري هغه پلارن چچي ڪلاب غوندي زامن ٿي
 لوڻ ڪري دي. مختوري دي هغه تورسري چچي ڪلاب غوندي
 ڪنهن انسان ڪ ثبنتن توپ نوم ورپوري دے ..... (و حڪم
 عوزة دا و ايم چچي ڪلاب ٿوند دے - هغه به ٿوند ۽ وي تر
 هغه وخته پوري چچي تر ٿو پوري ڪدي ڪلي ڪدي علاقي پيو پستون
 هم ٿوند ۽ وي - او اے شهيد ڪلابه ڪ شهادت دا له يه مرتبه
 دي مبارڪ شه زمونن دا ايمان دے چچي ته پنخوا چيل خدا ۽
 په نيلو رحمتونو ڪنهي (نعتي ٿي - نورا ۽ خدا ۽ بخشييه
 ڪلابه جنون نه دي مبارڪ شه -

دوڪياريان

عَلَمَهُ يَوْمَ تَرْبِلُ حَارِبِينَ

دنيا فاني ده مپلمانته دي صورتونه

او دنيا فاني ده د دنيا صورتونه د ساعت گهري مپلمانته دي
هتي پته نه لڙي چي ساعت له خه شي گهري له خه شي - هپچاته
نه ده معلوم چي زه به ترصيا پوري ژوند یم او ڪه نه - ترصيا
پوري خه چي دا هم چاته نه ده معلوم چي زه دا ساو، يو خل
په نوله او ياسم نو چي دا به بيا زما وجود ته واپس هم راشي ڪنه
نو..... ثومره بي ا تباره دے ژوند ۽ حڪم نو هو بنسپارانو

تپه ڪري ده چي

عَلَمَهُ يَوْمَ تَرْبِلُ حَارِبِينَ

دنيا فاني ده مپلمانته دي صورتونه

نورا خي چي لب د دنيا د حالاتو جاج وا خلو، ددي خلقو اندازه
لڙه وا خلو - را خي چي او گورو چي دا دنيا خلق تر ثومره حده
پوري ديو بل ته قربا نپن بي - ثومره ڪسان دي چي زرو نه
ئي د انسان او انسانيت په مينه ڪنبي ناقلا ره دي - ثومره ڪسان
دي چي د بل په غم غمڙنه دي - او د بل سره په زهه ڪنبي مينه
محبت او همدردي لري - په سلو ڪنبي يو ڪس به گني دا سڀ وي، په

زړو کښې به یوکس گڼي داسې وي چې د هغه په زړه کښې د هر چا
 د پاره، د نوې انسان د پاره، صرف مینه او صرف محبت وي؛
 .... زما په خیال نو ناممکنه ده - زما په خیال نو ناشونې ده ....
 نشته روهو زمونږ په زړونو کښې مینه نشته، زمونږ په زړونو
 کښې همدري نشته .... مونږه دوستي کوو، مونږه تعاق ساتو،
 مونږه ورورولي کوو، نو دغه دوستي، دغه ورورولي او د
 دغه تعاق مزه دومره کچه وي، چې صرف په مټه مټه وټپه
 لوظونو باندې او شلپښي - ددې دوستي مزه دومره کچه وي چې
 په ډېره معمولي خبره هم په مټه مټه ځایه شي -
 دا حمد او کلاب مثال چې په مخکښې دے، .... د کلاب هغه غار
 غار سینه او د احمد هغه مات تخت به چې هېر نشي - او څنگه به چې
 هېر شي، که کلاب په شکل او نامه کلاب وه، نو احمد هم ترې څه
 کم نه وه، دا حمد په زلمی توپ کښې هم د گوتې اېښودو ځای
 نه وه .... دا دواړه زلمی همزولي وو، دواړو د دوه ویشتم کال
 په چوکاټ قدمونه اېښودلي وو، دواړه دیو کلي وو، دیو کندی
 وو، او دواړه یاران هم وو، .... شپه ورځې یو ځای گډل
 یو ځای کښناستل او یو ځای پاسېدل وو .... دواړه بڼه دوستان
 وو، ډېر نژدې دوستان .... ددغه خوږو دوستانو په یو
 کونتره جهگړه شوه، صرف په یو کونتره - احمد و چې
 زما په بڼه ناسته وه او کلاب و چې زما په بڼه ناسته
 وه .... خبرې گڼې شوې .... او دغه گڼې خبرې گڼې شوې

ڪر ۾ ڀڳي ڇي جهڳڙهه تر ڀي نه جوڙهه شو ه، او ڀيڪ دغه جهڳڙهه ڪڀي احمد
 دومره تاؤ واخستو ڇي لاپو ڪورته تهو پڪ ڀي راؤڙو ۽ ۱۰۰۰۰ او خپل
 خوب دوست، دچو تي يار، هغه ڇي شپه ورڀي به يوڄائے ڪرڇڀدل،
 د هغه ڪلاب ڀي لڙمون ڪڀي دغو ڪين خبر ڀي گولي سر ڀي ڪري او ڪلاب
 نڪه دڇور لندي او پور ليدو، ڀي زمڪه راپر پوتو او نڪه دحلال ڪري چرگ او پر پيدو
 ۱۰۰۰ لارو احمد ديو ڀي ڪونتر ڀي دسره خپل دوست قربان ڪيو ۱۰۰۰۰ دڪلاب مور
 سرتوره راغله ۱۰۰۰ ڀي زوئے راپر پوته ۱۰۰۰۰ دڪلاب نو پندا ڀي ڀي
 ڌرا انگولا راغلي، ڀي ڪلاب راپر پوت ڌ ڪلاب ماشوم دور ڌ
 دنيا دحالاتو نه ناخيره ڌ ڪلاب سرتو ولاڙو ۽ - او ڀي ماشومه خوله
 ڀي لالا لالا ڪول - ماشوم ڄئ خبر ۽ ڇي لالا ڪونتر ڀي ڀي ڀي
 ڪڀي لارو - د خپل دوست دلاسه ۱۰۰۰۰ ارمان دے ڇي دغه وخت هو
 دا مزڪه چاؤڙلے وئے، ارمان دے ڇي دغه وخت خود آسمان نه ڪا ڀي
 ور پيدلے وئے، خو ۱۰۰۰۰ نه مزڪه او چاؤڙده، او نه ڌ آسمان نه ڪا ڀي
 او ور پيدل نو ڀي چا چا به مزڪه چوي - ڀي ڪومه ڪومه واقعہ به
 د آسمان نه ڪا ڀي ور پيڙي - دا ڪڀي صرف ڪلاب ۽ ڇي خپل دوست
 د زير ڀي سر او وڃتو، نه ۱۰۰۰۰ دا سڀي ڊپر ڪلابان احمد يانو د زير ڀي
 سر وڃتلي دي او لابه ڊپر احمد يان راپاسي او ڊپر ڪلابان به ڌ
 يو ڀي ڪونتر ڀي دسره زاره وي، ۱۰۰۰۰ نو ڄڪه نونئ مزڪه ڀي
 چوي او نه ڌ آسمان نه ڪا ڀي ور پيڙي ۱۰۰۰۰ لارو ڪلاب د دنيا نه
 تپرشو، ۱۰۰۰۰ ٿواني ڀي خاور ڀي اير ڀي شو ۱۰۰۰۰ مورهم ورله ڌ واده هغه
 جوڙهه راواخسته ڇي ڪومه به ڪلاب ڌ واده ڀي پائنگ اڇوله ۱۰۰۰۰ او

هم هغه د واده کوله لنگي ټي ورتا، په سرکړه چچي په کوي باندې به
 ده د واده شهره تړله ..... دکلاب مړه، لکه د واده د زلمي خاورو
 ته او سپار له شو ..... راځي چچي دکلاب د غم داستاني دلته پرېږدو
 ..... پرېږدي چچي دکلاب مور لکه د لېونو د شپي په خوب کښي کلاب
 کلاب چغې وهي پرېږدي چچي دکلاب نوښدي د دور په قبر خوري
 وري پر تي وي ..... پرېږدي چچي دکلاب پلار د زوځ په قبر هره
 ورځ دکلونو نوي نوي شهره غوروي او پرېږدي چچي دکلاب
 ماشوم رور هم د غسي د لالا لالا ريښک غبروي ..... کورو
 به چچي ترڅو به دکلاب مور په خوب کښي کلاب کلاب چغې وهي تر
 خوبه دکلاب نوښدي د دور په قبر خوري وري غورېږدي وي
 ترڅو به ټي پلار هره ورځ د زوځ د قبر د پاره نوي نوي شهره
 راوري او ترڅو به دکلاب ماشوم رور لالا لالا کوي - د مړي مخ سور
 د هرقسم زخمو نه د وخت سره سره پخپله خوله وروي .....
 راځي چچي لږ د احمد خبر واخلو .... د قاتل احمد د چالاسونه چچي دخپل
 خوب دوست په وينولې شوي وو چچي دخلورو روږد کونتر د پاره خپل
 يار وژله و - دغه قاتل احمد پوليس او نيو و .....
 ..... لاره مقدمه شروع شوه، درنا ورځي قصه وه، په دريمه
 پېښي کښي احمد شيشن شو - او شيشن احمد ته د پېهانسې فصله
 واوړوله - او احمد د پېهانسې په کوټه دننه کړه شو ..... د لويو
 لويو فولادي تمبو شاته، کوم ځاې چچي په انسان د دنيا باد هم نه
 لږي - په هغه ځان له کوټه کښي زلمي احمد چچي ايله شونډه ټي شنه
 شوې وه، چچي په سرې لاد واده شهره نه وه تړلې - چچي لاپه پالنگ

نه وُه اودر پد لے - چچي په دولي پسي ئي چالا آلا نه وي ناري كسري،
 هغه احمد د پها نسي په كوتبه كښي بنديوان شو، دا احمد مور
 هم د زوئ د شهرې ليدو په ارمان وه، دا احمد نو پندي هم د
 رور د دولي په طمع وي، دا احمد پلار هم د زوئ د واده خوشحالي
 ليدل غوښتل، نو هرڅه لارل تالا ترغه شول، د شكو كوټښي
 د سترگو په رپ كښي وړانه شوه، ..... احمد په ژوند وني لارو
 .... پلار ئي د پري منډي تر پري او وهلي، ا پيلونه ئي او كړل -
 رحم درخواستونه ئي او كړل، نو د كلاب خون احمد ته اونه بخښل شو،
 او د پها نسي حكم په ځا ئي پاتې شو، ..... تاريخ مقرر شو، چچي د
 راتلونكي مياشتي په څلورم تاريخ به احمد پها نسي كښي - نو احمد
 لا اوس هم د پها نسي په كوتبه كښي په دې انتظار ناست وُه چچي
 اپيل به منظور شي، نو هر كله چچي احمد خبر شو، نو د دنيا د ژوند
 نه ئي ټوله توجه آخرت ته او گس ځده، احمد په خپلو كړو پښمانه
 وُه، بي شانه د پښمانه، د هغه نه د كلاب شهر د يوې لحظي
 د پاره هم نه هېرېده - او څنگه به هېرېده؟ ولي كلاب كښي د
 احمد دوست نه وُه، ..... دوست ئي وُه، يار ئي وُه، نو ..... د دې
 باوجود هم د كلاب قاتل وُه ..... رو نو د پها نسي نه يوه ورځي
 اكا هو ټول خپل خپلوان دا احمد د آخري ملاقات د پاره چېل ته
 لارل ..... هر چا ډرل ..... هر څوك خفه وُه ..... او احمد؟ د
 احمد په وجود كښي ساه نه وه، تك زيرپكه كور كمان، غونډه سونډه
 توره بديره ئي ساتلې وه، په لاس كښي ئي تسبي وي - څومره ښكله

ڀنڪار ڀڏو احمد ؛ او ڀنڪلے به وڻي نه ڀنڪار ڀڏو ، آخر جوان وه ،
 زلمے وه .... احمد دتو لونه بجنده او غوڻننه ، دهر چانه ڻي بجنده
 او غوڻننه ، اوچي زغم ڻي تمام شو ، نو ستر کي ڻي پتهي کسري ،
 آواز ڻي دد شو .... تهل خلق سري ستر کي دجهل نه داوا پس شول ...
 رونو ره تاسوته نشم و ڀيلے چي هغه شپه د احمد مور ، پلار اونو پندو
 په کوم قيامت کيني تهره کره .... توبه خدايه توبه دشمن ڻي
 دداسي شپي نه ساقي - نو ڻي مسلمان دداسي اوازنه ساقي د احمد
 مور نو توله شپه سک د پونو واره نوله اسمان ته نيولي وه ، د
 احمد خو پندو و نو توله شپه آسمان په سر راختے وه ، يقين
 اوکري رو نو چي په دغه شپه تهل کلي خوب نه وه کرے .....
 خدا ئے خبر چي په احمد به دا شپه څنکه تهره شو ڻي وي . چي احمد
 له څه وخت دجهل عمله دا غاڻي وي ، د شپي په چپه چپيا کني ، چي
 تهل عالم په خوابه خوب اوده وه ، چي په دغه وخت کني دوي
 احمد د پهانسي تختي ته روان کرے وي ، نو چي دغه وخت به
 دا احمد څه حال وه ، چي دغه وخت به احمد قدمونه څه رنگ پورته
 کول ، چي د پهانسي په تخته به څرنگ ولاړ وي - او چي څه وخت
 د پهانسي تختي دکرک سره مخ په ڀنڪته تلي وي نو چي دغه
 وخت به احمد څه ويئي وي ؛ .... توبه خدايه توبه - يا الله
 توبه - يا الله ال اولاد ڻي دداسي ورڻي نه اوساقي - نو ڻي مسلمان د
 داسي وخت نه اوساقي - آمين - سکر په توره نهره د احمد مري کلي
 ته را ڏرسولے شو ، .... تختي ڻي مات وه د احمد مور سور رومال د احمد

دمانا تخت نه چا پوره ڪسرو، زما په خيال چي دارو مال ٿي سور سائلي وه،
 چي د واده د نڪريزو په شپه به پري احمد له ڪجهه ڪوتاهه ٿري -
 احمد مورهم زوئي ته د واده جو ره وانغوستوله اود واده قوله
 او لنگي ٿي ورته په سرڪرل - احمد په ڪت ڪنبي پروتا وه - په
 هج باندي ٿي د زمي توپ نخبني نبتا ٿي ٿرڪند ٿي بنڪار پي -
 دوپن دار احمد سور او نوپند و چي په دغه ساعت، په دغه
 وخت تحه ڪري دي هغه نقشه ره تاسوته نشم بيانولے - الله دي احمد
 او نخبني ..... ره منم چي هغه قاتل وه، تود انسان نه په غصه ڪنبي
 تل داسي حرڪتونه ڪري چي بيا په پنهنمانه وي - الله دي ڪلا ب
 هم او نخبني حڪم چي هغه شهيد وه ،
 نو اے روپو اے د خواني په مينه مستورونو - اے د
 غفدت په خوب اوده روپو دخدايے خاطر او ڪري چي بز ساره نوري -
 بز دوصاي نه ڪارا خالي، د انسان ويشتل د انسان وجل ڪه هرثو
 اسان دي نو انجام ٿي ڊپر عبرتناڪ دے - د داسي عبرتناڪ مرگ نه
 دي الله تعالي هر مسلمان ساڻي -
 ڪنبي مينه محبت دا پيدا ڪري د انسان سره مينه او ڪري چي خدايے
 درسره مينه او ڪري چي دين او دنيا دواپه مونعائسته شي -

عالمه يوتربل زارپيني

دنيا فاني ده مپلمانئ دي صورتونه

ترپور

د ذره پرهرونه که په ژړا رغېدے شوے نو ما به د اوتیکو
 په خاکے په وینو ژړی وے - د ذره زخمونه که په ژړا جوړېدے
 شوے نو ما به په رتو رتو ژړی وو - خود ا زما ذره زخمونه
 چي زه ټي ناقلا ره کړے يم - او دا پرهرونه چي زما د شونډو نه ټي خندا را شوکولې
 ده د ا زخمونه او دا پرهرونه نه په ژړا رغېدے شي او نه په انگولا -
 ترخو پورې چي زمونږ په معاشره کېني غلطه پښتو شته - تر
 تو پورې چي زمونږ په معاشره کېني انصاف صداقت او مينه
 محبت نه وي را پېدا شوے - ترخو پورې چي يو انسان بل انسان
 خپلې سينې ته نه وي را نژدې کړے نو زمونږ په معاشره کېني
 قلا ري ده شي را پېدا کېدے - سکون نشي را پېدا کېدے -
 اطمینان نه شي را پېدا کېدے او د ما غونډې حساس طبيعت ^{ند} خاو
 به تل ناقلا ره وي - تل به پرېشانه وي او تل به ټي په سترگو
 کېني د غم او افسوس رنهي رنهي او بنکې خپلې بي - اے لويه
 خدايه دا انسان وې داسې بي مينې شو - د انسان ذره نه هغه
 مينه او محبت وې داسې اوو تل - انسان وې په حيواني خوڼونو
 کېني داسې را و نغښتے شو - انسان خولاړو حيوان شو بلکه په

حُني موقعو کڻي نوانسان دَ چوانيت ددرچي ته هم راپر پوتو
 اے لويه خدايا دا به تر کومه پورچي يوانسان دَ بل انسان
 وينچي تخني - تر کوهي پورچي به انسان دَ انسان په وينو خپل
 لاسونه لري - انسان به دَ انسان په مري چاره راکادي ؟
 اے لويه خدايا ته په خپل فضل و کرم سره انسان صحيح انسان کړي -
 چي ستا په دې بنکله اورنگينه دنيا کڻي سکون او اطمینان راپيدا
 شي - چي دا بنکله دنيا چي دُ بد رنگ والي او کنده والي په لور په
 تُندي سره روانه ده چي دَ دې بنکله قائمه پاتي شي - چي دا دنيا
 ستاد مخلوق دپاره ددوزخ په حائے جنت شي هغه جنت چي هرخوا
 ته پکڻي خوشحالي او اطمینان وي - چي هرخوا ته پکڻي مينه او
 محبت وي - داسي دنيا چي يوانسان پکڻي بل انسان خپل سينې ته
 رانزدې کړي - چي انسان پکڻي انسان ته دَ رور په سترگه او کور
 چي يوتر بور په کڻي بل تر بور ته د تر بور په سترگه نه بلکه دور
 په سترگه او کوري تر بور زمونږه رور دے - تر بور زمونږ
 دشمن نه بلکه زمونږ مټي دي - تر بور زمونږ دشمن نه بلکه
 زمونږ ملا تر دے - ديو نيکه اولاد هم چرچي ديو بل دشمن کڻي
 شي - په وينه شريک هم ديو بل وينه توپولو ته تيار پدے شي -
 خپله وينه هم ٽوک توپوي - د خپل رور په مري هم کڻي ٽوک چاره
 راکادي - د خپل تر بور سينه هم ٽوک په کولو غار غار کوي
 نه ... هڅم کله نه دا خبره عقل او دماغ نه مني چي يورور دې
 راپاسي اوبل رور له دې په دې وجه په مري زور کړي چي معاشرې

هغه له د ترپور نوم ورکړے دے - يو رور دې د بل رور په سينه
 کښې شپږ گولي ځکه سرې کړې چې معاشرې دغه رور د ترپور
 په کرکجن نوم ياد کړے دے نو د دې دومره دليلونو باوجود
 هم د دې دومره حقيقتونو باوجود هم زمونږ په معاشره کښې
 ترپور ته د دشمن په سترگو کتے شي - ولې ۹ ځکه چې ترپور مونږ
 نځپل ميراث خوښ گڼو - ترپور مونږ نځپل سيال گڼو - او پښتو
 هرڅه زغملے شي نو نځپل ميراث خوښ نشي زغملے - هرڅه برداشت
 کولے شي خو نځپل سيال نشي برداشت کولے - او دا زمونږ د تنگ
 نظری غټ ثبوت دے - دا زمونږ د ناپوهی ژوند ے ثبوت دے -
 دا خبره د دې ثبوت دے چې زمونږ په زړونو کښې بغض دے - حد
 دے بدگمانی ده - که چېرې زمونږ په زړونو کښې بغض او حسد
 نه وے که چېرې زمونږ په زړونو کښې بدگمانی نه وے نو مونږ
 به ترپور ته دشمن په سترگو نه کتل - ترپور به مونږ رور نځپل
 نو او خوږ ے او نځپل ملا تر گڼلو - نو ارمان چې مونږ د حقيقت
 نه سترگې پټوو - او زمونږ د حقيقت نه دې د سترگو پټولو عمل
 دېرې خوږې وړانې کړې - دېرې تور سرې ې کونډې کړې چې
 ماشومان ې یتيمانان کړل - او خداے خبر چې نورې به څومره
 خوږې د کرکې او نفرت په دې تنور کښې ورتپنې - ځکه نو
 ماله ژړا راځي -

د دېرې مودې خبره نه ده - د کلونو خبره هم نه ده -
 د دوو مياشتو خبره ده چې يوه ورځ چې د ما ځيگر نر په زړه پورې

شو - ڇڏي تمرخيل مخ ڏ تاتري ڏ غرنه ڏ پناهه ڪولو ڏ ڀاره ڀه ٿندي
 ٿندي مخ ڀه قبلي روان وءَ - مارغان او ڪارغان ڀه ڀيره ڀيلو
 ڀيلو جالوته ڀه اوت وو الغاؤ تلغاؤ ڀي جو رکڙه وءَ - ڏ مارغانو
 ڀه ڏغه الغاؤ تلغاؤ ڪنڀي ملوڪ خان ڏ جوارو ڏ ڀٽي نه ر ڀي ڀه لاس راووتو -
 ڀه نولو ڪنڀي جب جوب وءَ - ڀه تندي ڀي لاس ڪنڀي نمر ڀي ڀه
 ته ڀي اوڪتل - خدا ئي خبر ڇي ڇه ڇل وءَ نن ملوڪ خان ڏ ڀر
 ستره ستره وءَ - ڀه ڏرنو قدمونو ڏ ڀٽي نه را اووتو - لاڙو ڏ
 لڳتي ڀه غاره ڪنڀي ناستو، اودس چار اندام ڀي اوڪرو - او هم ڏ
 جوارو ڀه ڀوله ڀي ڏ ماڻهام ڏ نمونج نيت اوٿرو - خدا ئي خبر ڇي
 ڇه ڇل وو نو نن ملوڪ خان ڀه نمونج ڪنڀي ڏ ڀيل خدا ئي سره ڀه
 خبرو ڪنڀي داسي ورڪ وءَ ڇي ڏ ڀر وختي وانستو - او ڏ نمونج نه
 ڀي ڀي يوه لنگره شان ڏعا اوڪڙه ... وو خدايا ايمان ڀي نصيب
 ڪڙي ه، لاسونه ڀي ڀه مخ را بنڪل او ڀنڀ ڪورته را روان شو - خدا ئي
 خبر ڇي نن ڏ هغه ڪورته وڀي داسي تادي ده - وڀي ڀي ماشوم زو
 سڀنور، داسي ڏ ڀر ڀه زڙه را اوورڀو - لڪه ڇي ڏ ڀر ه موده شوڀي
 وي ڇي ڀيل نياز بين زوئ ڀي نه وي ليدل - ڀه زڙه ڪنڀي ڀي
 ڏ سڀنور سره خبري ڪوڀي را روان وءَ اوڇي ڏ شهيد ڪندڙ و نه
 را و وڙڀو نو ناگهانه ڏ پور دل خان ڏ تماڇي ڏ نلي نه سرڀي گولي
 لڪه - بي لمبي، اووڀي او ڏ ملوڪ خان ڀه سينه ڪنڀي ڀي شوڀي -
 گولي ڀي شوڀي او ملوڪ خان هم ڀي شو - هيڻ ڀي او نه و -
 ڇڏي ڏله ڀي ڏخوڀي نه او نه و ته صرف رومره قدر له ڀي اوو -

دو خدايا ايمان ۾ نصيب ڪري ”

ملوڪ خان بنهه تُووان وهه - او دغه بنهه او بنڪله تُووان دپور دل خان
 تر بور وهه - تر بور! چي مون ورتنه د بيري بوري وايو - تر بور چي
 مون ٿي دشمن ڪنهو - دپينتوپه لغت ڪنهي تر بور دشمن دوپم نوم
 دے - حالانڪي دخدا ئي په تين د انسانيت په نين تر بور دشمن نه
 دے ورور دے - تر بور د بيري بور نه دے ملا تر دے - تر بور د يو
 نيڪه اولاد دے او د يونيڪه وينه ٿي په رڪونو ڪنهي توپونه وهي -
 خود دي دوهره نردي ترون باوجود هم پور دل خان راپاسپدو
 او خيل دتره زوے ٿي شيرن دزه اوويشتو - وٺي... ۹ حڪه چي
 ملوڪ خان په دکه حجره ڪنهي پور دل خان ته خبري ڪري وي - دبدو
 چارو ٿي منع ڪري وهه - خبري د بيري بنهي وي حوڪه ملوڪ خان نه
 وے ڪري - دا خبري ڪه بل هرچا پور دل خان ته ڪري وے نو خبر
 وهه خود ملوڪ خان دا حق نه وڃي پور دل خان ته ٿي دا خبري ڪري
 وے - حڪه چي ملوڪ خان د پور دل خان تر بور و - او د تر بور خبرو
 پور دل خان دوهره په غصه ڪريو چي خيله غصه ٿي داسي اوويسته
 چي د تر بور په سينه ڪنهي ٿي شيرن کولي سر ڪري -

د ملوڪ خان ماشوم زوے د پلار د راتلو په طبعه ڪله ڪور
 ڪله ڪوڙي ته تلو راتلو - نن د سنفوس هم خيل پلار جو پي دس
 ياد پدو - حڪه خو ٿي داسي چي صبري ڪوله - نو ماشوم سنفوس
 نه وهه خبر چي دهغه پلار د تر بور و لي د سره زار شو - تپرما سختن
 چي د ملوڪ خان مرے ڪورته را ورتنه شو نو ماشوم سنفوس د پلار لاري

ته په ڪٿو ڪٿو ڪٿي اوده شوع وُه نو په خوب ڪٿي به ڻي اوچي
 اوچي سلگي وهلي ..... جوڙي دغه پاڪ ماشوم په خوب ڪٿي
 د پلار د مرگ ٿوله ننداره ليداله حڪم خو ڻي په خوب ڪٿي ٿرل -
 حله خو ڻي په خوب ڪٿي سلگي وهلي د اڻي سلگي چي د راو ڀنڀدو نه پس هم
 په خندا بدلي نه شوڻي - د سڀور ٿر وند يوه سلگي شوه د اڻي
 سلگي چي ٿول عمر به دده په ماشوموشونندو و نوره وي - د
 تربورولي سلگي - د ڪرڻي او نفرت سلگي - د غلطي پڻتو او غلط
 احساس سلگي ... الله پاڪ دڀي په موبن رحم او ڪري - الله پاڪ^{دي}
 زمونڊ د زرو نونه بفض حسد او ڪينه او باسي - چي دا د تربورولي
 په ناولو جذبو ڪٿي لٽاڻ شوع دنيا په موبن جنت شي - آمين

وی بابا

(اسو پلے) دنیا د غمونو کوردے - او... واقعی چي دنیا د غمونو کور
 دے، که دنیا د غمونو کور نه وے نونن به سڦور ما مادا سپي
 پونے سپلنے نه گر چيدو، نن به سڦور ما مادا سپي خيري
 گر پوان نه گر چيدو، ... مال شته خود سڦور ما ما چاڻي
 شلپد لے ديي - دولت شته تو سڦور ما مال پونے سپلنے کر چي -
 وڻي؟ د وڻي جواب دارے چي دولت گورے دهر مرض دارونه دي،
 دولت دهر مهيت علاج نه شي کولے - اے په دنيا مڻنو روڻو
 راشئي د سڦور ما مادا حال نه عبرت واخلئي - اے په
 دنيا سپي ايمان خرشوونکو راشئي د سڦور ما مادا قصي نه
 سبق واخلئي راشئا وگورئي چي دولت د انسان نه غم نه شي اخستے -
 صرف دولت انسان له خوشحالي نه شي ورکولے، بعضي وخت په
 شته دولت کښي انسان پونے شي، په شته جا پيدا کښي هم
 انسان بر بندر شي، د خندا شي ... زه تاسو شخص نگ پوڻے کرم
 روڻو، زه تاسو ته په کومو الفاظو کښي او وڻم روڻو، چي
 راشئي، اے په دنيا مڻنو دولت ته سجدې لگول پر پڼ دي ...
 دولت ته جگجگي او سلامونه کول پر پڼ دي - دولت د پاره ځيل
 ايمانونه مه خرشوئي - ځيل اخرت مه خرابوي دولت د پاره

ڇيل ضمير ونه مٿه ڇڙي ڪوئي، حڪم ڇي دولت هڻج ٿين نه دے،
 دولت هڻج نشي ڪولے، دولت دانسان نه هر غم نه شي انستے، هر
 مصيبت تر ڇي نشي انستے۔ هر نهوشحالي ور له نشي ور ڪولے، ڪه
 دولت او جا پُداد دا هر ٿڻه ڪولے شوے نونن به ڇي د سڀو
 ماما ذره ڀه پر هرونو باندي مرهمونه اڀسودلي وو، نن
 به ڇي د سڀو، ماما د دردمند ذره ٿڻه در مان ڪرے وه
 ..... ٿومره لوڻ غم غريب ته ور تر غار ٿوے دے۔ انسان ڊپر
 سخت دے ڪني نو پڪار خود او ڇي سڀو، ماما هم هغه تماچه
 ڊي ڇيلي ڪپدي ته رارولے وے، يا ڇي د ڇيل ذره سر ته نيولے
 وے، ڇي د ڇيل زوے سره دے هم دتوس لحد توس و ٿيو ته
 تلے وے، نو سڀو، ماما نه سر ته تماچه اونيوه اون نه ذره
 ته، حڪم ڇي خان خوب دے ڪنه، ..... ڊپر خوب دے۔ دمور پلار
 نه خوب۔ د بنڇي نه خوب، او د اولاد نه هم خوب، ڪه خوب
 نه وے نو ..... يوه ور ڪوز ما ٿيگر سڀو، خان ڊپتھي نه
 سترے ستومانه را غلو، .... لاپه ڪٿه نه وه ناست۔ ڇي خدا
 خير ذره ور ته ٿڻه او وے ڇي نڀغ لارو ڪوتھي ته تماچه ڇي
 راوا نسته، ڀه ڪٿه ڪنڀي ڇي خان ته ڪڀنوده، او دا ڇي خيال وه۔
 ڇي لڙدمه شي نو تماچه به صفا ڪوي ڊپر موده اوشو ڇي صفا
 ڪر ڇي ڇي نه ده، هسي نه ڇي زنگ شي ..... سڀو، خان غريب ٿڻه
 خرو ڇي ..... ڀه ڊي ڪنڀي د سڀو، ماشوم زوے شڪوس را غلو
 ..... در بابا ڇي ڇي هون ..... در تماچه ده ڇي ڇي .....

چھُ کي هنن؟ ” ..... په دې به دزې کوو بنه ” ..... ” لاکه چې زه
 په دزې اوکرم ” ..... نه پکي چې ته لوئ شي نو بيا به پرې
 دزې کوې بنه ” نامالا اوس لاکه زه پرې اوس دزې کوم
 ..... ” درته وپم چې لوئ شي نو بيا به پرې دزې کوې ” ...

” هس هس مالا اوس لاکره ”

” درته وپم چې مډکوه ورانے ”

” نازه به پرې دزې کوم ”

” نه منع کېږي؟ که ورانے کوې نو اوبه دلیم ”

او سپفور خان تماچه راوا خسته، دهغه دا خيال وه چې تشه
 ده او د زوئ د ویرولو دپاره ئې هغه ته اونیوه - او په دې کبني
 دز شو، .... ماشوم پرې راپرېوتو او د راپرېوتو سره ئې چغه کړه
 ” وی بابا بيا به نه کوم ” .... ماشوم لکه د حلال کړي چرگ
 په مزکه اولوغرېد و، مور ئې رامنډه کړه ..... او سپفور هم په
 وینو لپت پیتا زوئ د مزکې نه راپور ته کړ و، خپلې سینې ته ئې
 رانزدې کړ و، .... ماشوم په وار خطا سترگو د پلار مخ ته اوکتل،
 او په سترگو سترگو کبني ئې پلار ته رووے چې ..... ” بيا به
 نه کوم بابا، زما دې توبه وي بابا - پام چې بل دز اوننه کړي
 بيا ” ..... او یوه سلگی ئې اووهله ..... او ددغه سلگی سره
 ماشوم شکور د پلار په غېښ کبني نخ پخ شو - مور ئې په مخ
 راباندي کړې، د سرو پښته ئې (وشوکول، جاپي ئې تار تار
 کړې - او سپفور خپل ماشوم زوئ هم هغه رنگ په سینې پورې

نیولے وه ..... حق، حیران وه چي دا خه وو اوخه اوشو -
 داسي معلومده چي لکه سڀفوس خکه ماشوم زوئ په سيني پوري
 نیولے دے، چي دا خيله ساہ د هغه په وجود کيني دا خله کري -
 سڀفوس دا غوښتل چي زما ذريه حرکت دي بند شي نو چي دشکور
 ماشوم ذره بيا په ټوپونو شي، .... سڀفوس غوښتل چي زما
 سترگي دي پته شي نو چي د سڀفور رني رني اونه چي
 نوکي سترگي بيا او غريبي - تونه د سڀفور ذريه حرکت
 بند شو، اونه دشکور ماشوم ذره بيا په ټوپونو سرشو ..... نه
 د سڀفور سترگي پته شو، اونه دشکور رني رني اونه
 نوبني نوبني سترگي بيا او غريبي ..... سڀفور شکور بنکل
 کرو، په دواړه مخه ټي بنکل کرو، په دواړو سترگو ټي بنکل
 کرو، ..... د سڀفوس خوله دشکور په سرو سرو پاڪو وينو
 سره شوه ..... داسي ښکارده چي لکه سڀفوس دشکور وينې
 څښلې وي، د خپل نوب زوئ وينې، د خپل نياز بين زوئ وينې
 ..... او دته د سڀفور زغم تمام شو، حوصله ټي ختمه شوه يوه
 سپسه کريکه ټي او وهله - جاپي ټي اوشکولي اولاپه کوخه
 اووتو ..... سڀفوس پونه شو نه دشکور د جنازي نه خیر شو
 نه دشکور قبر له راغلو، نه ټي شکور لحد ته کوزکرو اونه
 ټي په لحد کيني دشهيد او نياز بين زوئ مخ اوکتو، سڀفور ماما
 چي هغه پونه دے، نولا خدا ئه خیر چي ترڅو پوري به پونه وي...
 په لارو کوڅو کيني به کري - شلېد له جاپي سرتور سر - پيني ابله پيني

بالکل ڇپ خاموش، پٽي سترگي زور بند سر، لڪر چي دڻه ڀه تلاش
 کڻي وي، لڪه چي ڻه لٽوي... او! سڀ فور ماما دڻه ڀه لٽون
 کڻي دے... د سڀ فور ماما نه شڪور ورک شوے دے - ماشوم شڪور،
 نياز بين شڪور ماشومان نو ورکڻي، تل ورکڻي - او بيا را پيدا
 کڻي،... نواے بد قسمته سڀ فور ماما، شڪور به پيدا نه شي -
 شڪور ڀه داسي لار ورک شوے دے، چي دهغه لاري ورک شوي چري
 بيا واپس نه دي راغلي، هغوي بيا نه دي پيدا شوي - نوته ڻه
 له زور بند سر او تپي سترگي گرڻي، ته وڻي داسي سرو هله برو هله
 گرڻي - ترڪوڻي پوري به گرڻي... اے بد نصيبه سڀ فور - اے
 بد قسمته سڀ فور، زه ڻه او وڻم چي ته ڻومره بد قسمته ڻي...
 ستالاسونه دخيل ماشوم زوے ڀه وينو لڙي شوي دي؛ تاخيل
 نياز بين زوے ڀه غر پيدا لو سترگو ڀه خيل لاس وڙلے دے؛ حڪه
 ته ڀونے شوے؛ حڪه ته داسي سرو هله برو هله گرڻي؛
 اے روڻو! اے پڻتو روڻو! داسو دومره بي احتيا طه
 وڻي ڻي، داد و سڻي سره تاسو داسي لوڻي وڻي کوي - داد و سڻي نه
 تاسو ڻه جوڙ کڻي دي، چي هر چا به يو يو سسپار غاري ته اڇولے
 وي، چي هر چا به يو يو اور لڙونے ڀه اوڻه کڙے وي - او هر دتما چي
 او تپو پڪ خاوند به کوب کوب ڀه نڙو گرڻي - د شرافت معيار کڻي
 تماچھ او تپو پڪ شو - د موتبدي معيار کڻي وسله شو،
 مڙ کوي روڻو بي ضرورته وسله مڙ گرڻوئي - هڻم ضرورت نشته
 چي هر ڻوڪ د ڻان سره وسله گرڻوئي - ڻومره هوندي دي تپو پڪو

تماپو وراڻي ڪري - ٿومره تور سري ٿي ڪو بندو ڪري، ٿومره ڪهي
 ٿي ڊڪل ڪيو نه اڪاهو اورڙو ٿي - نواي ڊوسلو خاوتدا نود خداي
 خاطر اوڪري او وسلي سره لوپي مه ڪوي - حڪه چي وسله ڊس
 ٻي اعتباره ٿيندے -

او ات پفور ماما خداي ڊي ستاد ڊي غم ٿي ٿوند
 خاتمه اوڪري - الله ڊي تاله صبر درڪري - او الله ڊي ستا دا
 پون توب په هود توب بدل ڪري - دنيا د غمونو ڪوردے دلته
 غم شته - مصيبت شته - پر پشاني شته، او ڊي غم مصيبت
 او پر پشاني علاج نه ستا دولت ڪول شي او نه ستا جا پنداد -
 په عقل ستا دنن علاج ڪران دے - هغه چا تپه ڪري ده چي -

~

دخداي په لوء ڪرم به ڪپني
 په عقل ڪرانه ده زما دجانا مينه

أحمد

(اسو پيلے) احمدہ خدا ئے گواہ دے چي ستا پيه سترگو کبني د او بيگو
 سڀلاب د انسان زرهه اوبه اوبه کري - زهه هه او کرم، که دا
 غم دا خستووے نومابه درنه هه قدرې کم کرے وه .....
 که زما وس کپدے نومابه ستا دې پرهر پرهر زرهه له تیکور
 ورکرے وه - مابه پرې مله مونه او پا هي ايسودلے وے -
 مابه ستا د زرهه دا سپرې سپرې سرپکي لبې قلارې کرې
 وې ..... نو هه او کرم .... زهه هه نشم کولے ..... محکه هه
 سوزي چي اور پرې بلپني ..... زرهه هه نو کيني چي
 پرهرونه پکني جور شوي وي ..... سترکي هه زريني چي
 د زرهه تسکين او آرام ئي چا لوتلے وي ..... ته نومره
 يد قسمته ئي احمده! ..... ستا پيه بد قسمتي نوماله زرهه
 را ئي ..... چي ته زرهه نو خدا ئے شته چي ماته دا خپل
 زرهه وائي چي زهه هم درسره په چغو چغو او زارم - .....
 حکه چي ستا غم زما زرهه هم ناقلا ره کرے دے .... زما د
 شپي خوبونه ئي هم زمانه راشوکولي دي ..... زهه منم چي
 آفتاب ستازو ئے دے .... زهه منم چي آفتاب ستا د زرهه تیکره
 وه .... زهه منم چي آفتاب ستا د امیدونو مرکز وه، حکه چي

ستا مشرے زوئے وءُ ..... د تہو لونه مشرے ..... تا د آفتاب سرد
 ثومره خواری کرپی وپی - ثومره شوا خون دپی ورسره کرے وءُ
 ..... او اوس ؛ اوس ایله ستا د اوگونه پپتے لب سپک شوے
 وءُ ..... اوس آفتاب تانہ ستا غمونه پہ نیپلی ماشومی تختی انستی
 وءُ ..... آفتاب د پروران وءُ کنہ ؛ د پر شوخ وءُ کنہ ؛ .....
 تابه د هغه نہ ہمیشہ سرتیکولو کنہ ؛ .... وپی بیا ہم چي دکله
 نہ د هغه شوندره شنہ شوپی وه ، نو ستا د ملا تیر مضبوط
 شوے غونداپی وءُ .... تا پہ نیپلو متیو کبھی طاقت غونداپی محسوسو
 .... حکہ چي آفتاب ستا مشرے زوئے وءُ ..... او مشرے زوئے د
 مور پلار د ملا تیر وی ..... خون ستا د ملا تیر مات شو، ن
 تہ بیا نیپلی متی کمزور پی محسوسے .... حکہ چي آفتاب ستا د
 سترگو تور آفتاب ..... د وختانہ اکا هو .... تہ غمونو او
 مصیبتونو تہ یوا چي پر پینسور پی .... لاپرو آفتاب پہ قول عمری
 نوابہ نوب اودہ شو، او تاتہ یی یونہ ہپریدونکے غم .... یونہ
 قلا رپونکے درد .... یونہ ختمیدونکے مصیبت پر پینسودو ..... احمد!
 ستا غم کہ ہر ثونہ ہپریدونکے دے، خودا غم بہ تہ ہرہ وپی .....
 ستا درد کہ ہر ثونہ قلا رپونکے دے، خودا درد بہ تہ پہ خیل
 ہمت او پہ نیپلی حوصلی قلا رہ وپی ..... تہ بہ دپی غم تہ غارہ
 عمری ور چي .... تہ بہ دپی درد لہ سینہ پہ سینہ ور چي .... تہ انسان
 یی ..... تہ سلمان یی ..... انسان د ہر مصیبت مقابلہ کولے شی .....
 سلمان ہر پی سختی تہ غارہ بدی ..... راخہ رورہ راخہ .....

د آفتاب د قبر په خازو او بنگي مه تويوه ..... د آفتاب قبر ته ژر
 مه کوه ..... پر پزده چي دا زلمه شهيد ..... پر پزده چي دا ماشوم
 شهيد د دنيا د لاجونه بي غمه د جنت په رنگينو کبني د آرام او اطمینا
 ژوند تپو کړي .... را پاسه .... را حه ...

روڼو! دا احمد زمونږ د کلي - زمونږ د چم کاوندو یونړه
 نرو چکي کمزورې سره دے ..... نو دې نري نرو چکي انسان له
 قدرت پر همت ورکړه دے - په دې مانده هډوکو کبني لويه
 حوصله او لوئے زغم پروت دے .... د احمد د ژوند نوي حالات به
 پر پزده - زاره واقعات او زاره حالات به نه را ياده وو ..... خود
 نن نه پنځلس ورځي آگاهو د دې احمد مشرے زوئے آفتاب سحر وختي
 په ساپکل سور د کورنه خوشحاله خوشحاله مگر وسره سکول ته
 روان شو .... توله ورځ ئې په سکول کبني سبق او وپلواو ما سپڼين
 پاؤ باندي يوه بجه د سکول نه چهټي شو ..... په ساپکل سور د
 کلي په لور روان شو ..... د تپولي ورځي سبق د آفتاب مخ مراوے
 کړے وه ..... په خپل ترنگ کبني کورته روان وه ..... په خپل فکر
 کبني د کور په لوري روان وه ..... خدائے خبر چي دغه وخت به د آفتاب
 په زړه کبني کوم خيالونه او کوم فکرونه په غور زنگ وو .....
 خدائے خبر چي دغه وخت به آفتاب په زړه کبني خه کرل او خه رپل
 .... خوچي د مېچني په تارک ته ورنزدې شو ..... چي دخپل کلي او
 کورنه لادوه ميله لرې وه ..... نو د مخي نه يو تهرک نکه دا جل په
 صورت د آفتاب مخي ته راغلو ..... اوچي ماشوم آفتاب د خان د

حاله خبر پد و خبر پد و ..... نو دغه خونري تهرک لکه ديو مست
 هاتهي بياد نچلو پا يو د لاندې پنجنې کري و ه ..... يو درز
 اوشو او په دغه درز کبني يو نري غوندي کريکه يوه زره
 بوگنو و نکي غوندي کريکه راپورته شوه .... ثومره هبت
 وه په دغه کريکه کبني ثومره درد وه په دغه کريکه کبني
 ..... توبه خدايه توبه ..... دغه کريکي نو د نو او شامو جو
 خلقوزرونه هم په ليزان کري ..... خلقو را مندي کري او
 چي آفتاب له او رسيدل ..... نو ماشوم شهيد په خاورو کبني
 خريپ ..... په وينو کبني لبت پت خيل خدايه ته رسيدل و
 ..... د ماشوم آفتاب سر د خونري تهرک پا يو پنجنې کري
 وه ..... هرچا دا نقشه او کته هرچا دا زره بوگنو و نکي ننداره
 اوليده ..... د هري سترگي نه او بنکي شخچدي هرچا ژرل ...
 او آفتاب ! ماشوم آفتاب د دنيا او دنيا د اوسيد و نکو د حاله
 بي خبره په خاورو کبني پروت درسي بنکار پد و چي لکه مسکه وه
 تابه نه وے چي آفتاب مردے ..... تابه نه وے چي آفتاب
 يو بي پرواه دراپور د خيل تهرک د پا يو د لاندې پنجنې کري
 دے ..... پلار ته خبر لارو چي راشه ستا آفتاب تهرک او وهلو
 ..... مور ته جواب لارو چي راشه ستا دسترگو تورا تانه د ټول
 عمر د پاره جدا شو ..... پلار پبني ابله پبني را مندي کري
 ..... او مور ..... ؟ د مور په زره تياره را غله ..... مور بي هوشه
 شوه .... مور دغه غم برداشت نه کري شو .... مور دغه سپر

آواز او نه ز غمیلے شو .... مور پي هو شه ، د خان د حاله پي خبره
 کور پرته وه ، او پلار سرتوس سر او پېښې ابله پېښې دخپل زوئ
 دکتو دپاره په منډه را خلاص وه .... روڼو هغه نقشه درته نشم
 بيانولے - د انسان زړه درغه نقشې د ليدو او ورپدوتوان
 نه لري - لارو د احمد سترگو توردتول عمر دپاره جدا شو...
 شهيد خاوروته او سپارلے شو... مور دپري و پناگانې وکړې ....
 دپري چغې او سورې پي او وهلي - نومري په ژرا چري نه دي
 ژوندي شوي - د احمد د زړه دنيا ورانه شوه ، د آفتاب د
 مور د زړه دنيا ويجاړه شوه .... چا ويجاړه کړه ؟ .... د تهرک
 د يو دراپور بن پي غوندي پي احتياطي .... د تهرک د دراپوس
 بن غوندي غفلت يو کور وران کړو .... د يو پلار د ملا تير پي
 مات کړو .... د يور مور د زړه په سرکېښې پي زخم جوړ کړو ....
 شموره کورونه د تهرکونو او لارو دراپورانو وران کړل .... شموره
 کلونه پي اورژول .... شموره کلې پي د خاورو سره خاورې کسري
 ..... اے روڼو وپي ! .... دا وپي داسې کوئي .... دا وپي د زړونو
 آزارونه اخلي .... دا وپي مياندي بوري کوئي پلاران ژړوي ....
 دا وپي تورسري کنده وئي .... دا وپي د تورسرو خوڼي وړانوي ...
 مه کوئي روڼو مه کوئي - اے د تهرکونو او بسونو خاوندانو د
 خدايے خاطر اوکړي .... بن روشي بن په قلا رشي - داسې په هوا
 مه الوخي .... دخپلي بزې غوندي فائدي دپاره تاسو شموره
 لوئے جرمونه کوئي .... داسې جرمونه چي د معاف کولو نه دي ....

اے دھڻي تيرڪ خاوندہ چي آفتاب دڀي دخيل تيرڪ دلاندي پڇري
 ڪرے وہ ... تہ ٿھ خیر ٿي چي احمد بگاھ و باران سيلی او
 طوفان دا هبتناکه شپہ دادہ دخيل زوے پھ قبیل پھ ٿرا تپہ
 ڪري دہ ... تہ ٿھ خیر ٿي چي ددہ ذرپہ نہ ٿومرہ فریادونہ
 ختلي دي ... تہ نہ ٿي خیر چي ددہ ذرپہ ڪتل نہ رانختلو سوو
 لوو فریادونو بگاھ دقبستان سري هم آرام تہ نہ دي پرپڻو
 ..... احمد مجبوش وہ ... هغه پھ دڀي زول او طوفان کڻي خیل نیاز
 آفتاب پھ دڀي لويي تھو شي بيابان اديرہ کڻي يوا ٿي نہ شو پرپڻو
 ..... نوڪرہ نو پھ نیمہ شپہ کڻي رانعلی دے اود شهيد زوے پھ
 قبر دادے نھو وور پروت دے ..... نواے دتيرڪ خاوندہ ،
 راشہ ليد دا احمد ذرپہ پھ پردو کڻي اوگورہ چي ستالڙي غوندي
 بي احتياطي پھ کڻي ٿومرہ پرھرونہ جو رکري دي ... ذرہ دا
 منم چي دابه دافتاب پھ قسمت کڻي وو - دابه دافتاب پھ تقدیر
 کڻي يڪلے شوي وو - نواے دتيرڪ درا پڻو پھ دڀي دييل به تہ کڻي د
 پھ حضور کڻي دسترانہ پڇ شي - نہ تانہ به ستاد غفلت او ستاد
 بي پروا هي ٿيوس کولے شي - الله تعالیٰ به تاله دخيلو ڪرو سنا درکوي
 او اے احمدہ راپاسہ - رانہ چي کورته لار شو مري چري پھ ٿرا
 نہ دي ژوندي شوي - تاله دڀي خداے صبر درکري روستا پھ زخمي
 زخمي ذرپہ دڀي الله دخيل فضل او مهرباني پھي کڻي دي - آمين

ژوند

(اسو پلے) ه سحر شي، ما پښتخين شي، ما خيگر شي ما سختن شي

د ژوند گهری کمپني ناکهانه به پور شي

او د ژوند گهری کمپني - ژوند دخپل منزل په لور په تندي سره

روان دے ... شوک خپل منزل ته رسېد لي دي او شوک بس ور رسېدونکي دي

د چا د ژوند د يوه پخوا کل شوې ده او د چا د ژوند د يوه بس په سلگو

ده ..... د کل کېدو په انتظار ده ..... د مرکېدو په انتظار ده .....

بس د باد يوه نری غوندي چپه ..... د هوا يوه نری غوندي چپه

به ې کل کړي ..... او بيا ..... د دې آبادې او ودانې د نيا نه به .....

د غمونو مېستونو او تکليفونو د دې د نيا نه به ..... د دې نېکلي بنائته

او رنگينې د نيا نه به ..... د گورستان هغه خوشې خوشيا ته اورسي ..

د قبرستان هغه چپي چپيا .. ته اورسي ..... دوه لاس او دوه پښې به

د منونو منونو خاورې د لاندې بنخ کړے شي ..... او بيا .....

بيا په دغه تور، لحد کېني ..... بيا د مرو په دغه خپل خانه کېني .....

نه شوک د فرياد اورېدو شته ..... نه شوک د ژړا د اورېدو شته

نه شوک د تسلي شته او نه شوک د دوا کيرني .... زوے نشته چې د فرياد

سره رامنډې کړي چې ..... « وې بابا ..... خه تکليف دے درته - سر

درله او منډوم پښې درله او منډوم » ..... لور نشته چې د وي سره رامنډې

ڪري ڇڏي .... » ڇڏو ته باپا - و ڀي پايا ... ڇڏو ڏي؟ «
 مور نشته .... ڇڏو نشته - پر دے نشته .... يو خان .... يو د لحد
 تو، ٿيپ توره تياره، او يو عمل .... عمل زمونڊن د لاري مل .... عمل زمونڊن
 د قيد ملگرے دے .... عمل زمونڊن دستختي او اساني سبب دے .... عمل
 به په مونڊن د لحد سنڃي اسانه وي .... تو ٿيپ لحد به راله رو خانه کوي
 عمل به راته د لحد نه سرې سرو ٿيکي جوړه وي .... سو رتنور به راته
 ترې نه جوړه وي .... او په دغه سرو ٿيکي به مونڊن تر قبن و
 په دغه سو رتنور کڻي به مونڊن وري ٿين و .... ڇڏو سخت مقام
 دے روڻو ڇڏو سخت .... د دويم ژوند ابتداء ڇڏو ڇڏو ده ....
 د ابدي ژوند د شروع ڇڏو ڇڏو مقام ڇڏو سخت دے .... را حئي روڻو
 ڇڏو هغه سنڃي خان ته آساني ڪرو .... را حئي روڻو ڇڏو د لحد سرې سرو ٿيکي
 په سرو گلونو بدلي ڪرو .... را حئي ڇڏو د لحد توري تيري په رها کانو
 بدلي ڪرو .... را حئي .... را حئي .... اے مسلمانانو ڇڏو سم مسلمانان
 شو .... را حئي ڇڏو د ڇيلو زرو نونه بغضونه او باسو، او د بغض ڪڻي
 او حسد په ڄاے .... د غوڻي په دغه کور کڻي د غوڻي په دغه بوٽي
 کڻي مينه راپيدا ڪرو ..... د حسد په ڄاے محبت
 راپيدا ڪرو .... د کڻي په ڄاے الفت راپيدا ڪرو .... هغه مينه!
 ڇڏو انسان پرې د انسانيت معراج ته رسيد لے شي .... هغه مينه، ڇڏو
 انسان پرې انسان ڇڏو لے شي .... ڇڏو انسان پرې انسانيت ڇڏو لے
 شي .... هغه مينه ڇڏو د خداے غوڻه ده .... هغه مينه ڇڏو د رسول الله
 صلي الله عليه وسلم غوڻه ده را حئي ڇڏو د ميني په برکت دا ٿول معراجو
 نه

خپل کړو .... را حئی چې د مینې په برکت په معاشره کېنې خان له هغه
 مقام را پیدا کړو .... چې د مرگ نه پس .... زموږ په جنازه باندې د
 کلونو د خهرې په ځای د انسانانو د کورنۍ رنځر او پاکې پاکې او شیکې
 خهرې شي .... کلونه شي .... اېلونه شي .... د پاک ضمیر د خاوند
 په جنازه ... د کلونو د اېلونو ضرورت نشته .... د مینه ناک زړه د
 خاوند په جنازه باندې د کلونو د خهرو ضرورت نشته .... حکه چې
 کلونه د محبت د اوبنکو سیالي نشي کولې .... کلونه د عقیدت د اوبنکو
 سیالي نشي کولې .... کلونه د چا مېن د اوبنکو سیالي نشي کولې ... را حئی
 روڼو چې صحیح انسان شو، چې انسانیت را باندې سرمسکه شي ..... را حئی
 چې صحیح مسلمانان شو چې اسلام را باندې سرهسکه شي .... را حئی چې
 سم مخلوق شو چې خداي پاک زموږ ته خلیق ویاړ او کړي ..... دا موږ
 د خان نه څه جوړ کړي دي .... دا موږ د ژوند په کوم ډگر روان
 یو .... دا موږ د کلکېچونو ..... پېچمونو او کندو کپرو په کومه
 لار روان یو .... موږ په نامه انسانان د انسانیت نه نومره لري شوي
 یو .... موږ په نامه مسلمانان د اسلام نه نومره انخوا شوي یو ....
 سمه لار مو پرېښې ده .... په کندو کپرو سړیو .... پنځه لاره مو پرېښې
 ده په ککو وگوروان یو .... آخر تر کومه به موږ د غسې تېکړې نورو ....
 تر کومه به موږ د حقیقت نه سترگې پټوو .... اے عافله انسانه ....
 اے ناپوهه انسانه .... زموږ هر قدم موږ مرگ ته یو قدم ورنږدې
 کوي .... زموږ هر پل موږ لحد ته ورنږدې کوي .... دا منزل به آخر
 یوه ورځ ختم شي .... دا لار به آخر یوه ورځ اووهلې شي .... اوهر

کله چي منزل ختم شو... لار ختمه شوه نوبيا؟ ..... مخ په وروستو هڅه
 هم نشته.... مخ په شاهڅخ هم نشته.... بيا مخکښي قبرستان د د
 او په دغه قبرستان کښي يوه وړه غوندي ټکړه په کچ کچکړي
 دوه نيم کوزه مزکه يو ژور ډپر ژور.... لکه کوه لحد.... دغه زمونږ کوا
 د د.... دا بنگلي موټرونه به شاته پاتې شي.... دا مزکي جا پيدا ونه
 به شاته پاتې شي... په دغه تک تور لحد کښي به دولت زمونږ په کارنه
 شي.... سره سپين به زمونږ پکارنه شي.... بلکه په ناجائزه گټله دولت
 به زمونږ د پاره لږمانان شي.... د يتيم حق به راته خاماران شي.... د
 مظلوم آه به راته سرې لمبې شي.... د مزدور سوپله به راته لوگه لوگه او تور
 تپري شي.... نواک اښانه.... اے مسلمان که خان د قبر د لږمانانو
 نه په امان کول غواړي نو ناجائزه گټه پرېږده، په شودو کښي او په اچول
 پرېږده، ناجائز کارو بار پرېږده، ملاوت پرېږده، غل بازاری پرېږده-
 که خان د قبر د لږمانانو مارانو ته ساتل غواړي نو يتيم ته خپل حق
 واپس ورکړه.... يتيم خان ته رانزدې کړه.... د يتيم په سر د مينې
 همدردی او محبت هلاس راکاږه.... روڼو او ویریني د يتيم د ژرانه
 .... د يتيم دسترگوهره او نښکه کورسے طوفان دے.... د يتيم دسترگو
 هره او نښکه کورسے عذاب دے.... د مظلوم هر آه.... په خپله لمن
 کښي سرې لمبې لري.... د مزدور هر سوپله به موکورسے لوگه لوگه او
 ايره ايره کړي.... په دې فاني دنيا پورې زړونه مه تړي.... په
 دې نيمگړې دنيا دومره مه مښپنې.... د مرگ خيال د زړه نونه مه
 اوباسي.... مرگ؟.... يو حقيقت دے... مرگ؟.... د هر ژوندي په

قسمت کبني يڪلے دے .... نو دد اسي حقيقت نه ستر کي پرتول کني هونبيار
 ده ۹ .... دد اسي حقيقت نه پي پروان کپدل کني عقل مندي ده ۹ .....
 نه! دي ته هونبيار تيا نشي وٺلے - دي ته عقل مندي نشي وٺلے
 .... بلڪه دا زمونن غفلت دے .... دا زمونن ناپو هي ده .... او د دي
 غفلت او دي ناپو هي ا نجام به دپر خراب وي .... دپر ... دپر ....
 اوس هم وخت شته - اوس هم موقع شته .... اے انسانه که تہ
 اوس هم صحيح مسلمان شوپي نو ا مبارکه دي شه .... اے خدايه!
 تہ انسان په صحيح معنو کبني انسان کرپي .... اے خدايه تہ مسلمان
 په صحيح معنو کبني مسلمان کرپي .... چي انسان ستاپه دي دنيا کبني
 د ژوند په خوندي پوٺے شي - آمين

ۛ

سکر شي - ما سپنجين شي ما چگر شي ما سختن شي
 د ژوند گهري کمپزي ناگهانه به پوره شي
 (سمندار)

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**